

Projekt

z dnia 16 kwietnia 2025 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIV/ /2025
RADY MIEJSKIEJ WE WSCHOWIE**

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa
na lata 2025 - 2030**

Na podstawie art. 14 ust. 1, art. 19 i art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2024 r. poz. 1465) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025 - 2030 w brzmieniu nadanym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wschowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej we Wschowie
Hanna Knaflewska - Walkowiak**

**GMINNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GMINY WSCHOWA
NA LATA 2025-2030**

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności informacyjnej dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkich osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 i Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027. Mając na uwadze dostosowane dla osób z niepełnosprawnością wzroku tekst dokumentu nie został wyjustowany, zastosowano odpowiednią czcionkę i interlinię, a także dodano opisy alternatywne do grafik.

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
2.	Delimitacja obszaru rewitalizacji	6
3.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	17
3.1	Analiza negatywnych zjawisk	18
3.2	Lokalne potencjały obszaru	34
3.3	Skala potrzeb rewitalizacyjnych	45
4.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	46
5.	Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań	48
6.	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	52
6.1	Podstawowe projekty rewitalizacyjne	53
6.2	Pozostałe projekty rewitalizacyjne	88
7.	Mechanizmy integrowania działań oraz projektów rewitalizacyjnych	94
7.1	Komplementarność Programu	94
7.2	Koncentracja Programu	94
7.3	Komplementarność projektów rewitalizacyjnych	94
7.3.1	Komplementarność przestrzenna	95
7.3.2	Komplementarność problemowa	96
7.3.3	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	98
7.3.4	Komplementarność międzyokresowa	98
7.3.5	Komplementarność źródeł finansowania	101
8.	Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	102
9.	Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych	108
10.	Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji	110
10.1	Wdrożenie i zarządzanie realizacją programu	110
10.2	Koszty zarządzania	113
10.3	Ramowy harmonogram realizacji programu	113
11.	Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji	114
12.	System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	130
12.1	Opiniowanie Programu rewitalizacji przez właściwe podmioty	130
12.2	Monitoring programu	132
12.3	Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	137
12.4	System wprowadzania modyfikacji do programu	137

13.	Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.	138
14.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji	138
15.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	138
16.	Realizacja gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	139
16.1	Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy	139
16.2	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	139
17.	Spis tabel, wykresów, map i schematów	140
18.	Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000	142

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 (zwany dalej Programem) to wieloletni program operacyjny, który wyznacza cele i kierunki działania konieczne do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Dokument ten stanowi narzędzie do planowania, koordynowania oraz integrowania różnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach stworzenia warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy. Inicjowanie, opracowanie i uchwalenie Programu znajdują się pośród zadań własnych samorządu gminy zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Cały proces rewitalizacji, jak również projekty zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji, ma charakter kompleksowy, zintegrowany oraz skoncentrowany terytorialnie. Dzięki tym cechom realizacja przedsięwzięć wpłynie na rzecz lokalnej społeczności. Ponadto, proces rewitalizacji wiąże się z obowiązkiem gminy wobec zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty. Co oznacza, że każde przedsięwzięcie ujęte w Programie, a realizowane przez gminę, powinno obligatoryjnie dotyczyć zbiorowych potrzeb mieszkańców, ponieważ to właśnie zbiorowe potrzeby mieszkańców są podstawą dla działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Rewitalizacja to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie. Program rewitalizacji adresowany jest nie tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie pod względem społecznym, ale stanowi szansę na realizację działań zmierzających do poprawy życia społeczno-gospodarczego, środowiskowego, technicznego i przestrzenno-funkcjonalnego. Jednakże osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyć rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 stanowi podstawowy dokument strategicznego działania w kontekście rewitalizacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy. To wieloletni program działań o wieloaspektowym charakterze, którego realizacja zmierzać będzie do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej

oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji stanowi odpowiedź na zdiagnozowane głównie w obszarze społecznym deficyty i problemy. Ma przyczyniać się do pobudzenia życia społecznego, większej integracji, przeciwdziałania pogłębiania się zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze zdegradowanym. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają wpływać na minimalizowanie zdiagnozowanych obszarów problemowych i wyjścia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowych.

Przygotowanie Programu rewitalizacji poprzedzone zostało konsultacji społecznymi z mieszkańcami oraz uzgodnieniami z podmiotami zewnętrznymi wymienionymi w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji w szczególności o zgodności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego gminy Wschowa. Działania rewitalizacyjne wymagają dużych nakładów finansowych, o które gmina Wschowa będzie aplikować w ramach funduszy europejskich. Podstawą do aplikowania o środki zewnętrzne jest posiadanie programu rewitalizacji zgodnie z przepisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Ustawa o rewitalizacji, w art. 15 ust. 1 wskazuje wymagany zakres zawartości gminnego programu rewitalizacji. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 jest zgodne z wymaganiami ww. ustawy, a jej integralną częścią jest graficzne przedstawienie obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji określonych uchwałą Rady Gminy oraz graficzne przedstawienie podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzone na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej/ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Podstawę prawną do wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wschowa stanowi uchwała nr VI/35/2024 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 19.09.2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wschowa. Na podstawie opracowanej **Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wschowa** wyznaczony został obszar rewitalizacji. Przy wyznaczeniu podziału gminy na jednostki analityczne, kierowano się dostępnością podziałów przestrzennych, zastosowano zatem podział na sołectwa w obszarze wiejskim oraz na ulice w obszarze miejskim. Do zebrania danych ilościowych dla każdego podobszaru posłużono się ewidencją adresów oraz danymi liczbowymi udostępnionymi przez Urząd Miasta i Gminy Wschowa.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Wschowa – obszar wiejski

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności
1	Buczyna	58
2	Czarlejewo	32
3	Dębowa Łęka	631

4	Hetmanice	226
5	Kandlewo	317
6	Konradowo	732
7	Lgiń	514
8	Łęgoń	192
9	Łysiny	336
10	Mały Bór	3
11	Nowa Wieś	267
12	Olbrachcice	274
13	Osowa Sień	1046
14	Przyczyna Dolna	430
15	Przyczyna Górna	601
16	Pszczółkowo	4
17	Siedlnica	802
18	Tylewice	551
19	Wincentowo	17
20	Wygnańczyce	165
SUMA		7198

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Wschowa – obszar miejski

Lp.	Ulica	Liczba ludności
1	17 Pułku Ułanów	92
2	31 Stycznia	227
3	55 Poznański Pułku Piechoty	164
4	Akacjowa	17
5	Aleja Konstytucji 3 Maja	6
6	Aleja PCK	5
7	Arcybiskupa Stablewskiego	122
8	Austriacka	13
9	Belgijska	34
10	Berwińskiego	157
11	Boczna	363
12	Bohaterów Westerplatte	145
13	Bukowa	10
14	Bułgarska	28
15	Chopina	39
16	Cicha	110
17	Czarna	6
18	Czereśniowa	181
19	Czeska	20
20	Daszyńskiego	377
21	Dworcowa	59
22	Działkowa	119
23	Estońska	7
24	Garbarska	112
25	Generała Bema	39

26	Głogowska	90
27	Głowackiego	4
28	Gospody	80
29	Grecka	4
30	Herbergera	80
31	Hiszpańska	18
32	Holenderska	9
33	Irlandzka	33
34	Jabłoniowa	2
35	Jagiellońska	459
36	Jagodowa	27
37	Jasna	13
38	Kamienna	144
39	Kasztanowa	22
40	Kazimierza Wielkiego	538
41	Kilińskiego	95
42	Klasztorna	53
43	Klonowa	30
44	Kolejowa	6
45	Konopnickiej	164
46	Konradowska	91
47	Kopernika	193
48	Kościelna	21
49	Kościuszki	375
50	Kraszewskiego	44
51	Królowej Jadwigi	279
52	Krótką	10
53	Księdza Kostki	495
54	Kurpińskiego	54
55	Kruśnierska	10
56	Ławendowa	8
57	Leszczyńska	36
58	Leśna	39
59	Lipowa	92
60	Lwia	15
61	Łazienna	65
62	Łąkowa	41
63	Magnoliowa	3
64	Malinowa	12
65	Matejki	32
66	Mickiewicza	179
67	Modrzewiowa	8
68	Moniuszki	149
69	Morelowa	57
70	Niemiecka	12
71	Niepodległości	416

72	Nowa	82
73	Nowe Ogrody	144
74	Nowopolna	26
75	Nowy Rynek	3
76	Obrońców Warszawy	552
77	Ogińskiego	40
78	Ogrodowa	275
79	Okrężna	13
80	Orzechowa	188
81	Osadnicza	44
82	Osiedle	34
83	Osiedle Jagiellonów	667
84	Paderewskiego	29
85	Parkowa	17
86	Piłsudskiego	17
87	Plac Ćwiczeń	24
88	Plac Farny	55
89	Plac Grunwaldu	163
90	Plac Kosynierów	55
91	Plac Świętego Jana	58
92	Plac Zamkowy	36
93	Pocztowa	90
94	Podgórna	62
95	Polna	256
96	Poprzeczna	25
97	Portugalska	33
98	Powstańców Wielkopolskich	111
99	Przemysłowa	12
100	Pusta	67
101	Ratuszowa	95
102	Reymonta	92
103	Rynek	166
104	Rzemieślnicza	140
105	Rzeźnicza	11
106	Sadowa	19
107	Sienkiewicza	19
108	Sikorskiego	137
109	Słowackiego	33
110	Sosnowa	17
111	Sportowa	8
112	Staroleszczyńska	71
113	Starowiejska	83
114	Strażacka	42
115	Strzelecka	56
116	Szwedzka	53
117	Szymanowskiego	14

118	Targowa	17
119	Topolowa	20
120	Towarowa	14
121	Tylina	121
122	Wałowa	16
123	Wąska	3
124	Wesoła	41
125	Węgierska	20
126	Wieniawskiego	26
127	Wierzbowa	4
128	Wiśniowa	5
129	Włoska	5
130	Wolności	18
131	Wolsztyńska	516
132	Wrzosowa	4
133	Zacisze	111
134	Zakątek Kamienny	8
135	Zielona	79
136	Zielony Rynek	87
137	Zygmunta Starego	200
138	Żwirki i Wigury	49
SUMA		12 657

Źródło: opracowanie własne

Za obszar problemowy uznano obszar, w którym odnotowano wysoką koncentrację i współistnienie negatywnych zjawisk, zdiagnozowanych w powyższych sferach. Obszary oraz składniki stanowią część składową syntetycznego wskaźnika IMD pozwalającego na kompleksowe wskazanie potencjałów rewitalizacyjnych. Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego przeanalizowano poniższe wskaźniki zgodnie z poszczególnymi uwarunkowaniami:

Tabela 3 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Obszar	Zjawiska
Społeczny	- liczba zasiłków stałych, okresowych i celowych, - liczba dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, - liczba osób bezrobotnych, - liczba dzieci obciążonych następstwem likwidacji PPGR, - liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, - liczba osób w wieku poprodukcyjnym, - liczba „Niebieskich Kart”, - liczba interwencji policji, - liczba osób korzystających z pomocy asystenta rodziny, - liczba osób korzystających ze wsparcia udzielanego osobom ze szczególnymi potrzebami, - liczba wszczętych postępowań GZI/GKRPA;
Gospodarczy	- liczba podmiotów gospodarczych,

	- liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych;
Przestrzenno-funkcjonalny	- liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej i/lub przydomowych oczyszczalni ścieków, - liczba przyłączy do sieci wodociągowej, - liczba obiektów kulturalno-sportowych, - liczba obiektów kulturalno-sportowych dostosowanych architektonicznie do osób ze szczególnymi potrzebami, - dostępność komunikacyjna do obiektów kulturalno-sportowych (architektoniczna/samodzielne dotarcie do obiektu), - dostępność cyfrowa i komunikacyjno-informacyjna obiektów kulturalno-sportowych, - liczba dziennych kursów komunikacji publicznej;
Środowiskowy	- ilość zewidencjonowanego azbestu [kg], - ilość zutylizowanego azbestu [kg]; - ogólna liczba źródeł ciepła, - liczba źródeł ciepła wysokoemisyjnych,
Techniczny	- liczba zewidencjonowanych budynków mieszkalnych, - liczba lokali mieszkalnych ogrzewanych piecami węglowymi.

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczając obszar zdegradowany należało uwzględnić przede wszystkim czynniki społeczne, które w połączeniu z analizą innych uwarunkowań dają możliwość określenia pełnego obrazu degradacji oraz wykluczenia społecznego mieszkańców danego obszaru. Analizowane wskaźniki w obrębie uwarunkowań gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych wpływają poniekąd na uwarunkowania społeczne i odwrotnie.

Celem wyznaczenia obszarów, na których występują czynniki kryzysowe, przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, m.in. w dokumentach strategicznych gminy Wschowa. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika, przy czym wyższe wartości danego wskaźnika w większości obrazują deficyty występujące w analizowanym obszarze. Dane ilościowe zostały pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Wschowa oraz od innych jednostek organizacyjnych gminy (np. z Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie).

W ramach prowadzonych analiz przyjęto, iż **daną referencyjną była średnia arytmetyczna dla badanego wskaźnika**. Zgodnie z przyjętą metodologią celem była możliwość wskazania zróżnicowania społeczności lokalnej w ujęciu poszczególnych wskaźników. Stanowią one podstawę do weryfikacji natężenia zjawiska społecznego w badanym obszarze.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprywacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple

Deprivation)¹, przy czym analizy zostały przeprowadzone w odniesieniu do wskaźników możliwych do pozyskania z publicznych baz danych, pozwalających na ich analizę w ujęciu do przyjętych jednostek analitycznych. Metodologia wskaźnika deprywacji wielowymiarowej IMD opiera się na założeniu, iż analiza poszczególnych obszarów pozwala na określenie szczególnego natężenia problemów w poszczególnych uwarunkowaniach. Wynika to z założenia, iż negatywne zjawiska są ze sobą powiązane, a ich występowanie przenika się, powodując większy stopień wykluczenia mieszkańców. Analiza poszczególnych wskaźników opiera się na następującej zależności:

- **3 punkty (kolor czerwony)**, a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono.
- **2 punkty (kolor żółty)**,
- **1 punkt (kolor zielony)**.

W ramach wyznaczania wartości średniej wskaźników koncentracji problemów społecznych na danych obszarze przyjęto ekspercki wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (30% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). W przypadku wartości stałych powyżej 5 punktów przyjęto odchylenie na poziomie 15%, ze względu na węższe spektrum oddziaływania zjawisk.

Ze względu na znaczną koncentrację problemów społecznych w poszczególnych sołectwach i na obszarze poszczególnych ulic na terenie gminy dokonano podwyższenia wartości średniej sumarycznej wskaźnika IMD w obszarze społecznym o 15%, tak aby możliwe było określenie podobszarów o najwyższym stopniu degradacji w uwarunkowaniach społecznych. Niniejsze działanie pozwala na możliwość realizacji ustawowych zapisów dotyczących wielkości obszaru rewitalizacji oraz liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (30%), gdyż wpływa na wyznaczenie obszarów rewitalizacji wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych, które w oparciu o możliwości finansowe gminy, pozwolą rozwiązać najpilniejsze problemy społeczne.

Wyliczenia IMD dla poszczególnych obszarów, obejmujących miejscowości w obszarze gminy Wschowa, były dokonywane poprzez określenie wielkości koncentracji problemów społecznych w poszczególnych obszarach w ramach każdej z badanych jednostek. Poprzez

¹ Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie *Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017 r.

wyliczenie średnich określono obszary, w których natężenie poszczególnych problemów jest wysokie lub niskie. Wyliczenia dokonano za pomocą punktów, które przyznawane są kolorom: czerwony (3 punkty), żółty (2 punkty), zielony (1 punkt). Podjęto założenie, iż wysokie nasilenie negatywnych zjawisk w ramach poszczególnych problemów społecznych występujących na określonych obszarach, powoduje proporcjonalne narastanie nasilenia stopnia wykluczenia oraz zjawisk kryzysowych na danym obszarze. W związku z tym wystąpienie koloru czerwonego w przypadku jednego problemu społecznego na danym obszarze oznacza uzyskanie 3 punktów, jednakże wystąpienie kolejnego problemu będzie wskazywało na wartość 4 punktów (3 + 1 punkt), a trzeciego problemu na 5 punktów (3 + 1 + 1). Pozwala to na szczególne wskazanie obszarów kryzysowych na analizowanym terenie.

Na podstawie dokonanej analizy z wykorzystaniem powyższej metody analitycznej wyznaczona na terenie gminy Wschowa obszar rewitalizacji. **Obszar ten obejmuje powierzchnię 320,35 ha (1,63% ogólnej powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez 5 821 mieszkańców (29,82% ogólnej liczby mieszkańców gminy).** Wyznaczony obszar spełnia wymagania ustawowe odnośnie limitów wielkości obszaru i liczby mieszkańców, gdzie będą realizowane projekty rewitalizacyjne.

Tabela 4 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacyjnego na terenie gminy Wschowa

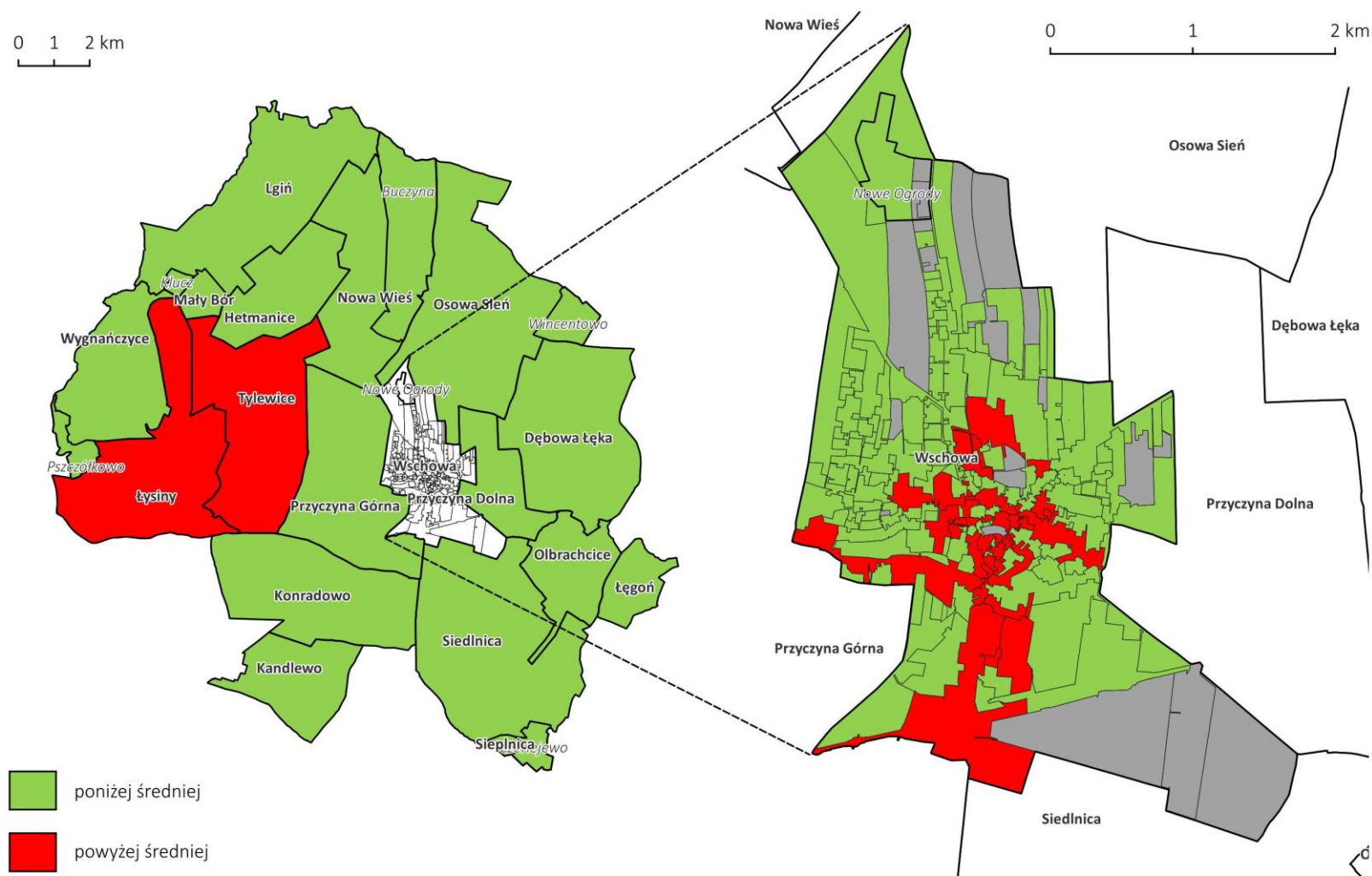
Lp.	Obszar rewitalizacji - wiejski	Powierzchnia [ha]	Ludność
1	Łysiny	57,46	269
2	Tylewice	137,48	441
Lp.	Obszar rewitalizacji - miejski	Powierzchnia [ha]	Ludność
1	Arcybiskupa Stablewskiego	0,99	122
2	Berwińskiego	1,03	157
3	Boczna	3,94	363
4	Bohaterów Westerplatte	0,74	145
5	Głogowska	1,68	90
6	Herbergera	4,08	80
7	Jasna	0,13	13
8	Kamienna	17,52	144
9	Kazimierza Wielkiego	21,29	538
10	Kilińskiego	0,49	95
11	Kopernika	1,76	193
12	Kościuszki	9,02	375
13	Księdza Kostki	8,77	495
14	Lipowa	2,42	92
15	Łazienna	0,68	65
16	Niepodległości	3,13	416
17	Nowa	0,73	82
18	Obrońców Warszawy	19,79	552
19	Plac Ćwiczeń	0,42	24
20	Plac Farny	2,1	55

21	Plac Grunwaldu	4,27	163
22	Pocztowa	1,47	90
23	Podgórna	1,26	62
24	Powstańców Wielkopolskich	0,45	111
25	Ratuszowa	0,62	95
26	Rynek	0,97	166
27	Rzemieślnicza	0,86	140
28	Sikorskiego	0,65	137
29	Sportowa	10,83	8
30	Strzelecka	2,13	56
31	Zielony Rynek	1,19	87
	SUMA	320,35	5 921
	ogółem powierzchnia i ludność gminy	19 691,00	19 855
	%	1,63	29,82

Źródło: opracowanie własne

Mapa 1 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa

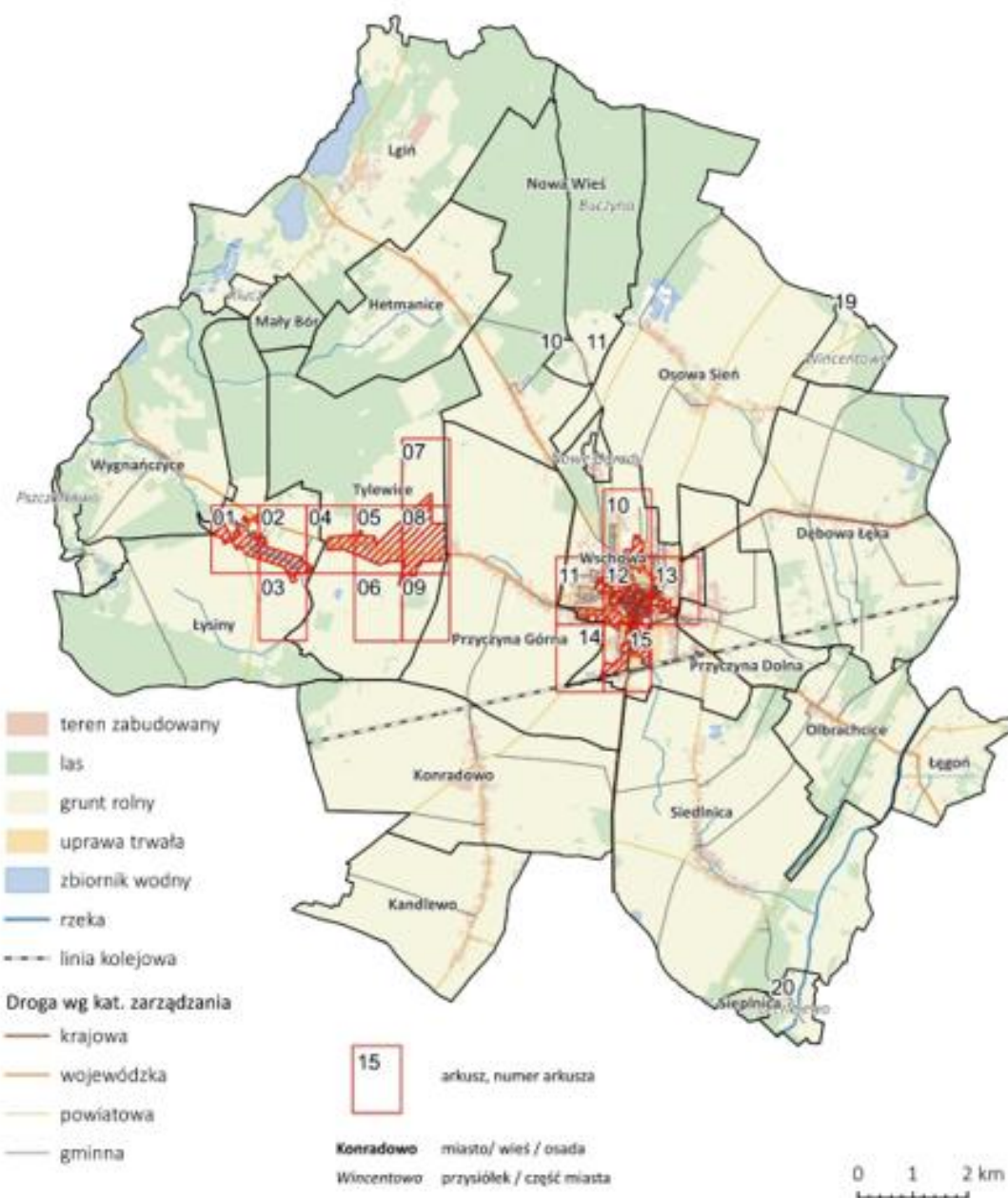

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa został przedstawiony na mapie zasadniczej w skali 1:5000, gdzie wyodrębniono 15 arkuszy map przedstawiających cały obszar rewitalizacji:

- Arkusze 01-03 – obszar wiejski - sołectwo Łysiny;
- Arkusze 04-09 – obszar wiejski - sołectwo Tylewice;
- Arkusze 10-15 – obszar miejski – Wschowa.

Mapa 2 Arkusze map prezentujących obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa

Źródło: opracowanie własne

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Gmina Wschowa to gmina miejsko-wiejska, zlokalizowana na południowo-wschodnim krańcu województwa lubuskiego, w powiecie wschowskim. Zajmuje powierzchnię 19 691 ha, z czego większość stanowią użytki rolne oraz lasy. Od północy gmina graniczy z gminą Wijewo położoną na terenie województwa wielkopolskiego. Od północnego wschodu Wschowa graniczy z gminą Włoszakowice, natomiast od wschodu z gminą Świeciechowa. Od południowego wschodu graniczy z gminami Góra i Niechlów położonymi na terenie województwa dolnośląskiego. Z kolei od południowej i zachodniej strony Wschowa graniczy z gminami województwa lubuskiego: Szlichtyngowa i Sława.

Mapa 3 Położenie Miasta i Gminy Wschowa

Źródło: Strategia Miasta i Gminy Wschowa oraz Urzędu Miasta i Gminy Wschowa na lata 2020-2027, s. 5.

Siedzibą władz Gminy Wschowa jest Miasto Wschowa. Miasto pełni funkcję ponadlokalnego centrum oświatowego, kulturalnego, jak również głównego ośrodka handlowo-usługowego. Zlokalizowane jest przy linii kolejowej Głogów – Leszno – Ostrów Wielkopolski. Gmina położona jest niedaleko dróg ekspresowych S3 i S5 pomiędzy Lesznem, Głogowem i Nową Solą oraz przy drodze krajowej nr 12. W skład Gminy Wschowa wchodzi 15 sołectw, tj.: Dębowa Łęka, Kandlewo, Łęgoń, Lgiń, Osowa Sień, Siedlnica, Przyczyna Dolna, Tylewice, Łusiny, Konradowo, Hetmanice, Nowa Wieś, Olbrachcice, Przyczyna Góra oraz Wygnańczyce.

Na koniec grudnia 2023 r. gminę zamieszkiwało 19 855 mieszkańców, z tego na obszarach wiejskich 7 198 osób. W mieście Wschowa odnotowano na koniec grudnia 2023 r. 12 657 mieszkańców. Do charakterystycznych zjawisk społecznych na terenie gminy Wschowa należą procesy migracyjne, gdzie w latach 2021-2023 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 2,08%. Zjawisko spadku liczby ludności na terenie gminy wynika również z ujemnego przyrostu naturalnego.

Do jednostek organizacyjnych na terenie gminy Wschowa należą:

- Przedszkole nr 1 "Tu mieszka bajeczka" we Wschowie,
- Przedszkole nr 3 we Wschowie,
- Przedszkole nr 5 im. Słoneczne Przedszkole we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Polskich Olimpijczyków we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Bohaterów Westerplatte we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II we Wschowie,
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Łysinach,
- Szkoła Podstawowa w Osowej Sieni,
- Szkoła Podstawowa w Konradowie,
- Szkoła Podstawowa w Lginiu,
- Muzeum Ziemi Wschowskiej,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wschowie,
- Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie.

3.1 Analiza negatywnych zjawisk

Obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa obejmuje następujące jednostki analityczne:

- Obszar wiejski – miejscowość Łysiny i Tylewice
- Obszar miejski – 31 ulic, tj. ulicę Arcybiskupa Stablewskiego, Berwińskiego, Boczną, Bohaterów Westerplatte, Głogowską, Herbergera, Jasną, Kamienną, Kazimierza Wielkiego, Kilińskiego, Kopernika, Kościuszki, Księdza Kostki, Lipową, Łazienną, Niepodległości, Nową, Obrońców Warszawy, Plac Ćwiczeń, Plac Farny, Plac Grunwaldu, Pocztową, Podgórną, Powstańców Wielkopolskich, Ratuszową, Rynek, Rzemieślniczą, Sikorskiego, Sportową, Strzelecką oraz Zielony Rynek.

Analiza uwarunkowań społecznych wykazała, że powyższe obszary należą do najbardziej zdegradowanych miejsc na terenie gminy, gdzie koncentracja deficytów i problemów społecznych jest największa. Analiza wskaźników społecznych, tj. liczba osób bezrobotnych, liczbę osób korzystających z zasiłków, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, liczba interwencji policyjnych, liczba osób stosujących przemoc domową czy objętych wsparciem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także liczba osób korzystających ze wsparcia OPS wykazała, że wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się najwyższą koncentracją analizowanych problemów społecznych.

W poniższym zestawieniu liczbowo scharakteryzowano wskaźniki analityczne, na podstawie których miejscowości w obszarze wiejskim oraz ulice w obszarze miejskim stanowiły obszar problemowy pod względem badanych zjawisk społecznych. Warto podkreślić, iż średnia wskaźników dla obszaru rewitalizacji (zarówno wiejskiego jak i miejskiego) znacznie

przewyższa średnie dla całego obszaru wiejskiego i miejskiego na terenie gminy (wartości zaznaczone kolorem czerwonym).

Tabela 5 Analiza wskaźników uwarunkowań społecznych

Jednostka analityczna	Zasiłki stałe	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Pomoc na dożywianie dzieci	Bezrobocie	Obciążenie następstwami likwidacji PPGR	Wiek przedprodukcyjny	Wiek poprodukcyjny	Niebieskie Karty	Interwencje policji	Wsparcie asystenta rodziny	Wsparcie udzielane osobom ze szczególnymi potrzebami	Postępowania GZI i GKRPA
Średnia gminy - obszar wiejski	0,22	0,82	1,38	0,33	3,16	2,29	18,84	22,85	0,14	0,43	0,10	0,63	0,41
Średnia OR obszar wiejski	0,66	1,46	5,05	1,11	3,36	3,48	22,44	21,70	0,57	0,36	0,69	3,32	1,11
Łysiny	0,60	2,38	3,57	0,60	3,27	3,87	22,92	20,54	0,60	0,00	1,19	4,46	1,49
Tylewice	0,73	0,54	6,53	1,63	3,45	3,09	21,96	22,87	0,54	0,73	0,18	2,18	0,73
Średnia gminy - obszar miejski	0,41	0,47	2,73	0,54	2,06	2,25	20,66	24,64	0,49	1,18	0,16	1,29	0,87
Średnia OR obszar miejski	1,31	1,96	9,66	1,88	2,97	2,39	17,29	26,68	1,13	2,51	0,53	4,05	1,77
Arcybiskupa Stablewskiego	0,00	0,00	2,46	0,82	2,46	7,38	18,85	28,69	0,82	0,82	0,00	0,82	0,82
Berwińskiego	0,64	0,00	3,82	1,91	1,91	2,55	14,65	22,93	0,64	0,64	0,64	1,91	0,64
Boczna	0,55	0,28	4,68	0,00	2,75	0,83	13,22	39,12	0,55	1,10	0,00	4,41	0,55
Bohaterów Westerplatte	0,69	4,14	12,41	2,07	4,14	0,69	17,24	21,38	0,69	2,76	0,00	2,07	0,00
Głogowska	0,00	3,33	3,33	2,22	7,78	3,33	11,11	23,33	0,00	1,11	0,00	0,00	0,00
Herbergera	2,50	1,25	2,50	0,00	2,50	1,25	17,50	22,50	0,00	2,50	0,00	3,75	0,00
Jasna	0,00	7,69	76,92	0,00	15,38	0,00	23,08	23,08	0,00	7,69	0,00	15,38	7,69
Kamienna	0,00	0,00	2,78	0,69	0,69	0,00	13,89	38,19	0,69	2,08	0,00	2,08	0,69
Kazimierza Wielkiego	0,19	2,23	9,67	5,02	2,79	2,04	15,99	34,57	0,56	1,30	0,19	2,23	0,93
Kilińskiego	0,00	3,16	3,16	1,05	3,16	3,16	21,05	20,00	0,00	0,00	0,00	2,11	0,00
Kopernika	2,07	0,52	1,55	0,00	3,11	1,04	11,92	31,09	0,00	0,00	0,00	3,11	0,00

Kościuszki	0,80	3,73	9,07	3,20	3,20	1,87	23,47	23,47	0,53	1,87	0,27	3,73	1,07
Księża Kostki	0,61	0,81	3,23	1,21	3,23	2,22	15,76	19,19	0,20	1,21	0,00	1,62	0,40
Lipowa	4,35	13,04	15,22	0,00	5,43	0,00	10,87	39,13	1,09	16,30	0,00	10,87	1,09
Łazienna	1,54	0,00	1,54	0,00	1,54	3,08	16,92	27,69	0,00	1,54	0,00	1,54	3,08
Niepodległości	0,24	2,64	9,13	0,96	4,57	1,68	15,87	22,36	0,48	1,20	0,48	2,64	0,96
Nowa	1,22	0,00	3,66	2,44	1,22	0,00	21,95	12,20	0,00	2,44	0,00	1,22	1,22
Obrońców Warszawy	0,91	1,63	4,17	0,36	2,36	1,81	18,48	22,64	0,00	0,18	0,00	1,81	0,00
Plac Ćwiczeń	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	25,00	33,33	12,50	12,50	0,00	4,17	16,67
Plac Farny	1,82	1,82	3,64	0,00	1,82	3,64	38,18	3,64	0,00	1,82	1,82	0,00	0,00
Plac Grunwaldu	0,61	2,45	3,68	1,84	1,84	3,07	19,02	28,22	0,00	1,84	0,61	3,68	0,00
Pocztowa	2,22	1,11	7,78	0,00	3,33	1,11	20,00	18,89	1,11	1,11	0,00	7,78	1,11
Podgórna	1,61	1,61	3,23	0,00	3,23	1,61	22,58	19,35	0,00	0,00	0,00	3,23	0,00
Powstańców Wielkopolskich	1,80	0,00	2,70	0,00	0,90	0,00	11,71	20,72	0,90	3,60	0,00	3,60	0,90
Ratuszowa	1,05	0,00	5,26	0,00	1,05	5,26	25,26	22,11	1,05	4,21	0,00	3,16	1,05
Rynek	1,20	4,82	11,45	3,01	4,82	1,81	15,06	21,69	0,00	5,42	0,00	4,22	0,00
Rzemieślnicza	0,71	1,43	4,29	1,43	0,71	2,14	10,71	37,86	0,71	0,71	0,00	2,14	0,71
Sikorskiego	0,73	0,00	2,19	1,46	2,19	0,00	9,49	46,72	0,00	0,00	0,00	2,19	0,00
Sportowa	12,50	0,00	75,00	25,00	0,00	0,00	25,00	25,00	12,50	0,00	12,50	25,00	12,50
Strzelecka	0,00	1,79	1,79	0,00	1,79	3,57	5,36	32,14	0,00	1,79	0,00	1,79	1,79
Zielony Rynek	0,00	1,15	9,20	3,45	2,30	2,30	6,90	45,98	0,00	0,00	0,00	3,45	1,15

Źródło: opracowanie własne

Analiza problemów społecznych koncentruje się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wokół przede wszystkim procesów demograficznych, które wpływają na inne wskaźniki społeczne. Zauważalnym problemem społecznym jest proces starzenia się społeczeństwa, który determinuje życie społeczne, kulturalne i rekreacyjne mieszkańców gminy Wschowa. Wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze Łysin jest niższy niż średnia dla gminy, ale w Tylewicach wskaźnik ten wykazuje wartość większą niż średnia dla gminy. W przypadku obszaru miejskiego wyższy wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym dostrzega się na „starych ulicach” miasta (np. Lipowa, Plac Ćwiczeń, Sikorskiego, Zielony Rynek, Strzelecka) i głównie w zabudowie jednorodzinnej. Z kolei wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym jest w większości niższy niż średnia gminy dla obszaru miejskiego w przeważającej liczbie ulic. Natomiast wskaźnik ten jest wyższy zarówno w Tylewicach jak i Łysinach.

W ramach uwarunkowań społecznych wyznaczony obszar rewitalizacji (w stosunku do średniej gminy) charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem korzystania z pomocy społecznej w formie zasiłków. W obszarze wiejskim z zasiłków stałych i celowych korzysta większy odsetek mieszkańców Tylewic, a z zasiłków okresowych mieszkańcy Łysin. W obszarze miejskim wskaźnik zasiłków stałych wynosił 1,31 w stosunku do średniej gminy 0,41. Wskaźnik zasiłków okresowych wynosił 1,96 w stosunku do 0,47 średniej gminy. Najwyższą różnicę wartości wskaźnika odnotowano przy zasiłkach okresowych, gdzie dla obszaru rewitalizacji wynosił on 9,66 w stosunku do średniej gminy obszaru miejskiego – 2,73.

Miejscowość Łysiny i Tylewice charakteryzują się również wysoką koncentracją problemów związanych z przemocą domową i procedurą Niebieska Karta. Łącznie w gminie w 2023 r. odnotowano 14 uruchomionych procedur Niebieska Karta na obszarze wiejskim oraz 45 interwencji policji. W Tylewicach „Niebieska Karta” założona była w 3 rodzinach i w 4 rodzinach interweniowała policja. Spośród 33 „Niebieskich Kart” dla obszaru miejskiego, aż połowa dotyczyła rodzin z obszaru rewitalizacji. W tych też rodzinach występuje najwięcej problemów społecznych związanych również z prowadzeniem gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi i demoralizacją dzieci. W 2023 r. na obszarze rewitalizacji (miejskim) policja interweniowała 86 razy na 119 wszystkich odnotowanych interwencji. Ze wsparcia asystenta rodziny korzystają 4 rodziny z Łysin oraz 1 z Tylewic (na 10 rodzin dla całego obszaru rewitalizacji). Na obszarze miejskim wsparciem asystenta rodziny objętych było 11 rodzin, w tym 8 na obszarze rewitalizacji.

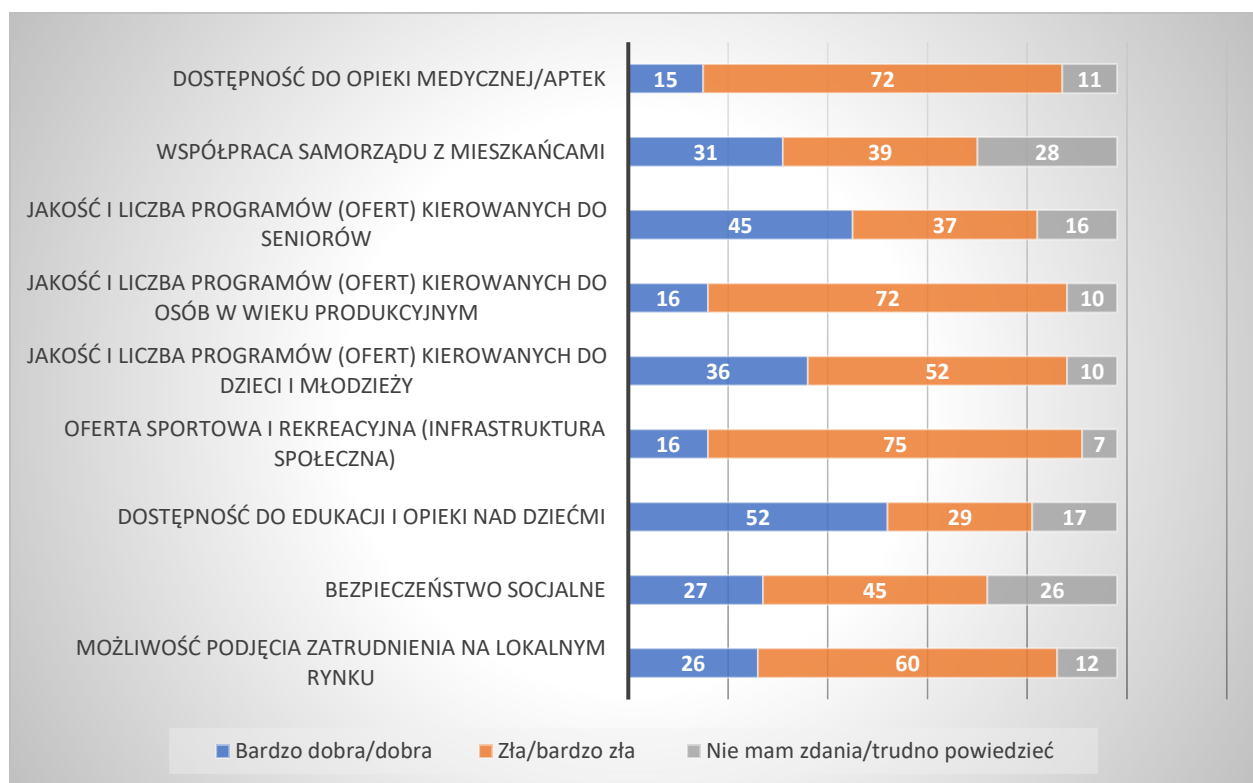
Główną przyczyną powyższych problemów społecznych jest często zjawisko bezrobocia. W 2023 r. odnotowano na obszarach wiejskich w gminie Wschowa 232 osoby bezrobotne, w tym w samych Łysinach 11 osób oraz 19 w Tylewicach. Na obszarze miejskim w 2023 r. było 297 osób bezrobotnych, gdzie na obszarze rewitalizacji odnotowano 151 osób pozostających bez zatrudnienia. Zjawisko bezrobocia powoduje również wykluczenie społeczne oraz marginalizację mieszkańców w życiu społecznym.

Ze wsparcia pomocy społecznej w postaci wspierania rodziny i osób starszych i zależnych korzysta największa liczba mieszkańców Łysin (15 osób) i Tylewic (12 osób) w obszarze wiejskim. Z kolei w obszarze miejskim ze wsparcia udzielanego osobom ze szczególnymi potrzebami najwięcej odnotowano na ulicy Bocznej (16), Kazimierza Wielkiego (12), Kościuszki (14), Lipowa (10), Niepodległości (11), Obrońców Warszawy (10), Plac Grunwaldu (6). Na tych też ulicach odnotowano największy wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych poddano ocenie poszczególne uwarunkowania społeczne. Na poniższym wykresie przedstawiono oceny poszczególnym uwarunkowań. Mieszkańcy gminy negatywnie ocenili ofertę sportową i rekreacyjną, dostępność do opieki medycznej na terenie gminy oraz jakość i ilość programów kierowanych dla osób w wieku produkcyjnym. W dalszej ocenie negatywnie oceniono również możliwość zatrudnienia na lokalnym rynku, jakość i liczbę programów skierowanych do dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwo socjalne. Pozytywnie oceniona z kolei dostępność do edukacji i opieki nad dziećmi oraz jakość i liczbę programów skierowanych do seniorów.

Wykres 1 Aspekty poddane ocenie w ramach uwarunkowań społecznych

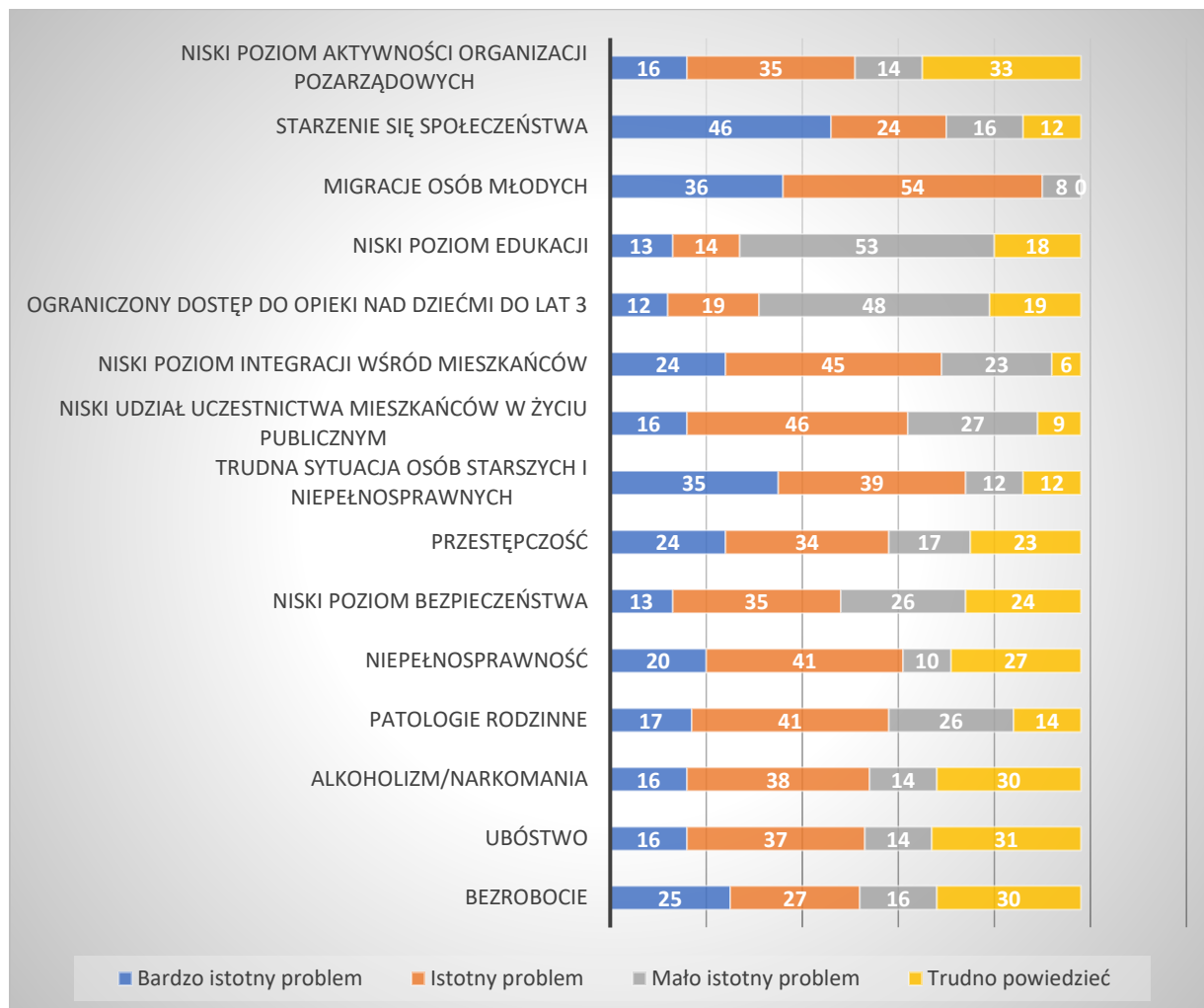
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Przeprowadzone badania w ramach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji potwierdziły analizę danych ilościowych przygotowywaną na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wschowa. Do najważniejszych problemów społecznych należą: migracje osób młodych, trudna sytuacja osób starszych i z niepełnosprawnością, starzenie się społeczeństwa, niski udział uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym oraz niski poziom integracji wśród mieszkańców, a także niepełnosprawność, patologie rodzinne i alkoholizm.

Wśród problemów o mniej istotnym znaczeniu według respondentów należą: niski poziom edukacji, ograniczony dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3.

Wykres 2 Główne problemy społeczne na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Analiza uwarunkowań gospodarczych została oparta na podstawie dwóch wskaźników, tj. współczynnika przedsiębiorczości – mierzonego liczbą podmiotów gospodarczych oraz współczynnikiem rozwoju przedsiębiorczości – mierzonego liczbą nowo powstałych podmiotów gospodarczych na analizowanym obszarze rewitalizacji.

Z danych wynika, że współczynnik przedsiębiorczości dla obszaru wiejskiego rewitalizacji wynosi 7,29 i jest wyższy od średniej dla gminy, który wynosi 6,78. Łysiny charakteryzują się wyższym wskaźnikiem przedsiębiorczości, a Tylewice niższym wskaźnikiem przedsiębiorczości niż średnia dla obszaru wiejskiego. Z kolei obszar rewitalizacji miejski charakteryzuje się niższym wskaźnikiem przedsiębiorczości niż średnia dla gminy w obszarze miejskim i wynosi 11,49 w stosunku do 13,13. Identyczna sytuacja ma miejsce analizując wskaźnik współczynnika rozwoju przedsiębiorczości. Jest on niższy niż średnia dla gminy w obszarze

miejskim (0,49) i wyższy dla średniej obszaru rewitalizacji w obszarze wiejskim niż średnia dla gminy w tym obszarze.

Tabela 6 Analiza wskaźników uwarunkowań gospodarczych

Jednostka analityczna	Współczynnik przedsiębiorczości	Współczynnik rozwoju przedsiębiorczości
Średnia gminy - obszar wiejski	6,78	0,25
Średnia OR obszar wiejski	7,29	0,37
Łysiny	8,04	0,00
Tylewice	6,53	0,73
Średnia gminy - obszar miejski	13,13	0,85
Średnia OR obszar miejski	11,49	0,49
Arcybiskupa Stablewskiego	4,10	0,82
Berwińskiego	7,01	2,55
Boczna	6,06	0,00
Bohaterów Westerplatte	22,07	1,38
Głogowska	0,00	0,00
Herbergera	7,50	0,00
Jasna	0,00	0,00
Kamienna	4,86	0,00
Kazimierza Wielkiego	6,51	0,00
Kilińskiego	28,42	1,05
Kopernika	5,70	0,00
Kościuszki	7,20	0,00
Księdza Kostki	6,46	0,61
Lipowa	7,61	0,00
Łazienna	7,69	0,00
Niepodległości	11,78	0,24
Nowa	26,83	0,00
Obrońców Warszawy	5,43	0,00
Plac Cwiczeń	8,33	4,17
Plac Farny	1,82	0,00
Plac Grunwaldu	15,34	1,23
Pocztowa	20,00	2,22
Podgórna	6,45	0,00
Powstańców Wielkopolskich	13,51	0,00
Ratuszowa	12,63	1,05
Rynek	20,48	0,00
Rzemieślnicza	3,57	0,00
Sikorskiego	0,00	0,00
Sportowa	62,50	0,00
Strzelecka	12,50	0,00

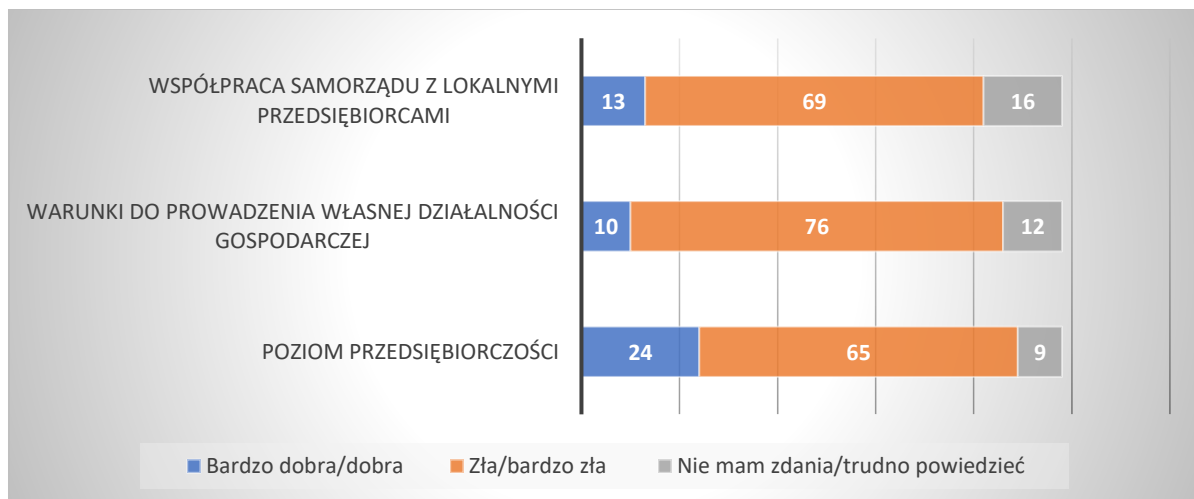

Zielony Rynek	13,79	0,00
---------------	-------	------

Źródło: opracowanie własne

W ramach przeprowadzonych badań i konsultacji społecznych wskazano, że w uwarunkowaniach gospodarczych bardzo negatywnie ocenione zostały przez mieszkańców warunki do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Jest to spowodowane powstającymi galeriami na obszarze miasta, które w naturalny sposób wypierają z rynku małych lokalnych przedsiębiorców. Z drugiej strony stagnacja i marazm życia gospodarczego na wschowskim rynku i na głównych ulicach miasta przyczyniają się do trudności w utrzymaniu działalności gospodarczych w zakresie sprzedaży produktów czy świadczenia lokalnych usług. Również przez mieszkańców gminy negatywnie oceniona została współpraca samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami (69 wskazań) oraz poziom przedsiębiorczości (65 wskazań).

Wykres 3 Aspekty poddane ocenie w ramach uwarunkowań gospodarczych

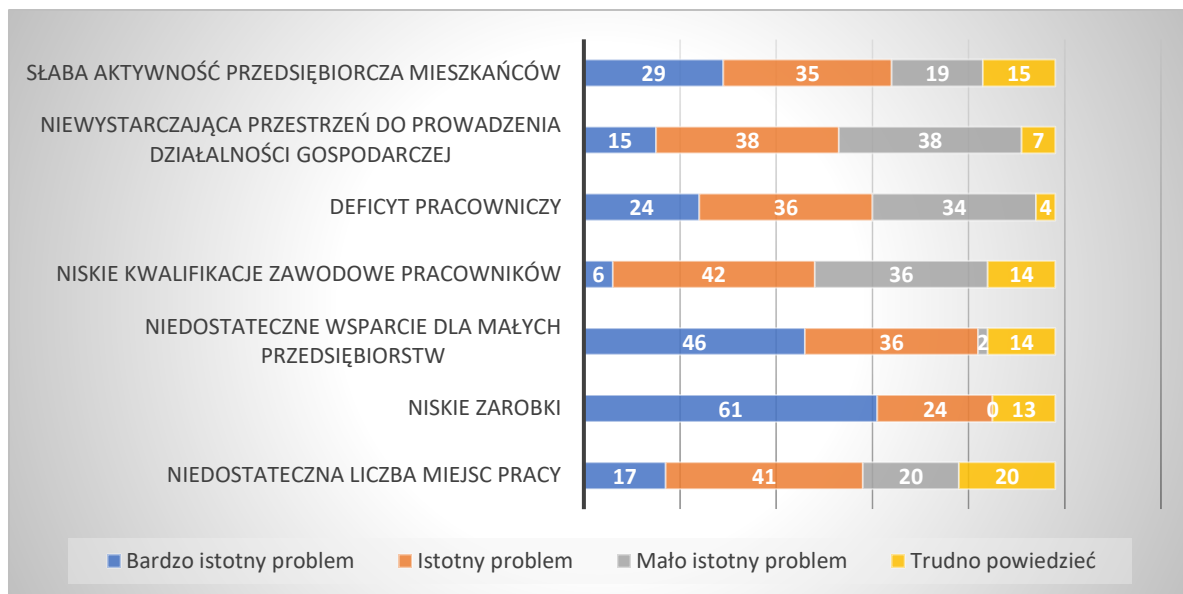

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Do najważniejszych problemów w ramach uwarunkowań gospodarczych należą: niskie zarobki, niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw, a także słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców, niedostateczna liczba miejsc pracy oraz deficyt pracowniczy.

Wykres 4 Główne problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych w obszarze rewitalizacji została oparta na wskaźniku dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dostępności do komunikacji publicznej oraz dostępności do obiektów publicznych. Obszar wiejski (Łysiny i Tylewice) nie posiada sieci kanalizacyjnej, ani nie jest przyłączony do miejskiej sieci wodociągowej. Wskaźnik dostępności komunikacyjnej na obszarze wiejskim jest wyższy niż średnia dla całego obszaru wiejskiego gminy, z kolei wskaźnik dostępności do obiektów publicznych jest niższy niż średnia dla wszystkich obszarów wiejskich i wynosi 2,5 w stosunku do 3,3. W Łysinach i w Tylewicach dostępne są świetlice wiejskie, które pełnią funkcję obiektów publicznych.

Obszar miejski rewitalizacji charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem dostępności do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej niż średnia dla całego miasta. Miasto posiada komunikację PKS oraz PKP, dlatego zapewniona została całkowita dostępność do komunikacji publicznej. W przypadku dostępności do obiektów publicznych wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wynosi 0,74 w stosunku do 0,37 – i jest tym samym wyższy niż średniej dla miasta. Obiekty publiczne na obszarze rewitalizacji w mieście dostępne są na ulicy Herbergera, Kazimierza Wielkiego, Kopernika, Niepodległości, Obrońców Warszawy, Plac Grunwaldu i Sportowej.

Tabela 7 Analiza wskaźników uwarunkowań przestrzenno-funkcyjnych

Jednostka analityczna	Wskaźnik dostępności do sieci kanalizacyjnej	Wskaźnik dostępności do sieci wodociągowej	Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	Wskaźnik dostępności do obiektów publicznych
Średnia gminy - obszar wiejski	11,41	3,92	9,21	3,3
Średnia OR obszar wiejski	0,00	0,00	28,33	2,50

Łysiny	0,00	0,00	28,33	2
Tylewice	0,00	0,00	28,33	3
Średnia gminy - obszar miejski	42,63	9,17	100,00	0,37
Średnia OR obszar miejski	64,68	61,81	100,00	0,74
Arcybiskupa Stablewskiego	33,33	16,67	100,00	0
Berwińskiego	33,33	16,67	100,00	0
Boczna	100,00	100,00	100,00	0
Bohaterów Westerplatte	100,00	100,00	100,00	0
Głogowska	100,00	70,00	100,00	0
Herbergera	33,33	33,33	100,00	0
Jasna	0,00	50,00	100,00	0
Kamienna	41,67	16,67	100,00	0
Kazimierza Wielkiego	72,73	70,45	100,00	3
Kilińskiego	84,62	69,23	100,00	0
Kopernika	81,25	68,75	100,00	3
Kościuszki	91,18	88,24	100,00	0
Księdza Kostki	86,76	73,53	100,00	0
Lipowa	100,00	82,35	100,00	0
Łazienna	75,00	75,00	100,00	0
Niepodległości	98,18	98,18	100,00	4
Nowa	25,00	25,00	100,00	0
Obrońców Warszawy	91,53	91,53	100,00	9
Plac Ćwiczeń	0,00	0,00	100,00	0
Plac Farny	25,00	25,00	100,00	0
Plac Grunwaldu	80,00	80,00	100,00	3
Pocztowa	100,00	93,75	100,00	0
Podgórna	100,00	100,00	100,00	0
Powstańców Wielkopolskich	75,00	66,75	100,00	0
Ratuszowa	53,85	46,15	100,00	0
Rynek	87,50	87,50	100,00	0
Rzemieślnicza	85,71	71,43	100,00	0
Sikorskiego	0,00	0,00	100,00	0
Sportowa	0,00	50,00	100,00	1
Strzelecka	100,00	100,00	100,00	0
Zielony Rynek	50,00	50,00	100,00	0

Źródło: opracowanie własne

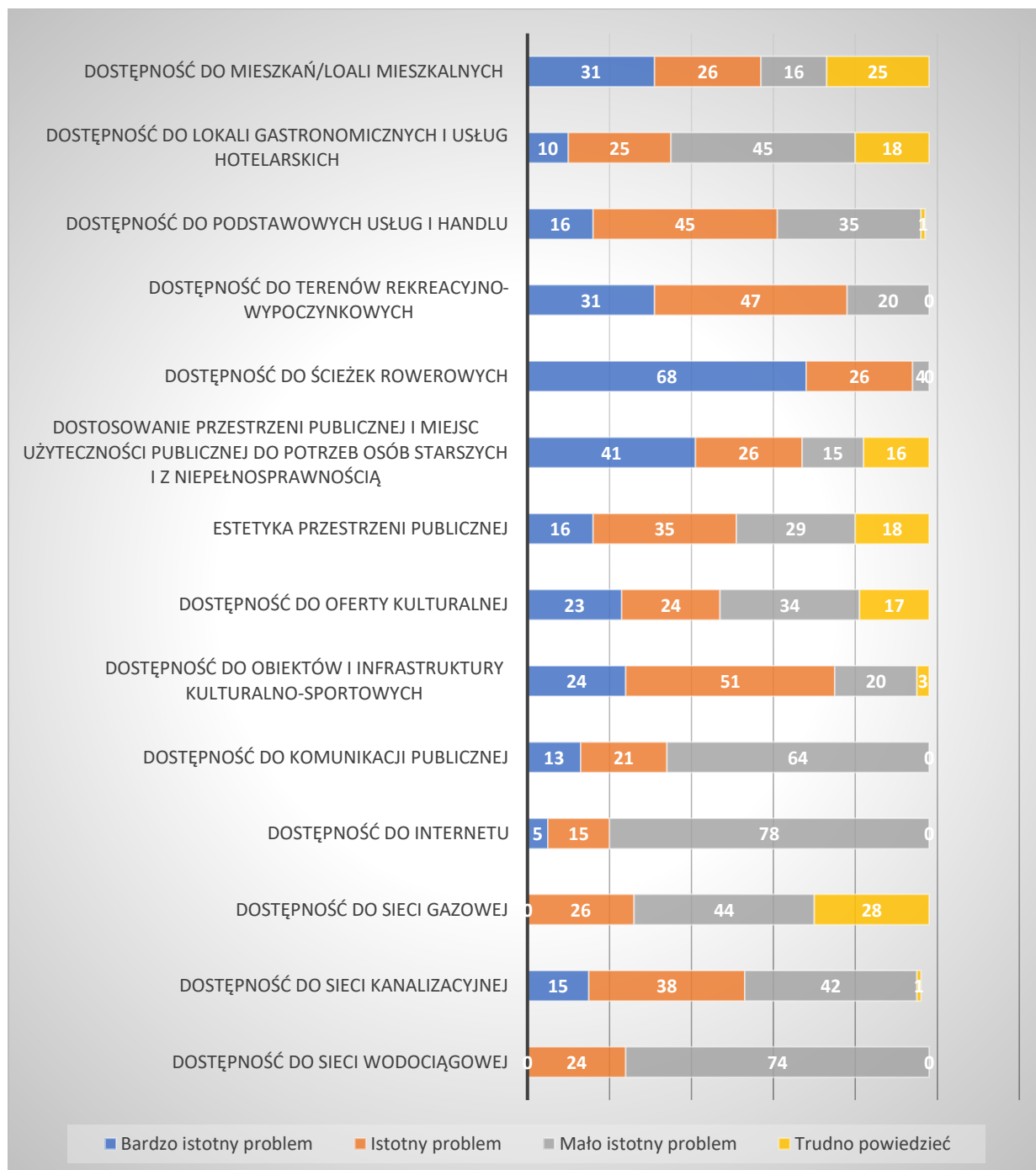
Do najistotniejszych problemów społecznych w kontekście uwarunkowań społeczno-funkcjonalnych zdiagnozowanych na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych należą: dostępność do ścieżek rowerowych, dostępność do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, dostępność do obiektów i infrastruktury kulturalno-sportowej oraz do podstawowych usług i handlu.

Dostrzegalnym problemem społeczno-funkcjonalnym jest brak dostosowania przestrzeni publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, estetyka przestrzeni publicznej oraz dostępność do mieszkań/lokalí mieszkalnych.

Mieszkańcy gminy pozytywnie ocenili z kolei dostępność internetu i komunikacji publicznej, a także sieci wodociągowej i dostępność do lokalí gastronomicznych i usług hotelarskich.

Wykres 5 Główne problemy społeczno-funkcjonalne na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Analiza uwarunkowań środowiskowych oparta została na wskaźniku zanieczyszczenia azbestem oraz zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w wyniku szkodliwej działalności człowieka (stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła). Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem odnotowano wyższy w Łysinach (88,17) w stosunku do średniej obszary rewitalizacji oraz średniej dla obszaru wiejskiego, a niższy w Tylewicach. Z kolei wskaźnik zanieczyszczenia powietrza w Łysinach i w Tylewicach jest wyższy niż średnia dla całego obszaru wiejskiego.

Obszar rewitalizacji miejski charakteryzuje się wyższym wskaźnikiem zanieczyszczenia azbestem i zanieczyszczenia powietrza niż średnia dla całego obszaru miejskiego.

Tabela 8 Analiza wskaźników uwarunkowań środowiskowych

Jednostka analityczna	Wskaźnik zanieczyszczenia azbestem	Wskaźnik zanieczyszczenia powietrza
Średnia gminy - obszar wiejski	73,09	46,7
Średnia OR obszar wiejski	80,6	64,71
Łysiny	88,17	62,89
Tylewice	73,03	66,52
Średnia gminy - obszar miejski	25,59	18,29
Średnia OR obszar miejski	33,22	28,24
Arcybiskupa Stablewskiego	66,54	47,87
Berwińskiego	0	27,78
Boczna	0	1,75
Bohaterów Westerplatte	0	26,05
Głogowska	100	14,04
Herbergera	0	36,76
Jasna	0	30
Kamienna	100	45,45
Kazimierza Wielkiego	13,61	9,17
Kilińskiego	0	40,66
Kopernika	0	24,18
Kościuszki	88,79	31,75
Księdza Kostki	100	43,59
Lipowa	100	13,75
Łazienna	0	40,43
Niepodległości	0	43,67
Nowa	64,31	42,55
Obrońców Warszawy	96,56	34,82
Plac Cwiczeń	0	33,33
Plac Farny	0	40
Plac Grunwaldu	0	24,59
Pocztowa	100	41,54
Podgórna	0	34,69
Powstańców Wielkopolskich	0	38,21

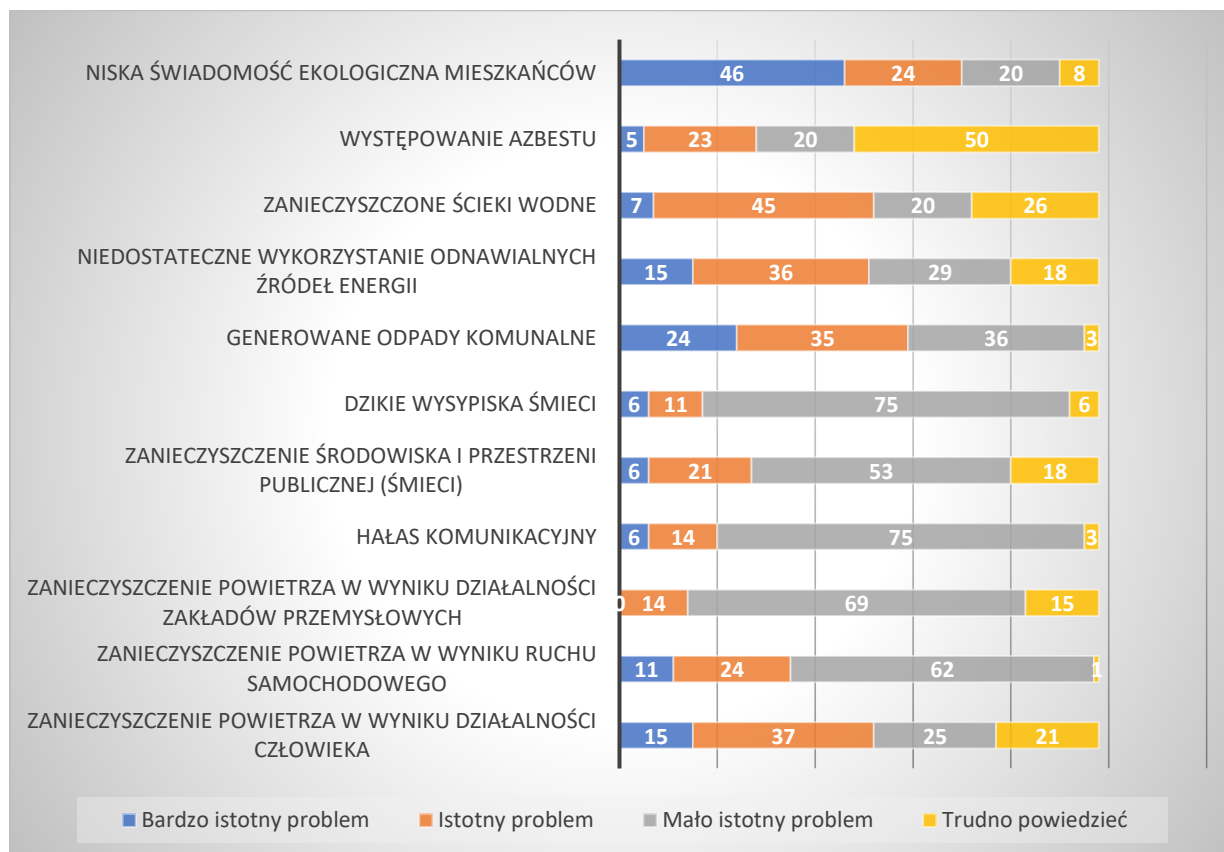

Ratuszowa	0	33,72
Rynek	100	32,53
Rzemieślnicza	0	7,89
Sikorskiego	0,00	0,00
Sportowa	0	0
Strzelecka	100	25,71
Zielony Rynek	0	8,82

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonych badań społecznych wskazano, że negatywnym zjawiskiem w uwarunkowaniach środowiskowych obszaru rewitalizacji jest niska świadomość ekologiczna mieszkańców oraz generowane odpady komunalne. Istotnym problemem są także zanieczyszczenia powietrza w wyniku działalności człowieka, niedostateczne wykorzystanie OZE, zanieczyszczone ścieki wodne oraz zanieczyszczenie powietrza w wyniku ruchu samochodowego.

Wykres 6 Główne problemy środowiskowe na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Analiza uwarunkowań technicznych oparta została na jednym wskaźniku, tj. wskaźnik wysokoemisyjnych budynków. Według tego wskaźnika wartości wyższe niż średnia dla całej gminy (70,29) i obszaru rewitalizacji (69,46) odnotowano w miejscowości Tylewice (78), a niższe w Łysinach (68,92). Na obszarze miejskim wskaźnik wysokoemisyjnych budynków wynosi 51,69 i jest wyższy niż średnia dla miasta.

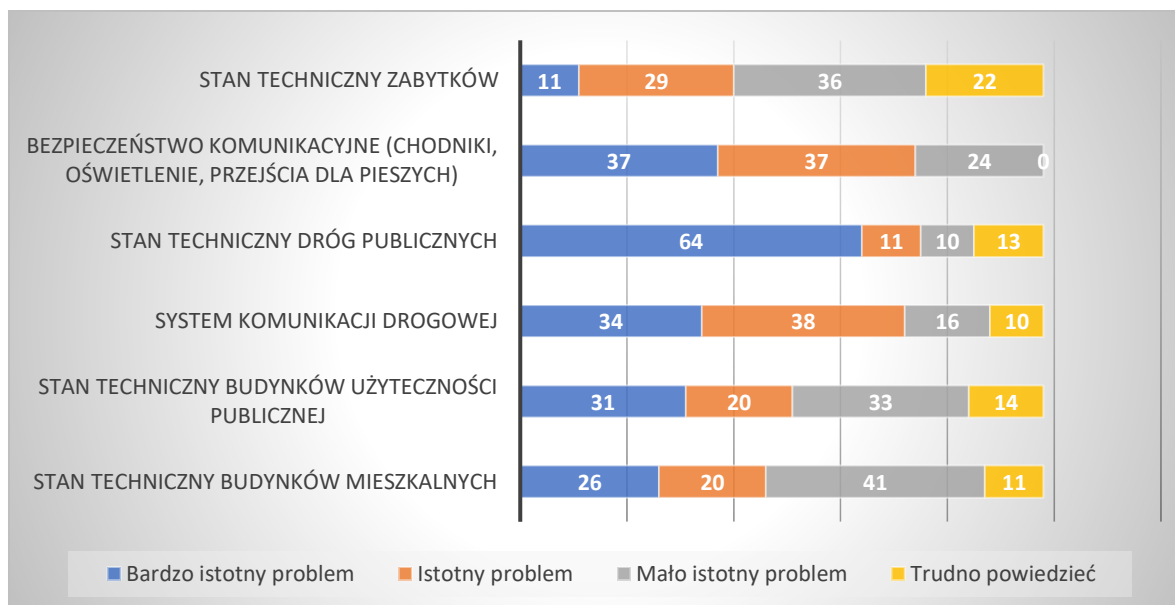
Tabela 9 Analiza wskaźników uwarunkowań technicznych

Jednostka analityczna	Wskaźnik wysokoemisyjnych budynków
Średnia gminy - obszar wiejski	70,29
Średnia OR obszar wiejski	69,46
Łysiny	68,92
Tylewice	78
Średnia gminy - obszar miejski	28,62
Średnia OR obszar miejski	51,69
Arcybiskupa Stablewskiego	100
Berwińskiego	100
Boczna	42,86
Bohaterów Westerplatte	81,82
Głogowska	30
Herbergera	33,33
Jasna	0
Kamienna	8,33
Kazimierza Wielkiego	31,82
Kilińskiego	100
Kopernika	62,5
Kościuszki	100
Księdza Kostki	85,29
Lipowa	17,65
Łazienna	100
Niepodległości	100
Nowa	37,5
Obrońców Warszawy	40,68
Plac Ćwiczeń	0
Plac Farny	100
Plac Grunwaldu	16
Pocztowa	50
Podgórna	50
Powstańców Wielkopolskich	58,33
Ratuszowa	84,62
Rynek	43,75
Rzemieślnicza	42,86
Sikorskiego	0
Sportowa	0
Strzelecka	35
Zielony Rynek	50,00

Źródło: opracowanie własne

Głównym problemem w uwarunkowaniach technicznych według mieszkańców gminy jest przede wszystkim zły stan techniczny dróg publicznych oraz niski poziom bezpieczeństwa komunikacyjnego, który wynika z braku odpowiedniej infrastruktury około drogowej, tj. złe oświetlenie uliczne, brak chodników i przejść dla pieszych. Dostrzegalnym problemem jest również system komunikacji drogowej. Pozytywnie przez część respondentów ocenione zostały stan techniczny zabytków oraz budynków mieszkalnych.

Wykres 7 Główne problemy techniczne na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji

Podsumowując charakterystykę negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji warto podkreślić, że główną przyczyną ich występowania jest niski udział mieszkańców gminy w życiu społecznym, kulturalnym i rekreacyjnym, głównie na obszarach wiejskich. W mieście organizowane są wydarzenia kulturalne, integracyjne, działają instytucje publiczne, które organizują wiele działań na rzecz wszystkich mieszkańców. Również obecność organizacji społecznych angażuje mieszkańców gminy do aktywności społecznej czy rekreacyjnej. Działalność sportowa rozwija się także wśród aktywnych nieformalnych i formalnych grup sportowych (biegowych, morsowych, mažoretek itp.). Jednakże dostrzega się w dalszym ciągu niewystarczającą ich ilość w stosunku do potrzeb mieszkańców. Ważnym aspektem jest scentralizowanie działań społecznych w wyznaczonych miejscach, które pełniłyby funkcje społeczne i integracyjne z włączeniem osób z grup defaworyzowanych, starszych, z niepełnosprawnością lub innymi ograniczeniami natury fizycznej. Istotne znaczenie ma również szeroka informacja, która docierałaby do wszystkich mieszkańców gminy w zakresie organizacji działań kulturalnych, integracyjnych i rekreacyjnych. Deficytem rozwoju aktywizacji mieszkańców jest w dalszym ciągu brak nowoczesnej, zmodernizowanej infrastruktury, dzięki której możliwy byłby rozwój aktywności sportowej, rekreacyjnej i społecznej szczególnie dla dzieci i młodzieży. Działania rewitalizacyjne mają doprowadzić do

minimalizacji zdiagnozowanych problemów i deficytów i tym samym przeciwdziałać pogłębianiu się problemów społecznych na pozostałych obszarach gminy.

3.2 Lokalne potencjały obszaru

Teren gminy Wschowa posiada wiele lokalnych potencjałów. Wschowa to miejsce atrakcyjne historycznie, z walorami, które wykorzystuje się na co dzień w promocji gminy, a także w działaniach lokalnych. Na terenie gminy Wschowa znajduje się układ średniowieczny, który szczególnie przyciąga turystów i stanowi jednocześnie ogromny potencjał budujący tożsamość lokalną i poczucie przynależności mieszkańców gminy do miejsca zamieszkania. Szczególnie atrakcyjnie historycznie jest Stare Miasto, które przyciąga do Wschowy wielu turystów. Dla wszelkich działań związanych z rozwojem gminy zarówno pod względem społecznym jak i infrastrukturalnym wydaje się być ważne wykorzystanie potencjału historycznego dla poprawienia wizerunku gminy Wschowa. Szczególnie zwraca się uwagę na lokalne zabytki, a przede wszystkim:

Zamek, który powstał na miejscu grodu, był usytuowany na sztucznie usypanym wzgórzu i włączony w system obronny Wschowy. Od strony miasta oddzielała go fosa, nad którą był przerzucony most. Pierwszy (dotychczas znany) jego opis pochodzi z 1616 r. W pierwszej połowie XIX w. Prusacy rozebrali stare budynki i postavili nowe. Urządzono w nich więzienie. Funkcję tę spełniały także w okresie międzywojennym. W 1945 r. Wschowa wróciła w granice Polski. Budynki więzienia zaadaptowano na potrzeby zakładu produkcyjnego. W 1952 r. umieszczono w nich Spółdzielnię Przemysłu Ludowego i Artystycznego (późniejszą Spółdzielnię Dziewiarsko-Odzieżową). Stan ten trwał przez ponad czterdzieści lat, do momentu likwidacji Spółdzielni. Obecnie budynki są własnością prywatną.

Zdjęcie 1 Zamek we Wschowie

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

Ratusz, który jest siedzibą władz miejskich. Obecny kształt ratusza pochodzi z przeprowadzonej przebudowy z lat 1860 – 1870. Nadano mu kształt eklektyczny. Jest to budynek trzykondygnacyjny, murowany, założony na rzucie prostokąta. Wieża umieszczona jest w narożniku północno-zachodnim. W dolnej części jest kwadratowa, a dwie górne kondygnacje są ośmioboczne. Najwyższa kondygnacja obwiedziona jest galeryjką. W narożniku północno-wschodnim ratusza zachowała się na parterze sala nakryta kunsztownym sklepieniem sieciowym z pierwszej połowy XVI w. (sala gotycka). I ją przede wszystkim warto zobaczyć. Zwróćmy także uwagę na herb miasta umieszczony na frontonie ratusza. Przedstawia on scenę koronacji Najświętszej Marii Panny. Poniżej znajduje się podwójny krzyż jagielloński z dwoma pierścieniami. Został on wprowadzony prawdopodobnie w XV w. jako kolejny element herbu Wschowy, a później w ogóle zastąpił skomplikowaną i trudną do przedstawienia scenę koronacji Najświętszej Marii Panny.

Zdjęcie 2 Ratusz we Wschowie

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

Mury obronne, które zostały wzniesione na planie zbliżonym do koła, jako budulca użyto kamieni i cegieł. Zachowana ich wysokość waha się od 2 do 4 metrów. Budowę pełnych obwarowań rozpoczęto w czasach Kazimierza Wielkiego, a ukończono w XV wieku. Na przestrzeni XVI i XVII wieku były one rozbudowywane i umacniane. Wschowskie obwarowania składały się z trzech części: murów, fosy i wałów ziemnych. Do miasta prowadziły dwie bramy: Polska i Głogowska oraz furty. W XIX wieku mury zostały częściowo rozebrane. Ich najstarsze zachowane fragmenty znajdują się przy dawnym zamku starościńskim. Mury miały między innymi chronić miasto przed najazdami.

Zdjęcie 3 Mury obronne we Wschowie

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

Wieża Ciśnień - z początku XX w., znajduje się na obrzeżu Parku Wolsztyńskiego (ul. Wolsztyńska), przy wylocie z miasta w kierunku Nowej Wsi. Jest to przykład nowych rozwiązań w architekturze komunalnej. Max Hempel odszedł w tym projekcie od XIX-wiecznego historyzmu i wprowadził rozwiązania charakterystyczne dla modernizmu. Słupowa konstrukcja nośna stanowiąca oparcie dla zbiornika (o pojemności 250 m³) była ówczesnie bardzo nowoczesnym rozwiązaniem. Dominująca w krajobrazie wieża (ok. 36 m) do dnia dzisiejszego spełnia swoją funkcję. W ostatnich latach miała miejsce rewitalizacja tego zabytku dzięki czemu nadany mu nowe funkcje oraz stała się główną atrakcją w rewitalizowanym Parku Wolsztyńskim.

Zdjęcie 4 Wieża ciśnień we Wschowie

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

Istotnym elementem kształtującym tożsamość historyczną gminy Wschowa jest **Droga Świętego Jakuba**, której fragment przebiega przez teren gminy. „Szlak biegnie od Wincentowa przez Osową Sień, Wschowę, Konradowo do Zamysłowa i stąd w kierunku Głogowa. Wędrówka wschowskim odcinkiem Drogi św. Jakuba przebiega pośród wyjątkowego krajobrazu pogranicza wielkopolsko - śląskiego. Tędy przebiegała prastara droga łącząca południe z północą, Czechy, Łużyce, Śląsk z Wielkopolską. Wędrował nią św. Wojciech, cesarz Otton III, podążali nią królowie, rycerze, handlarze, kupcy, studenci i duchowni. Jej dukt wyznaczają wieże świątyń, przydrożne kapliczki, krzyże drewniane, kamienne o charakterze pokutnym, aleje drzew, piaszczyste trakty wśród pól.”

Mapa 4 Mapa „Wschowa na Drodze św. Jakuba”

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

Ważną częścią potencjału historycznego gminy jest również **Lapidarium Rzeźby Nagrobnej**. Dział Lapidarium Rzeźby Nagrobnej we Wschowie obejmuje obszar trzech historycznych cmentarzy, staromiejskiego cmentarza ewangelickiego założonego w 1609 r., nowego cmentarza ewangelickiego z 1630 r. i cmentarza katolickiego z ok. 1805 r. W marcu 1965 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zielonej Górze podjął decyzję o wpisaniu do rejestru zabytków kaplicy cmentarnej położonej w części katolickiej, a w styczniu 1972 r. 142 płyt epitafijnych i wolnostojących nagrobków z XVII-XIX w., znajdujących się w najstarszej części nekropoli.

Staromiejski cmentarz ewangelicki we Wschowie jest jednym z najwcześniejszych w Europie przykładów zerwania ze średniowieczną tradycją grzebania zmarłych w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła. W swoim kształcie przestrzennym, którego najistotniejszym komponentem był prostokątny porośnięty zielenią teren ujęty architektonicznym obramowaniem w formie otwartych do wnętrza arkad, nawiązywał do wykształconego we Włoszech typu Campo Santo – Świętego Pola. Cmentarz stanowi unikalny w skali kraju zespół dzieł protestanckiej sztuki nagrobnej z XVII, XVIII i XIX w. W liczącym kilkaset zabytkowych stel zbiorze można prześledzić rozwój stylistyczny i typograficzny sztuki kamieniarskiej doby baroku, klasycyzmu i historycyzmu.

Zdjęcie 5 Lapidarium we Wschowie

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 07.11.2024 r.)

O jakość i znaczenie wymienionych powyżej miejsc historycznych szczególnie dba Muzeum Ziemi Wschowskiej, które w ramach swoich działań statutowych gromadzi, opracowuje i udostępnia zabytki. Muzeum prowadzi również liczne działania edukacyjne mające na celu przybliżenie mieszkańcom gminy oraz turystom walory historyczne Ziemi Wschowskiej. Muzeum zajmuje się również konserwacją muzealiów, a także prowadzi badania w zakresie dyscyplin objętych zakresem działania muzeum. Ponadto muzeum zajmuje się działalnością wydawniczą.

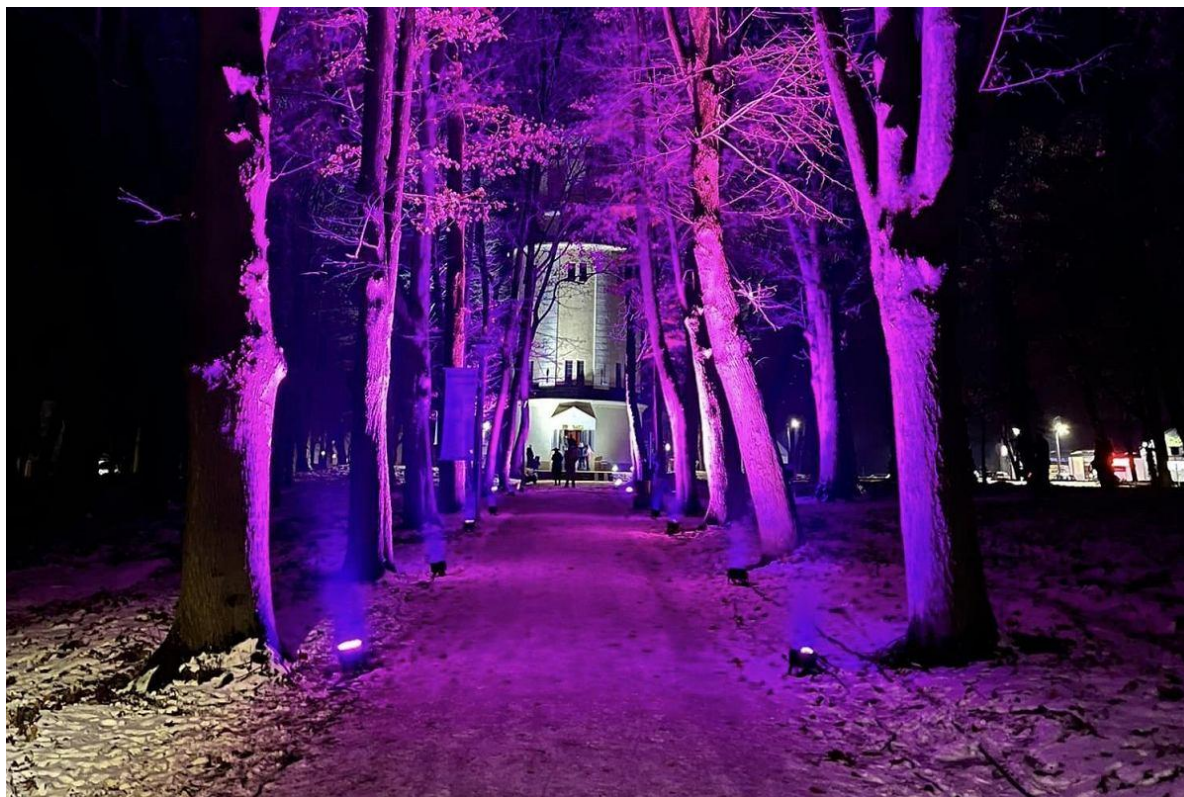
Na terenie gminy Wschowa znajdują się liczne pomniki przyrody, które są atrakcją nie tylko dla mieszkańców, ale również przyciągają uwagę turystów. Ponadto cechą charakterystyczną Ziemi Wschowskiej są parki.

Park Wolsztyński

Park Wolsztyński jest największym parkiem we Wschowie, gdzie mieszkańcy znajdują oazę spokoju. Zanedbany i zdegradowany Park Wolsztyński przeszedł ogromną metamorfozę w ostatnim czasie, dzięki czemu miasto i mieszkańcy zyskali przestrzeń do uprawniania aktywnej rekreacji, integracji i aktywnego spędzania czasu wolnego. Projekt rewitalizacyjny został zrealizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa. Park Wolsztyński przeobraził się w miejsce przyjazne mieszkańcom. Powstały ścieżki piesze i trasy biegowe, utworzono tor singletruck do jazdy na rowerze, pojawiała się nowa infrastruktura rekreacyjna – place zabaw, miejsce na ognisko, tory przeszkód. W parku postawiono toalety oraz zamontowano nowe oświetlenie. Dzięki rewitalizacji nadano parkowi nowe funkcje

społeczne, a sam Park Wolsztyński z wieżą ciśnień jest centralnym miejscem turystycznym gminy.

Zdjęcie 6 Park Wolsztyński we Wschowie

Źródło: gminawschowa.pl (dostęp: 8.11.2024 r.)

Przemęcki Park Krajobrazowy

Przemęcki Park Krajobrazowy utworzono w listopadzie 1991 r. w celu ochrony i zachowania jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce i Ziemi Lubuskiej. Całkowita powierzchnia parku wynosi 22 344 ha, obejmując swoim zasięgiem, na terenie Wielkopolski gminy: Wijewo, Przemęt, Włoszakowice, Śmigiel oraz Świąciechową. Część parku, a dokładnie 2 894 ha leży po stronie gminy Wschowa.

Zdjęcie 7 Przemęcki Park Krajobrazowy

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 08.11.2024 r.)

Na terenie gminy znajdują się trzy jeziora: Lgińsko o powierzchni 68,6 ha, Lginko tzw. „Mały Lgiń” o powierzchni 39,1 ha (w obszarze sołectwa Lgiń) oraz Dąbie o powierzchni 13,56 ha we wsi Wygnańczyce.

W ostatnim czasie przy jeziorze w Lginiu w ramach pozyskanych środków zewnętrznych dokonano przeobrażeń istniejącej infrastruktury, dzięki czemu nadano jej nowe funkcje społeczne. Utworzona „Strefa relaksu” stanowi obecnie nowoczesne miejsce do wypoczynku i rozwijania aktywności rekreacyjnych. W ramach prac remontowych wybudowano nowy pomost, dostosowano przestrzeń publiczną, utworzono parking.

Zdjęcie 8 „Strefa relaksu” nad jeziorem Lgińsko

Źródło: gminawschowa.pl (dostęp: 8.11.2024 r.)

Na terenie gminy Wschowa znajduje się wiele cennych zabytków historycznych. Miasto historycznie pełniło ważne funkcje. Wschowa to miejsce licznych wizyt królów saskiej dynastii Wettinów: Augusta II i jego syna Augusta III. Za ich panowania odbywały się tutaj sesje posiedzenia senatu. Przyjmowano też zagraniczne poselstwa. Wiele historycznych obiektów poddano w ostatnim czasie renowacji. Wśród licznych atrakcji turystycznych miasta należą:

- Ratusz we Wschowie,
- Fontanna miejska z XVIII w.,
- Trzy barokowe kamienice (Plac Zamkowy 3, 5, 7),
- Mury obronne,
- Zamek we Wschowie,
- Zbór „Kripplein Christi”,
- Kościół farny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika i Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny we Wschowie,

- Kolegium jezuickie,
- Lwi mostek,
- Zespół klasztorny oo. Franciszkanów z krużgankami,
- Cmentarz Ewangelicki,
- Kościół filialny pw. Świętej Trójcy przy Placu Kosynierów (dawny zbór luterański),
- Wieża Ciśnień z początku XX w.,
- Byk „Ilon”,

Na terenach wiejskich zlokalizowanych jest również wiele cennych obiektów sakralnych i historycznych. Do najważniejszych należą m.in.:

- Pałac w Dębowej Łęce,
- Pałac w Osowej Sieni,
- Kościół filialny pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej,

Zdjęcie 9 Pałac w Dębowej Łęce

Źródło: [Pałacowym szlakiem](#) (dostęp: 8.11.2024 r.)

Zdjęcie 10 Pałac w Osowej Sieni

Źródło: palacosowasien.com (dostęp: 8.11.2024 r.)

Zdjęcie 11 Kościół filialny pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej

Źródło: zabytek.pl (dostęp: 8.11.2024 r.)

3.3 Skala potrzeb rewitalizacyjnych

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej gminy.

W poniższym zestawieniu ujęto najpilniejsze potrzeby rewitalizacyjne na obszarze gminy Wschowa.

Tabela 10 Potrzeby rewitalizacyjne zdiagnozowane na podstawie istniejących problemów i deficytów obszaru rewitalizacji

PROBLEM	SKUTEK	POTRZEBA REWITALIZACYJNA
Zmiany demograficzne (spadek liczby ludności, proces starzenia się społeczeństwa, migracje osób młodych)	- wyludnianie się obszaru gminy, - obniżenie poziomu życia mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, - zahamowanie rozwoju gospodarczego, - stagnacja społeczna, - wzrastające potrzeby osób starszych w dostępie do opieki społecznej i medycznej	zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej, podniesienie jakości życia, dostosowywanie oferty spędzania czasu wolnego do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, budowanie systemu wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnością
Bezrobocie i jego skutki: alkoholizm, przemoc domowa, degradacja funkcji rodziny, marginalizacja i wykluczenie społeczne	- pogarszające się warunki życiowe, - wykluczenie społeczne osób bezrobotnych, - trudności finansowe w prowadzeniu gospodarstwa domowego, - wzrost patologii społecznych	przewodzenie działań aktywizujących, wyrównanie szans mieszkańców w dostępie do różnorodnych usług rynku pracy, konieczność podniesienia potrzeby motywacji i kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych, tworzenie miejsc integracji i systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości	- pogłębiający się kryzys przedsiębiorczości, - zahamowanie dostępu do podstawowych usług i produktów,	wykorzystanie istniejącego potencjału funkcjonalno-przestrzennego do prowadzenia działalności gospodarczych, wspieranie działalności małych

	• brak możliwości rozwoju turystycznego i okołoturystycznego	przedsiębiorstw, tworzenie przestrzeni do pobudzenia gospodarczego gminy
Niewystarczająca oferta kulturalno-rekreacyjna i liczba miejsc integracji społecznej	• pogłębiający się kryzys izolacji społecznej, • brak aktywizacji społecznej mieszkańców, • pogorszenie stanu zdrowia, • migracje osiedleńcze w celu poszukiwania dogodniejszych warunków życia	dostosowywanie istniejącej infrastruktury i oferty kulturalnej do potrzeb mieszkańców, podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie ochrony zdrowia, rozbudowa infrastruktury społecznej i rekreacyjnej
Niski poziom ochrony środowiska przyrodniczego, miejsca zaniedbane	• degradacja istniejącego potencjału przyrodniczego, • pogorszenie się stanu środowiska przyrodniczego, • brak estetyki przestrzennej i występowanie miejsc niebezpiecznych	racjonalne wykorzystanie i dostosowanie istniejącego potencjału przyrodniczego do pełnienia funkcji społecznych, rekreacyjnych, integracyjnych, podejmowanie działań w zakresie zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy
Pogarszający się stan techniczny budynków użyteczności publicznej, brak dostosowania architektonicznego budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	• degradacja budynków użyteczności publicznej, • nieatrakcyjny wizerunek obszaru, brak estetyki przestrzennej, • niski poziom atrakcyjności osiedleńczej	modernizacja i poprawa stanu technicznego i wyglądu budynków użyteczności publicznej, dostosowanie ich do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością w celu zapewnienie dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców gminy, nadanie dostępnym obiektom nowych funkcji społecznych

Źródło: opracowanie własne

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

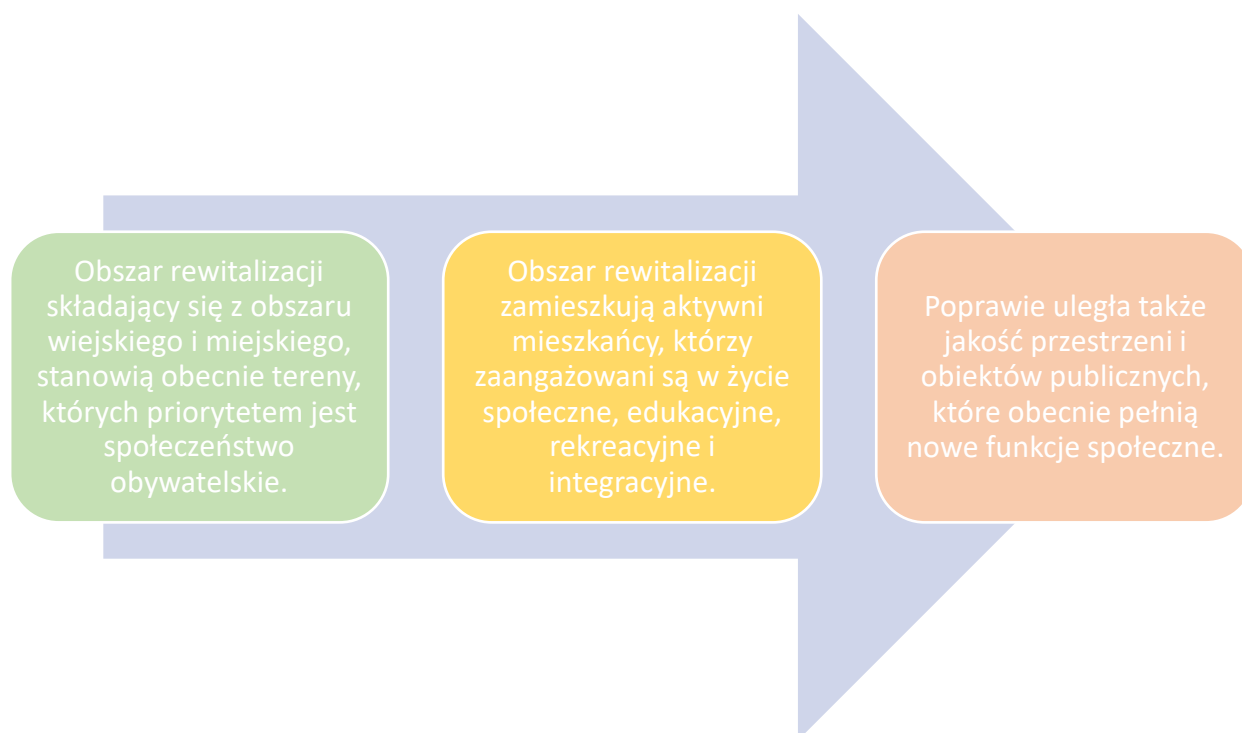
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 ma służyć realizacji zaplanowanych celów rewitalizacyjnych, które uwzględniając potrzeby mieszkańców mają dążyć do minimalizowania występujących problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych na terenie gminy. Wizja obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych ma być

efektem podjętych działań przez władze gminy. Ma stanowić efekt prac, które będą odpowiedzią na potrzeby mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Wizją działań rewitalizacyjnych na obszarze gminy Wschowa jest tworzenie dostosowanych przestrzeni publicznych do pełnienia nowych funkcji społecznych. Mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji stanowią teraz świadome i zaangażowane społeczeństwo. Mieszkańcy zyskali przestrzeń i lepsze warunki do rekreacji i spędzania czasu wolnego. Działania rewitalizacyjne przyczyniły się do poszerzenia oferty rekreacyjnej, sportowej, kulturowej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji. Nowo utworzone przestrzenie przeznaczone na cele społeczne wpłynęły na tworzenie marki gminy Wschowa jako miejsc atrakcyjnych turystycznie i osiedleńczo.

Obszary i obiekty, które wcześniej były zaniedbane, zdegradowane i nieużyteczne, teraz pełnią nowe funkcje społeczne – zostały zagospodarowane w sposób atrakcyjny i zrównoważony z zachowaniem zasad dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, dzięki czemu powstałe tereny są przyjazne dla wszystkich mieszkańców i osób odwiedzających gminę.

Schemat 1 Wizja rozwoju Miasta i Gminy Wschowa po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Dzięki projektom rewitalizacyjnym zminimalizowane zostaną problemy społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji, które wynikają przede wszystkim z braku aktywizacji i integracji społecznej. stagnacja społeczna, która często doprowadza do marginalizacji społecznej jest obecnie zahamowanym procesem na obszarze gminy Wschowa. Projekty

rewitalizacyjne przyczyniły się do zwiększenia aktywności społecznej, angażowania się mieszkańców obszarów zdegradowanych do działań i podejmowania aktywności rekreacyjnych i sportowych. Mieszkańcy chętnie włączają się w organizację różnych inicjatyw społecznych i obywatelskich, jak również chętnie uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych, edukacyjnych i profilaktycznych. Obszar gminy zyskał nowe, zrewitalizowane przestrzenie publiczne. Zdegradowanym budynkom, zestarzałej i zapomnianej infrastrukturze społecznej nadano nowe funkcje. Przywrócono do życia kompleks sportowy (basen miejski i stadion), które w szczególności w okresie letnim stanowią ciekawą propozycję spędzania czasu wolnego. Zwiększyła się tym samym aktywność sportowa dzieci i młodzieży.

Na zmodernizowanej przestrzeni rozwijają swoją działalność organizacje pozarządowe, które realizują swojej cele statutowe w nowej przestrzeni publicznej.

Zmodernizowane i dostosowane architektonicznie budynki dawnego gimnazjum i zboru posiadają obecnie nowe funkcje społeczne, gdzie rozwija się życie integracyjne, kulturalne i edukacyjne. Zbór to miejsce organizacji najważniejszych wydarzeń kulturalnych na terenie gminy. Z kolei budynek gimnazjum pełni obecnie funkcję centrum aktywności społecznej, gdzie swoją przestrzeń do prowadzenia własnych zadań znalazły organizacje działające na obszarze gminy.

Rewitalizacja istniejących parków stanowi obecnie kompleksowe wsparcie dla wszystkich mieszkańców gminy w dostępie do miejsce bezpiecznego i aktywnego spędzania czasu wolnego. Zagospodarowanie „stawów” na cele społeczne przyczyniło się do ochrony środowiska przyrodniczego, zachowania ochrony bioróżnorodności oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom klimatycznym. Mieszkańcy zyskali przestrzeń do organizacji wydarzeń integracyjnych, kulturalnych czy edukacyjnych. W zrewitalizowanej przestrzeni żyje im się lepiej i bezpieczniej. Chętniej angażują się w życie społeczne, co w szczególności dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami stanowi ważny aspekt życia.

Z kolei odnowione i odpowiednio zagospodarowane przestrzenie publiczne w Łysinach i Tylewicach stanowią obecnie centra rozwoju i aktywizacji mieszkańców na obszarach wiejskich. Organizacja działań społecznych przyczyniła się do większej integracji i zwiększonej chęci do uczestniczenia w życiu społecznym.

5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

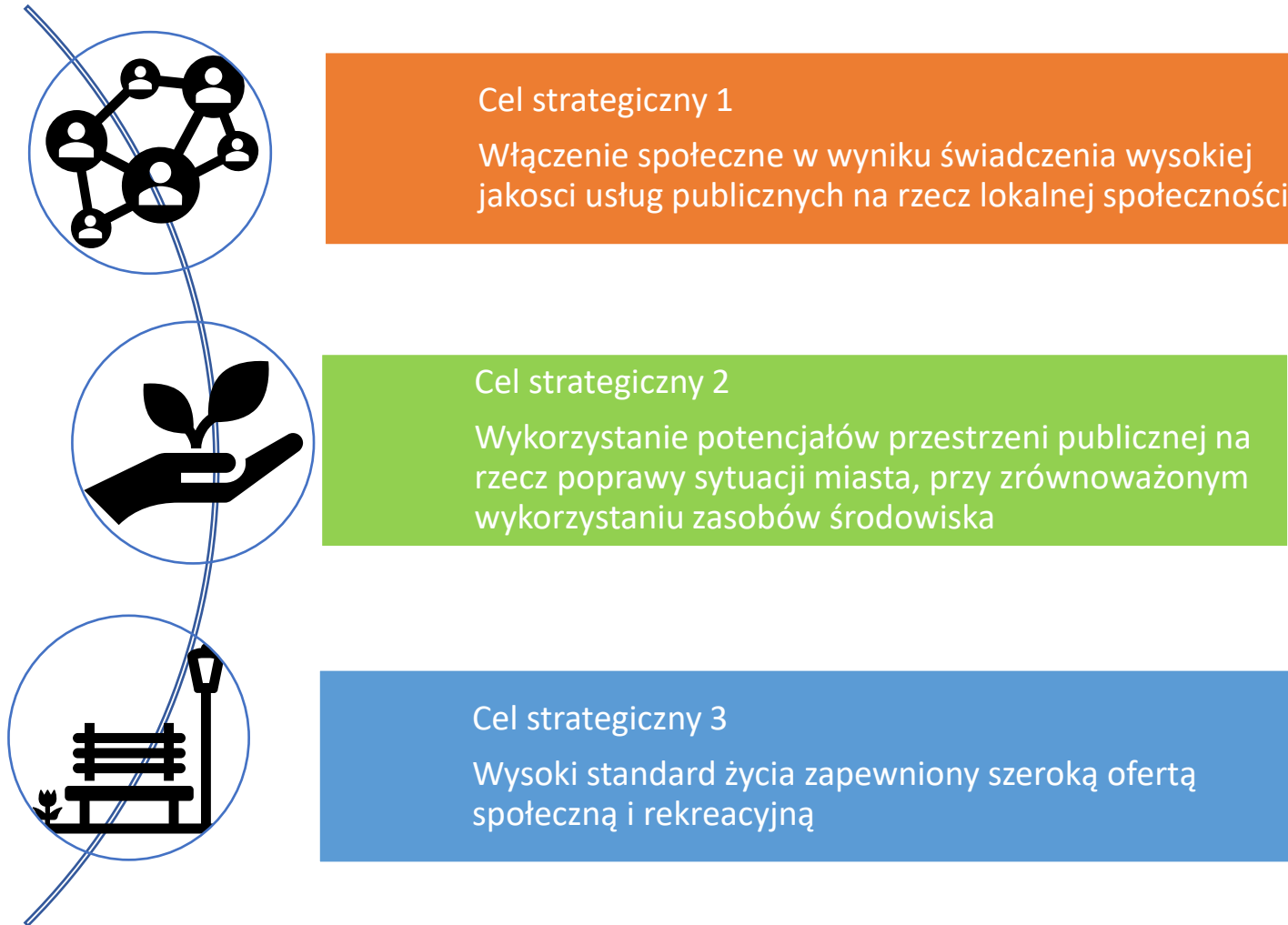
Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2030 r. będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań, a w konsekwencji projektów rewitalizacyjnych. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji. Wskazane poniżej cele rewitalizacyjne i odpowiadające im kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby obszaru rewitalizacji. Służą one

wyeliminowaniu zdiagnozowanych deficytów oraz problemów społecznych w sferze społecznej, ale także w pozostałych uwarunkowaniach gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do programu rewitalizacji.

Schemat 2 Cele strategiczne

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Kierunki działań

CEL STRATEGICZNY	KIERUNEK DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH
Cel strategiczny 1 Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności	• Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych
Cel strategiczny 2 Wykorzystanie potencjałów przestrzeni publicznej na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska	• Ochrona przyrody i środowiska naturalnego • Tworzenie przestrzeni integrującej mieszkańców gminy w różnych działaniach społecznych
Cel strategiczny 3 Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną	• Modernizacja istniejących obiektów użyteczności publicznej na cele kulturalne • Stworzenie oferty integrującej różne grupy społeczne, w tym zagrożone marginalizacją

Źródło: opracowanie własne

6. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej zaprezentowane zostały przedsięwzięcia rewitalizacyjne w podziale na podstawowe przedsięwzięcia i przedsięwzięcia uzupełniające. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej

6.1 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Tabela 12 Podstawowe projekty rewitalizacyjne

NAZWA PROJEKTU: Dostosowanie przestrzeni publicznej i terenów zielonych do potrzeb mieszkańców gminy Wschowa w zakresie realizacji zadań społecznych – P.1
Opis projektu
Celem projektu jest kompleksowe zagospodarowanie terenów parków, które ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej, przy jednoczesnym zachowaniu bioróżnorodności oraz zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Projekt zakłada stworzenie nowoczesnej, inkluzywnej przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej, dostępnej dla wszystkich grup społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Projekt zakłada przekształcenie i modernizację istniejących struktur oraz wprowadzenie nowych elementów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej. Jak wskazano celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej parku. Cel ten zrealizowany zostanie poprzez: - Umożliwienie aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. - Zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. - Promowanie zdrowego trybu życia i integracji społecznej. - Rozwój zielonej infrastruktury. - Zachowanie bioróżnorodności, wspieranie postaw proekologicznych poprzez edukację ekologiczną. Inwestycja swoim zakresem obejmuje obszar dwóch kompleksów zieleni: Park „Nad stawami” oraz Park wokół murów obronnych. W zakres inwestycji w Parku „Nad stawami” wchodzi (szczegółowy opis poszczególnych elementów zawarty jest w dokumentacji technicznej): - przebudowa ciągów pieszych i pieszo-jezdných oraz przebudowa i budowa zjazdów oraz miejsc parkingowych, - projekt zakłada stworzenie nowego układu komunikacji pieszej z dopuszczonym ruchem rowerowym w obrębie całego parku. Główne ciągi poprowadzono w alejach wytworzonych przez szpalery istniejących drzew. Istniejące alejki o nawierzchni asfaltowej zostaną rozebrane i zastąpione nawierzchnią mineralną, która obramowana będzie obrzeżami stalowymi, - budowa zewnętrznej, energooszczędnej instalacji oświetlenia ulicznego, - lokalizacja elementów małej architektury oraz infrastruktury edukacji przyrodniczej – zadanie obejmie m.in. zakup i montaż ławek i leżaków parkowych, zestawów piknikowych (stół i ławki), wiat piknikowych, pergoli oraz innych elementów małej architektury, a także infrastruktury edukacji przyrodniczej (m.in. tablic edukacyjnych dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju),

- gospodarka drzewostanem wraz z nowymi nasadzeniami zieleni wysokiej i niskiej – zadanie uwzględnia rodzime gatunki, dobrane do miejscowych warunków o odporne na zmiany klimatu, - budowę tężni solankowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w ramach Centrum Ochrony Bioróżnorodności), - oczyszczenie, odmulenie i oskarpowanie stawów zlokalizowanych na obszarze Parku (w ramach wspierania małej retencji). Założeniem projektu jest rewitalizacja Parku wokół murów miejskich, która obejmować będzie przebudowę ciągów pieszych i pieszo-jezdných oraz stworzenie nowych funkcji, które mają ożywić przestrzeń parku i przyciągnąć większą ilość użytkowników nie tylko z sąsiadujących osiedli, ale również z całego miasta. Projekt zakłada stworzenie nowego układu komunikacji pieszej w obrębie całego parku. Jej przebieg będzie odwzorowywać dotychczasowe, historyczne alejki jak również „przełępy” wytworzone przez mieszkańców. Dodatkowo wykonane zostaną nowe nasadzenia roślin. Odtworzony zostanie istniejący plac zabaw. Na całym obszarze zamontowane zostaną elementy małej architektury parkowej (m.in. ławki, leżaki, stojaki, kosze parkowe), nowe oświetlenie parkowe oraz monitoring miejski. Projekt uwzględnia koszty nadzoru inwestycyjnego jako ważnego elementu kontroli realizowanych prac budowlanych. Projekt uwzględnia również działania informacyjno-promocyjne.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Wschowa	
Potencjalni partnerzy	
Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, inne instytucje	
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja	
Przedsięwzięcie 1.1 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa „Parku nad stawami”	Działka n 1385/3, 1385/4, 1381/2, 1380/4, 1376/2, 1377, 1378/4, 1375/2, 1358, 1403, 1434/2, 1434/3, 1434/4, 1330, 1323, 1329, 1328/1, - obręb Wschowa Wskazane działki znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Przedsięwzięcie 1.2 Wspieranie małej retencji na terenie Gminy Wschowa	Działka nr 1379 i 1322, obręb Wschowa Wskazane działki znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Przedsięwzięcie 1.3 Utworzenie Centrum Ochrony Bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie	Działka nr 1375/2 Wskazana działka znajduje się na obszarze rewitalizacji.

terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie – etap 1	
Przedsięwzięcie 1.4 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa Parku wokół murów miejskich - fosa	Działka nr 1448, 1449, 1450, 1081, 1082, 1423/4, 1422, 1425/1,1425/2, 1432/16, 1470/2, 1476/22 (częściowo), 1477, 1530, 1527/6, 1521,1518, 1486/25, 1509, 1510, 1484, 1439/7, 1468- obręb Wschowa Wskazane działki znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Przedsięwzięcie 1.5 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Działka nr 1385/3, 1385/4, 1381/2, 1380/4, 1376/2, 1377, 1378/4, 1375/2, 1358, 1403, 1434/2, 1434/3, 1434/4, 1330, 1323, 1329, 1328/1, - obręb Wschowa Działka nr 1448, 1449, 1450, 1081, 1082, 1423/4, 1422, 1425/1,1425/2, 1432/16, 1470/2, 1476/22 (częściowo), 1477, 1530, 1527/6, 1521,1518, 1486/25, 1509, 1510, 1484, 1439/7, 1468 - obręb Wschowa Wskazane działki znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	
Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbaną przestrzeń użyteczności publicznej, znajdującą się na obszarze rewitalizacji. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną przywrócone oraz nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastruktury. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Powstaną nowe funkcjonalności na terenie parku. Wykonanie tężni solankowej oraz oczyszczenie, odmulenie i oskarpowanie wykonane zostaną w ramach IIT.	
Cel strategiczny i oddziaływanie przedsięwzięcia	
Przedsięwzięcie 1.1 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa „Parku nad stawami”	Cel strategiczny 2 Wykorzystanie potencjałów przestrzeni publicznej na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska
Przedsięwzięcie 1. 2 Wspieranie małej retencji na terenie Gminy Wschowa	
	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
	☐ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☐ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa

		☐ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 1.3 Utworzenie Centrum Ochrony Bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie – etap 1		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 1.4 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa Parku wokół murów miejskich - fosa		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 1.5 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Cel strategiczny 1 Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☐ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
Przedsięwzięcie 1.1 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa „Parku nad stawami”	W zakres inwestycji wchodzi (szczegółowy opis poszczególnych elementów zawarty jest w dokumentacji technicznej): - przebudowa ciągów pieszych i pieszo-jezdných oraz przebudowa i budowa zjazdów oraz miejsc parkingowych - projekt zakłada stworzenie nowego układu komunikacji pieszej z dopuszczonym ruchem rowerowym w obrębie całego parku. Główne ciągi poprowadzono w alejach wytworzonych przez szpalery istniejących drzew. - Istniejące alejki o nawierzchni asfaltowej zostaną rozebrane i zastąpione nawierzchnią mineralną, która obramowana będzie obrzeżami stalowymi. - budowa zewnętrznej, energooszczędnej instalacji oświetlenia ulicznego, - lokalizacja elementów małej architektury oraz infrastruktury edukacji przyrodniczej – zadanie obejmie m.in. zakup i montaż ławek i leżaków parkowych, zestawów piknikowych (stół i ławki), wiat piknikowych,	

	pergoli oraz innych elementów małej architektury, a także infrastruktury edukacji przyrodniczej (m.in. tablic edukacyjnych dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju) - gospodarka drzewostanem wraz z nowymi nasadzeniami zieleni wysokiej i niskiej – zadanie uwzględnia rodzime gatunki, dobrane do miejscowych warunków o odporne na zmiany klimatu. Projekt uwzględnia koszty nadzoru inwestycyjnego jako ważnego elementu kontroli realizowanych prac budowlanych. Projekt uwzględnia również działania informacyjno-promocyjne.
Przedsięwzięcie 1.2 Wspieranie małej retencji na terenie Gminy Wschowa	Przedmiotem inwestycji jest m.in. odmulenie i oczyszczenie dna stawów, wywóz urobku, oskarpowanie zbiorników, wycinkę krzewów oraz przycięcie drzew.
Przedsięwzięcie 1.3 Utworzenie Centrum Ochrony Bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie – etap 1	W ramach projektu utworzone zostanie centrum ochrony bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie, co przyczyni się ochrony różnorodności biologicznej na obszarze miasta Wschowa. W ramach zadania planowane jest utworzenie tężni solankowej, która posiada funkcje lecznicze. Dodatkowo w ramach projektu dokonane zostaną nasadzenia zieleni zgodne z występującym ekosystemem, które dodatkowo przyczynią się do stworzenia warunków do rozwoju siedlisk (szczegółowy wykaz roślinności opracowany zostanie na etapie projektowym). W pobliżu tężni planowane jest również rozmieszczenie domków dla owadów, które zwiększą bioróżnorodność na tym terenie oraz będą stanowić ciekawy element edukacyjny dla odwiedzających. Rozstawione zostaną elementy małej architektury (m.in. ławki), co pozwoli przyjrzeć się z bliska roślinności oraz skorzystać ze zdrowotnych właściwości tężni solankowej. Całość dopełni oświetlenie parkowe LED.
Przedsięwzięcie 1.4 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa Parku wokół murów miejskich - fosa	Założeniem projektu jest rewitalizacja Parku wokół murów miejskich, która obejmować będzie przebudowę ciągów pieszych i pieszo-jezdnych oraz stworzenie nowych funkcji, które mają ożywić przestrzeń parku i przyciągnąć większą ilość użytkowników nie tylko z sąsiadujących osiedli, ale również z całego miasta. Projekt zakłada stworzenie nowego układu komunikacji pieszej w obrębie całego parku. Jej przebieg będzie odwzorowywać dotychczasowe, historyczne alejki jak również „przedepty” wytworzone przez mieszkańców. Dodatkowo wykonane zostaną nowe nasadzenia roślin. Odtworzony zostanie istniejący plac zabaw. Na całym obszarze zamontowane zostaną elementy małej architektury parkowej (m.in. ławki, leżaki, stojaki, kosze parkowe), nowe oświetlenie parkowe oraz monitoring miejski.
Przedsięwzięcie 1.5	Projekt ma na celu organizację regularnych działań społecznych, które wspierają integrację lokalnej społeczności, promują aktywny wypoczynek oraz wzmacniają postawy obywatelskie. Cykliczne inicjatywy

Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	będą sprzyjać zacieśnianiu więzi między mieszkańcami, rozwijać poczucie wspólnoty i zaangażowania w sprawy lokalne. Działania obejmują organizację wydarzeń takich jak pikniki, festyny, warsztaty tematyczne (np. ekologiczne, artystyczne, kulinarne), spotkania sąsiedzkie oraz dyskusje publiczne. Ważnym elementem projektu będzie również organizowanie gier i zabaw rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz aktywności sportowych dla osób w każdym wieku, co pozwoli na promowanie zdrowego stylu życia. Projekt zakłada długofalowe budowanie aktywnej i zintegrowanej społeczności lokalnej.		
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprzez likwidację barier architektonicznych, zastosowanie systemów naprowadzających, plany tyflograficzne zrewitalizowanej przestrzeni oraz inne oznaczenia kolorystyczne dostosowane do potrzeb osób słabowidzących.			
Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu			
Planowane rezultaty: - Poprawa jakości życia mieszkańców, - Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej, - Wzrost atrakcyjności turystycznej, - Rozwój przestrzeni rekreacyjnej i aktywizacja społeczności, - Ochrona i rozwój bioróżnorodności, - Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu użytkowników, - Ożywienie historycznej przestrzeni parku wokół murów obronnych, - Wykorzystanie lokalnych potencjałów w postaci istniejących parków, - Poszerzenie oferty rekreacyjnej, - Zwiększenie przestrzeni do organizowania działań ukierunkowanych na integrację mieszkańców gminy oraz pobudzenia ich aktywności społecznej,			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych

Przedsięwzięcie 1.1 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa „Parku nad stawami”	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	4,8122 ha	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 1.2 Wspieranie małej retencji na terenie Gminy Wschowa	- Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	1,5055 ha 500 osób	Dokumentacja projektowa Dokumentacja pracownicza
Przedsięwzięcie 1.3 Utworzenie Centrum Ochrony Bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie – etap 1	- Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	0,11 ha 5000 osób	Dokumentacja projektowa Dokumentacja pracownicza
Przedsięwzięcie 1.4 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa Parku wokół murów miejskich - fosa	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	4,8122 ha	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 1.5 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na	- Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój	5/rok	Dokumentacja fotograficzna

rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego - Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	300 os./rok	
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Kwota	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1.1 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa „Parku nad stawami”	2025-2028	11 500 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1.2 Wspieranie małej retencji na terenie Gminy Wschowa	2025-2027	1 500 000,00	• Budżet gminy • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1.3 Utworzenie Centrum Ochrony Bioróżnorodności poprzez zagospodarowanie terenu zieleni w Parku Tysiąclecia we Wschowie – etap 1	2025-2026	800 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1.4 Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – przebudowa Parku wokół murów miejskich - fosa	2025-2028	10 000 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie

			• Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1.5 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	2025-2030	300 000,00	• Budżet gminy • Inne źródła finansowania

NAZWA PROJEKTU: Utworzenie centrum kulturalnego w zrewitalizowanym budynku Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi – P.2**Opis projektu**

Projekt rewitalizacji budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi zakłada kompleksową modernizację/przebudowę obiektu oraz przystosowanie go do pełnienia nowych funkcji społecznych. Budynek ten, mający wartość historyczną i architektoniczną, po zakończeniu prac będzie stanowić centrum wydarzeń kulturalnych, takich jak wystawy, koncerty, spektakle, a także miejsce spotkań lokalnej społeczności. Projekt obejmuje zarówno prace budowlane, jak i restauratorskie, mające na celu zachowanie unikatowego charakteru obiektu, przy jednoczesnym dostosowaniu go do współczesnych standardów użytkowych.

Zakres prac budowlanych i konserwatorskich obejmuje zarówno prace zewnętrzne, jak i te wewnątrz budynku:

- **Renowacja elewacji** – oczyszczenie i naprawa istniejących elementów elewacyjnych.
- **Wymiana dachu** – wymiana uszkodzonych elementów więźby dachowej oraz dachówki, przy jednoczesnym zachowaniu historycznego kształtu dachu. Budynek zostanie zabezpieczony przed dalszą degradacją.
- **Prace związane z fundamentami i izolacją przeciwwilgociową** – wykonanie prac zabezpieczających przed wilgocią, aby poprawić trwałość budynku, w tym renowacja i izolacja fundamentów.
- **Modernizacja stolarki okiennej i drzwiowej** – odnowienie istniejącej stolarki zgodnie z jej historycznym wyglądem lub, tam gdzie to konieczne, wymiana okien i drzwi na nowe, spełniające współczesne normy energooszczędności, ale zgodne z oryginalnym stylem budynku.

- **Oświetlenie zewnętrzne** – instalacja oświetlenia zewnętrznego, które podkreśli walory estetyczne budynku, a jednocześnie zwiększy jego funkcjonalność w porze nocnej.
- **Renowacja wnętrza** – restauracja oryginalnych detali architektonicznych. Prace będą miały na celu odtworzenie historycznego charakteru wnętrza, w tym detali ściennych i sufitowych.
- **Modernizacja/wymiana instalacji** – modernizacja lub wymiana instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych oraz grzewczych. Obiekt zostanie również wyposażony w nowoczesne systemy bezpieczeństwa, takie jak monitoring, alarmy oraz systemy przeciwpożarowe.
- **Adaptacja przestrzeni do nowej funkcji** – dostosowanie przestrzeni do nowych funkcji poprzez aranżację wnętrza obiektu z wykorzystaniem historycznych elementów wyposażenia.
- **Inne prace konieczne do wykonania wewnątrz budynku**

Dodatkowo w ramach projektu konieczny jest zakup wyposażenia i nowoczesnej infrastruktury:

- **Nagłośnienie i oświetlenie sceniczne** – instalacja nowoczesnych systemów multimedialnych, które umożliwią organizację wydarzeń kulturalnych na wysokim poziomie technicznym.
- **Meble i wyposażenie mobilne** – zakup mobilnych elementów wyposażenia, takich jak scena, siedziska, oraz stoły, które umożliwią elastyczne wykorzystanie przestrzeni w zależności od potrzeb.
- **Dostępność dla osób niepełnosprawnych** – wprowadzenie udogodnień, takich jak windy, podjazdy oraz specjalne toalety, aby zapewnić pełną dostępność obiektu dla osób z ograniczoną mobilnością.

Projekt rewitalizacji budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi pozwoli na zachowanie cennego zabytku dla przyszłych pokoleń, jednocześnie nadając mu nowe życie jako centrum kulturalne. Dzięki modernizacji i dostosowaniu obiektu do współczesnych standardów, możliwe będzie realizowanie różnorodnych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, co znacząco wpłynie na rozwój lokalnej społeczności oraz atrakcyjność turystyczną regionu.

Zakończenie prac budowlanych oraz wyposażeniowych pozwoli na pełne wykorzystanie potencjału tego historycznego miejsca, które stanie się symbolem łączenia tradycji z nowoczesnością.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Wschowa

Potencjalni partnerzy	
Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, inne instytucje	
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja	
Przedsięwzięcie 2.1 Rewitalizacja budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi z przystosowaniem na cele kulturalne	Działka nr 1450 Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Przedsięwzięcie 2.2 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Działka nr 1450 Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	
Realizacja projektu rewitalizacji budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi ma na celu rozwiązanie kilku kluczowych problemów, które dotyczą zarówno stanu technicznego budynku, jak i potrzeb społecznych i kulturalnych lokalnej społeczności. Budynek Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi jest obiektem o dużej wartości historycznej i architektonicznej. Jednak w wyniku wieloletnich zaniedbań i braku odpowiednich działań konserwatorskich, stan techniczny budynku systematycznie się pogarsza. Problemy takie jak zniszczona elewacja, przeciekający dach, osłabiona konstrukcja oraz zniszczenia elementów dekoracyjnych (np. empory, stolarka) zagrażają trwałości obiektu. Bez interwencji istnieje ryzyko, że budynek ulegnie dalszej degradacji, co mogłoby doprowadzić do jego nieodwracalnej utraty. Budynek, który pierwotnie pełnił funkcję sakralną, od lat stoi pusty i nie jest wykorzystywany. Jego potencjał jako przestrzeni użyteczności publicznej pozostaje niewykorzystany. Brak odpowiedniej infrastruktury powoduje, że obiekt nie może służyć współczesnym potrzebom lokalnej społeczności, co przyczynia się do jego marginalizacji. Obecnie, z braku adaptacji i wyposażenia, nie ma możliwości prowadzenia tam działalności kulturalnej, edukacyjnej ani społecznej. Realizacja projektu ma na celu rozwiązanie problemów wynikających z degradacji historycznego budynku, braku infrastruktury kulturalnej oraz potrzeby społecznej integracji. Poprzez rewitalizację obiektu i jego adaptację na cele kulturalne, projekt pozwoli na zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także stworzenie nowej, atrakcyjnej przestrzeni służącej lokalnej społeczności, sprzyjającej rozwojowi kultury, edukacji i integracji społecznej.	

Cel strategiczny i oddziaływanie przedsięwzięcia		
Przedsięwzięcie 2.1 Rewitalizacja budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi z przystosowaniem na cele kulturalne	Cel strategiczny 1 Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 2.2 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego		☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☐ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☐ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
Przedsięwzięcie 2.1 Rewitalizacja budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi z przystosowaniem na cele kulturalne	Zakres prac budowlanych i konserwatorskich obejmuje zarówno prace zewnętrzne, jak i te wewnątrz budynku: • Renowacja elewacji – oczyszczenie i naprawa istniejących elementów elewacyjnych. Tam, gdzie to konieczne, przeprowadzone zostaną prace konserwatorskie związane z odnowieniem detali architektonicznych, takich jak gzymsy, pilastry i fryzy. • Wymiana dachu – wymiana uszkodzonych elementów więźby dachowej oraz dachówki, przy jednoczesnym zachowaniu historycznego kształtu dachu. Budynek zostanie zabezpieczony przed dalszą degradacją. • Prace związane z fundamentami i izolacją przeciwwilgociową – wykonanie prac zabezpieczających przed wilgocią, aby poprawić trwałość budynku, w tym renowacja i izolacja fundamentów. • Modernizacja stolarki okiennej i drzwiowej – odnowienie istniejącej stolarki zgodnie z jej historycznym wyglądem lub, tam gdzie to konieczne, wymiana okien i drzwi na nowe, spełniające współczesne normy energooszczędności, ale zgodne z oryginalnym stylem budynku.	

	• Oświetlenie zewnętrzne – instalacja oświetlenia zewnętrznego, które podkreśli walory estetyczne budynku, a jednocześnie zwiększy jego funkcjonalność w porze nocnej. • Renowacja wnętrza – restauracja oryginalnych detali architektonicznych. Prace będą miały na celu odtworzenie historycznego charakteru wnętrza, w tym detali ściennych i sufitowych. • Modernizacja/wymiana instalacji – modernizacja lub wymiana instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych oraz grzewczych. Obiekt zostanie również wyposażony w nowoczesne systemy bezpieczeństwa, takie jak monitoring, alarmy oraz systemy przeciwpożarowe. • Adaptacja przestrzeni do nowej funkcji – dostosowanie przestrzeni do nowych funkcji poprzez aranżację wnętrza obiektu z wykorzystaniem historycznych elementów wyposażenia. • Inne prace konieczne do wykonania wewnątrz budynku Dodatkowo w ramach projektu konieczny jest zakup wyposażenia i nowoczesnej infrastruktury • Nagłośnienie i oświetlenie sceniczne – instalacja nowoczesnych systemów multimedialnych, które umożliwią organizację wydarzeń kulturalnych na wysokim poziomie technicznym. • Meble i wyposażenie mobilne – zakup mobilnych elementów wyposażenia, takich jak scena, siedziska oraz stoły, które umożliwią elastyczne wykorzystanie przestrzeni w zależności od potrzeb. • Dostępność dla osób niepełnosprawnych – wprowadzenie udogodnień, takich jak windy, podjazdy oraz specjalne toalety, aby zapewnić pełną dostępność obiektu dla osób z ograniczoną mobilnością.
Przedsięwzięcie 2.2 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Projekt ma na celu organizację regularnych działań społecznych, które wspierają integrację lokalnej społeczności, promują aktywny wypoczynek oraz wzmacniają postawy obywatelskie. Cykliczne inicjatywy będą sprzyjać zacieśnianiu więzi między mieszkańcami, rozwijać poczucie wspólnoty i zaangażowania w sprawy lokalne.

	Działania obejmują organizację wydarzeń takich jak pikniki, festyny, warsztaty tematyczne (np. historyczne, artystyczne). Ważnym elementem projektu będzie również organizowanie wydarzeń historycznych oraz kulturalnych.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Planuje się: - likwidację barier architektonicznych; - montaż systemów naprowadzających, - plany tyflograficzne, - montaż systemy bezpieczeństwa, - zastosowanie odpowiedniej kolorystyki wewnątrz budynku, - zakup/montaż pętli indukcyjnej, - zakup krzesła ewakuacyjnego, - montaż windy/podjazdów, - dostosowanie toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wydarzenia kulturalne organizowane w zrewitalizowanym budynku historycznym będą organizowane na parterze (w miarę możliwości organizacyjnych i potrzeb kulturalnych), w celu zapewnienia dostępności dla wszystkich mieszkańców gminy.	
Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu	
Planowane rezultaty: - zachowanie dziedzictwa kulturowego, - stworzenie nowoczesnego centrum kulturalnego, - zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta i regionu,	

- wykorzystanie lokalnego potencjału historycznego, - podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, - wzrost aktywności społecznej i kulturalnej.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
Przedsięwzięcie 2.1 Rewitalizacja budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi z przystosowaniem na cele kulturalne	- Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	1 szt.	Dokumentacja projektowa
	- Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 2.2 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	- Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	5/rok	Dokumentacja fotograficzna
	- Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	300 os./rok	
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Kwota	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 2.1 Rewitalizacja budynku byłego Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi z przystosowaniem na cele kulturalne	2027-2029	50 000 000,00 zł	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania

Przedsięwzięcie 2.2 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	2027-2029	300 000,00 zł	• Budżet gminy • Inne źródła finansowania
--	-----------	---------------	---

NAZWA PROJEKTU: Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej we Wschowie wraz z udostępnieniem przestrzeni dla organizacji społecznych – P.3**Opis projektu**

Projekt obejmuje kompleksową przebudowę dawnego budynku gimnazjum we Wschowie w celu adaptacji na obiekt użyteczności publicznej o charakterze społecznym. Przewidziane jest przystosowanie budynku do pełnienia funkcji centrum aktywności lokalnej, które będzie miejscem integracji, wsparcia i rozwoju lokalnej społeczności. Nowa funkcja budynku ma odpowiadać na potrzeby mieszkańców, oferując przestrzeń do działań kulturalnych, edukacyjnych oraz społecznych.

Przebudowa budynku będzie kompleksowym procesem, obejmującym szeroki zakres działań modernizacyjnych oraz dostosowawczych:

- **Renowacja elewacji:** Istniejąca elewacja budynku zostanie poddana gruntownej renowacji. Planowane jest docieplenie budynku, co pozwoli na poprawę jego efektywności energetycznej, zmniejszając koszty eksploatacji. Elewacja zostanie zabezpieczona przed wilgocią oraz zanieczyszczeniami, co zapewni długotrwałą ochronę i estetyczny wygląd.
- **Wymiana dachu:** Przewiduje się pełną wymianę konstrukcji dachowej wraz z pokryciem dachowym i dostosowaniem do wymogów wynikających z ochrony cieplnej budynku. Zastosowanie materiałów o wysokiej trwałości i odporności na warunki atmosferyczne zapewni długotrwałą ochronę budynku przed wpływem czynników zewnętrznych.
- **Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej:** W ramach prac modernizacyjnych wymienione zostaną wszystkie okna i drzwi. Nowa stolarka okienna będzie energooszczędna i dostosowana do norm budowlanych, co przyczyni się do poprawy termoizolacyjności budynku. Okna zostaną zaprojektowane tak, aby zapewniały odpowiednie doświetlenie wnętrza, co ma kluczowe znaczenie w budynkach użyteczności publicznej. Nowe drzwi wejściowe i wewnętrzne będą dostosowane zarówno do potrzeb osób niepełnosprawnych, jak i wymogów bezpieczeństwa.

- **Instalacja windy:** Ważnym elementem przebudowy będzie montaż windy, co zapewni pełną dostępność budynku dla osób o ograniczonej mobilności. Winda zostanie zainstalowana zgodnie z obowiązującymi normami, umożliwiając wygodny i bezpieczny dostęp do wszystkich kondygnacji obiektu.
- **Modernizacja instalacji wewnętrznych:**
 - **Instalacja elektryczna:** Przewiduje się całkowitą wymianę instalacji elektrycznej, co obejmie montaż nowoczesnych i energooszczędnych systemów oświetlenia oraz instalacji zasilania dla sprzętów i urządzeń używanych w budynku.
 - **Instalacja wodno-kanalizacyjna:** Zostaną zamontowane nowe systemy wodno-kanalizacyjne, które będą spełniać współczesne standardy efektywności i ekologii. Wszystkie urządzenia sanitarne będą dostosowane do intensywnego użytkowania, typowego dla obiektów użyteczności publicznej.
 - **Instalacja grzewcza:** Budynek zostanie wyposażony w nowoczesny system grzewczy, oparty na efektywnych i energooszczędnych rozwiązaniach, takich jak kotły gazowe lub systemy pomp ciepła. Zostaną również zamontowane grzejniki z regulacją temperatury, co pozwoli na komfortowe użytkowanie pomieszczeń.
 - **System wentylacji i klimatyzacji:** Przewiduje się zainstalowanie systemu wentylacji mechanicznej z rekuperacją, co zapewni odpowiednią wymianę powietrza wewnątrz budynku, zwiększając komfort użytkowników. W niektórych pomieszczeniach, zwłaszcza w salach wielofunkcyjnych, zostanie zainstalowana klimatyzacja.

Przystosowanie budynku do pełnienia funkcji centrum społecznego będzie obejmowało:

1. **Tworzenie przestrzeni wielofunkcyjnych:** Powstaną sale, które będą mogły być wykorzystywane na różnorodne działania – od warsztatów i spotkań grupowych po zajęcia edukacyjne i wydarzenia kulturalne.
2. **Zagospodarowanie przestrzeni wspólnych:** Wnętrza budynku zostaną zaaranżowane w sposób przyjazny użytkownikom, z przestrzeniami rekreacyjnymi, miejscami do spotkań i odpoczynku oraz zapleczem kuchennym do organizacji wydarzeń.
3. **Dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych:** oprócz windy, przewidziano także dostosowanie toalet, drzwi, a także rozmieszczenie przestrzeni w sposób, który umożliwi łatwe poruszanie się osobom o ograniczonej mobilności.

Teren wokół budynku zostanie dostosowany do nowej funkcji poprzez:

- **Budowę stref rekreacyjnych:** Powstaną miejsca do wypoczynku i rekreacji oraz przestrzenie do organizowania wydarzeń plenerowych. Zielen wokół budynku zostanie starannie zaprojektowana, tworząc przyjazne środowisko.
- **Budowę parkingu:** Zostanie utworzony parking z miejscami postojowymi, w tym miejscami przeznaczonymi dla osób niepełnosprawnych.
- **Oświetlenie i bezpieczeństwo terenu:** Teren wokół budynku będzie wyposażony w oświetlenie zewnętrzne oraz system monitoringu, co poprawi bezpieczeństwo użytkowników.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Wschowa		
Potencjalni partnerzy		
Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, inne instytucje		
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja		
Przedsięwzięcie 3.1 Przebudowa dawnego budynku gimnazjum na cele społeczne	Działka nr 1238 Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.	
Przedsięwzięcie 3.2 Zagospodarowanie terenu wokół dawnego budynku gimnazjum	Działka nr 1238 Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu		
W chwili obecnej budynek dawnego gimnazjum nie jest wykorzystywany na cele społeczne z uwagi na zły jego stan techniczny. Budynek, aby pełnić funkcje społeczne wymaga modernizacji głównie pod względem bezpieczeństwa i dostosowania go do potrzeb osób starszych, z niepełnosprawnością. We Wschowie nie ma obecnie jednego miejsca pełniącego funkcję rozwijania aktywności społecznej. Budynek dawnego gimnazjum ma zostać przekształcony w centrum aktywności społecznej dla organizacji pozarządowych, ma być miejscem spotkań, integracji i organizacji różnych wydarzeń kulturalnych, społecznych, integracyjnych. Organizacje zyskają przestrzeń do prowadzenia własnych działań statutowych, co przyczyni się do wzmocnienia współpracy między samorządem a podmiotami III sektora.		
Cel strategiczny i oddziaływanie przedsięwzięcia		
Przedsięwzięcie 3.1 Przebudowa dawnego budynku gimnazjum na cele społeczne	Cel strategiczny 1 Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 3.2	Cel strategiczny 3	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza

Zagospodarowanie terenu wokół dawnego budynku gimnazjum	Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną	☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
Przedsięwzięcie 3.1 Przebudowa dawnego budynku gimnazjum na cele społeczne	Przebudowa budynku będzie kompleksowym procesem, obejmującym szeroki zakres działań modernizacyjnych oraz dostosowawczych: • Renowacja elewacji: Istniejąca elewacja budynku zostanie poddana gruntownej renowacji, z uwzględnieniem przywrócenia oryginalnych detali architektonicznych. Planowane jest docieplenie budynku, co pozwoli na poprawę jego efektywności energetycznej, zmniejszając koszty eksploatacji. Elewacja zostanie zabezpieczona przed wilgocią oraz zanieczyszczeniami, co zapewni długotrwałą ochronę i estetyczny wygląd. • Wymiana dachu: Przewiduje się pełną wymianę konstrukcji dachowej, w tym modernizację więźby dachowej, położenie nowego pokrycia dachowego oraz zamontowanie nowoczesnych systemów odprowadzania wody deszczowej. Zastosowanie materiałów o wysokiej trwałości i odporności na warunki atmosferyczne zapewni długotrwałą ochronę budynku przed wpływem czynników zewnętrznych. • Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej: W ramach prac modernizacyjnych wymienione zostaną wszystkie okna i drzwi. Nowa stolarka okienna będzie energooszczędna i dostosowana do norm budowlanych, co przyczyni się do poprawy termoizolacyjności budynku. Okna zostaną zaprojektowane tak, aby zapewniały odpowiednie doświetlenie wnętrza, co ma kluczowe znaczenie w budynkach użyteczności publicznej. Nowe drzwi wejściowe i wewnętrzne będą dostosowane zarówno do potrzeb osób niepełnosprawnych, jak i wymogów bezpieczeństwa. • Instalacja windy: Ważnym elementem przebudowy będzie montaż windy, co zapewni pełną dostępność budynku dla osób o ograniczonej mobilności. Winda zostanie zainstalowana zgodnie z obowiązującymi normami, umożliwiając wygodny i bezpieczny dostęp do wszystkich kondygnacji obiektu. • Modernizacja instalacji wewnętrznych: ○ Instalacja elektryczna: Przewiduje się całkowitą wymianę instalacji elektrycznej, co obejmie montaż nowoczesnych i energooszczędnych systemów oświetlenia oraz instalacji zasilania dla sprzętów i urządzeń używanych w budynku.	

	○ Instalacja wodno-kanalizacyjna: Zostaną zamontowane nowe systemy wodno-kanalizacyjne, które będą spełniać współczesne standardy efektywności i ekologii. Wszystkie urządzenia sanitarne będą dostosowane do intensywnego użytkowania, typowego dla obiektów użyteczności publicznej. ○ Instalacja grzewcza: Budynek zostanie wyposażony w nowoczesny system grzewczy, oparty na efektywnych i energooszczędnych rozwiązaniach, takich jak kotły gazowe lub systemy pomp ciepła. Zostaną również zamontowane grzejniki z regulacją temperatury, co pozwoli na komfortowe użytkowanie pomieszczeń. ○ System wentylacji i klimatyzacji: Przewiduje się zainstalowanie systemu wentylacji mechanicznej z rekuperacją, co zapewni odpowiednią wymianę powietrza wewnątrz budynku, zwiększając komfort użytkowników. W niektórych pomieszczeniach, zwłaszcza w salach wielofunkcyjnych, zostanie zainstalowana klimatyzacja.
Przedsięwzięcie 3.2 Zagospodarowanie terenu wokół dawnego budynku gimnazjum	Teren wokół budynku zostanie dostosowany do nowej funkcji poprzez: • Budowę stref rekreacyjnych: Powstanie plac zabaw dla dzieci, miejsca do wypoczynku oraz przestrzenie do organizowania wydarzeń plenerowych. Zieleń wokół budynku zostanie starannie zaprojektowana, tworząc przyjazne środowisko. • Budowę parkingu: Zostanie utworzony parking z miejscami postojowymi, w tym miejscami przeznaczonymi dla osób niepełnosprawnych. • Oświetlenie i bezpieczeństwo terenu: Teren wokół budynku będzie wyposażony w oświetlenie zewnętrzne oraz system monitoringu, co poprawi bezpieczeństwo użytkowników.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprzez: - likwidację barier architektonicznych, - dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnością, - plany tyflograficzne, - zakupu przenośnej pętli indukcyjnej,	

- oznaczenia w alfabecie Braille'a, - wyznaczenie miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnością, - dostosowanie toalety do potrzeb osób z niepełnosprawnością.			
Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu			
Planowane rezultaty: - poprawa infrastruktury społecznej i zwiększenie dostępności obiektu, - stworzenie przestrzeni do działań społecznych i kulturalnych, - wzrost aktywności lokalnej społeczności, - zwiększenie atrakcyjności miasta i regionu, - poprawa efektywności energetycznej, ekologicznej oraz bezpieczeństwa i komfortu użytkowników, - podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, - wykorzystanie lokalnego potencjału.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
Przedsięwzięcie 3.1 Przebudowa dawnego budynku gimnazjum na cele społeczne	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 3.2 Zagospodarowanie terenu wokół dawnego budynku gimnazjum	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0,20 ha	Dokumentacja projektowa
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Kwota	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 3.1 Przebudowa dawnego budynku gimnazjum na cele społeczne	2027-2029	15 000 000,00 zł	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania

Przedsięwzięcie 3.2 Zagospodarowanie terenu wokół dawnego budynku gimnazjum	2027-2029	2 000 000,00 zł	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
NAZWA PROJEKTU: Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie na potrzeby rozwoju sportowego i rekreacyjnego mieszkańców gminy – P.4			
Opis projektu			
Projekt obejmuje gruntowną modernizację (<u>nieczynnego obecnie basenu</u>) kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie, której celem jest podniesienie standardu obiektu, poprawa jego funkcjonalności i dostępności dla mieszkańców oraz użytkowników, a także wsparcie rozwoju sportu i rekreacji w regionie. Zakres działań obejmuje następujące zadania: 1. Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą – planowane jest przeprowadzenie niezbędnych prac budowlanych, w tym modernizacja i wymiana niecki basenowej, przebudowa zaplecza sanitarnego i szatni, a także wymiana technologii uzdatniania wody. Teren wokół basenu zostanie zagospodarowany w sposób sprzyjający jego użytkowaniu. 2. Modernizacja stadionu miejskiego – projekt zakłada przystosowanie stadionu do funkcji lekkoatletycznych. Przebudowana zostanie bieżnia lekkoatletyczna, zmieniając nawierzchnię z żwirowej na poliuretanową. Bieżnia okrężna o długości 400 m będzie posiadała co najmniej cztery tory, a bieżnia prosta – sześć torów, zgodnie z aktualnymi normami. Dodatkowo powstanie skocznia do skoku w dal oraz inne elementy infrastruktury lekkoatletycznej. Przewiduje się także wymianę siedzisk na trybunach, montaż oświetlenia oraz systemu monitoringu. 3. Przebudowa budynku zaplecza sportowego z częścią hotelowo-konferencyjną – istniejący budynek zostanie dostosowany do nowych funkcji, co obejmie stworzenie przestrzeni hotelowych i konferencyjnych. Prace obejmą m.in. wymianę dachu, renowację elewacji, modernizację instalacji energetycznych i wodno-kanalizacyjnych, a także wyposażenie budynku zgodnie z nowymi potrzebami. Nowa infrastruktura będzie sprzyjać organizacji wydarzeń sportowych, konferencji i szkoleń, co zwiększy atrakcyjność obiektu.			

4. **Budowa infrastruktury sieciowej** – Zmodernizowana zostanie sieć energetyczna oraz wodno-kanalizacyjna, co poprawi funkcjonowanie obiektu i jego zaplecza.
5. **Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe** – tereny otaczające kompleks zostaną zaaranżowane na przestrzeń rekreacyjno-sportową, zgodnie z projektem zagospodarowania. Zakupione zostanie również odpowiednie wyposażenie, które umożliwi aktywne korzystanie z tych przestrzeni.

Projekt ma kluczowe znaczenie dla rozwoju sportu i rekreacji we Wschowie, podnosząc walory użytkowe obiektu, wspierając integrację społeczną, rozwój turystyki sportowej oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Wschowa

Potencjalni partnerzy

Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, inne instytucje

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja

Przedsięwzięcie 4.1

Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Działka nr 1897

Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie 4.2

Modernizacja stadionu miejskiego we Wschowie wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną

Działka nr 1897

Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie 4.3

Przebudowa budynku zaplecza sportowego wraz z częścią hotelowo-konferencyjną wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną

Działka nr 1897

Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie 4.4

Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną

Działka nr 1897

Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu		
Istniejący kompleks sportowy jest przestarzały i nie spełnia współczesnych standardów użytkowych. Obiekty, takie jak basen, stadion oraz budynki zaplecza, wymagają modernizacji, aby zapewnić bezpieczne i komfortowe warunki do uprawiania sportu oraz organizacji wydarzeń sportowych. Obecny kompleks sportowy nie oferuje nowoczesnych udogodnień, takich jak przestrzenie hotelowe i konferencyjne, które mogłyby wspierać organizację większych imprez sportowych, konferencji czy szkoleń. To ogranicza potencjał rozwoju turystyki sportowej i rekreacyjnej w regionie. Stadion miejski, będący ważnym elementem kompleksu, nie posiada odpowiedniej infrastruktury do uprawiania lekkoatletyki na poziomie rekreacyjnym i amatorskim. Żwirowa bieżnia oraz brak dedykowanej infrastruktury lekkoatletycznej utrudniają rozwój sportów indywidualnych, takich jak bieganie, skoki czy rzuty. Tereny wokół kompleksu sportowego są niewystarczająco zagospodarowane, co ogranicza ich wykorzystanie na cele rekreacyjne i sportowe. Brak odpowiednich ścieżek, nawierzchni i infrastruktury towarzyszącej sprawia, że obszar ten nie przyciąga lokalnej społeczności do aktywnego spędzania czasu. Sieci energetyczne i wodno-kanalizacyjne w kompleksie wymagają modernizacji. Ich stan techniczny może negatywnie wpływać na funkcjonowanie obiektu, powodując problemy eksploatacyjne i obniżając komfort użytkowników.		
Cel strategiczne i oddziaływanie przedsięwzięcia		
Przedsięwzięcie 4.1 Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Cel strategiczny 3 Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną	☒ sfera społeczna ☐ sfera gospodarcza ☒ sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ sfera środowiskowa ☒ sfera techniczna
Przedsięwzięcie 4.2 Modernizacja stadionu miejskiego we Wschowie wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną		☒ sfera społeczna ☐ sfera gospodarcza ☒ sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ sfera środowiskowa ☒ sfera techniczna
Przedsięwzięcie 4.3		☒ sfera społeczna

Przebudowa budynku zaplecza sportowego wraz z częścią hotelowo-konferencyjną wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną		☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☒ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Przedsięwzięcie 4.4 Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	Cel strategiczny 3 Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza ☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna ☐ strefa środowiskowa ☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
Przedsięwzięcie 4.1 Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	W ramach przedsięwzięcia wykonane zostaną niezbędne prace budowlane, modernizacja/wymiana niecki basenowej, modernizacja/przebudowa zaplecza sanitarnego oraz szatni, wymiana technologii wody. Dodatkowym elementem przedsięwzięcia będzie zagospodarowanie terenu wokół basenu.	
Przedsięwzięcie 4.2 Modernizacja stadionu miejskiego we Wschowie wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	W ramach przedsięwzięcia planowane jest dostosowanie obiektu do pełnienia funkcji lekkoatletycznych. W ramach zadania wykonana zostanie przebudowa bieżni lekkoatletycznej o nawierzchni żwirowej na bieżnię lekkoatletyczną o nawierzchni poliuretanowej – wykonanie bieżni lekkoatletycznej okrężnej 400 m, co najmniej czterotorowej, o nawierzchni poliuretanowej (np. tartan) wraz z bieżnią prostą (sześciotorową) jako przedłużenie odcinka prostego bieżni okrężnej – zgodnie z obowiązującymi wymogami oraz budowa skoczni do skoku w dal i innej infrastruktury do uprawiania lekkoatletyki. Wymienione zostaną również siedziska na trybunach zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu oraz wykonane będzie oświetlenie boiska oraz monitoring. Zmodernizowana zostanie sieć energetyczna oraz wodno-kanalizacyjna, co poprawi funkcjonowanie obiektu i jego zaplecza.	
Przedsięwzięcie 4.3 Przebudowa budynku zaplecza sportowego wraz z częścią	Istniejący budynek zaplecza sportowego zostanie zmodernizowany, aby dostosować go do nowych funkcji, w tym stworzenia przestrzeni hotelowych i konferencyjnych. Część ta będzie umożliwiała organizację wydarzeń sportowych, konferencji oraz szkoleń, co zwiększy atrakcyjność obiektu. W ramach zadania	

hotelowo-konferencyjną wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	wykonane zostaną niezbędne prace budowlane obejmujące m.in. wymianę dachu, renowację elewacji, wykonanie niezbędnych prac obejmujących sieci energetyczną i wodno-kanalizacyjną, wyposażenie obiektu zgodnie z nową funkcją.
Przedsięwzięcie 4.4 Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	Tereny otaczające kompleks zostaną przekształcone w przestrzeń rekreacyjno-sportową. Wykonane zostaną niezbędne prace budowlane zgodnie z projektem zagospodarowania przestrzeni. Dodatkowo zakupione zostanie niezbędne wyposażenie. Zmodernizowana zostanie sieć energetyczna oraz wodno-kanalizacyjna, co poprawi funkcjonowanie obiektu.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprzez likwidację barier architektonicznych, zastosowanie systemów bezpieczeństwa oraz odpowiednich oznaczeń informacyjnych (np. odpowiednia kolorystyka, alfabet Braille'a, toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością).	
Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu	
Planowane rezultaty: - Poprawa jakości infrastruktury sportowej, - Stworzenie profesjonalnych warunków do uprawiania lekkoatletyki, - Rozwój zaplecza hotelowo-konferencyjnego, - Poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej,	

- Poprawa jakości życia mieszkańców, - Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej, - Rozwój przestrzeni sportowej i rekreacyjnej, - wykorzystanie lokalnych potencjałów w postaci istniejących parków			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
Przedsięwzięcie 4.1 Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 4.2 Modernizacja stadionu miejskiego we Wschowie wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 4.3 Przebudowa budynku zaplecza sportowego wraz z częścią hotelowo-konferencyjną wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 4.4 Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe wraz z budową infrastruktury	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa

sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną			
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Kwota	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 4.1 Modernizacja basenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2026-2027	12 000 000,00	• Budżet gminy • Fundusze Europejskie • FFEWL 21-27, działanie 8.1 • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 4.2 Modernizacja stadionu miejskiego we Wschowie wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	2027-2028	11 000 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 4.3 Przebudowa budynku zaplecza sportowego wraz z częścią hotelowo-konferencyjną wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną	2028-2029	11 000 000,00	• Budżet gminy • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
Przedsięwzięcie 4.4	2028-2029	3 000 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1

Adaptacja terenów przyległych na cele rekreacyjno-sportowe wraz z budową infrastruktury sieciowej obejmującej sieć energetyczną i wodno-kanalizacyjną			• Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania
---	--	--	--

NAZWA PROJEKTU: Stworzenie miejsc integracji społecznej na obszarach wiejskich – P.5**Opis projektu**

Projekt obejmuje kompleksowe zagospodarowanie terenu w miejscowościach Tylewice i Łysiny, którego celem jest stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej, sprzyjającej rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców. Realizacja projektu ma na celu podniesienie jakości życia lokalnej społeczności, poprzez udostępnienie nowoczesnej infrastruktury oraz przestrzeni rekreacyjnej.

W ramach projektu wykonane zostaną następujące przedsięwzięcia:

1. Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice – zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. **wykonanie parkingu, budowa placu zabaw, zagospodarowanie terenów zieleni wraz z elementami małej architektury, wykonanie ścieżek spacerowych** oraz **inne niezbędne prace konieczne do prawidłowego funkcjonowania obszaru** – np. przykrycie rowu czy wykonanie studni wierconej
2. Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny – zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. **zagospodarowanie terenu zieleni wraz z elementami małej architektury, wykonanie ciągów pieszych, wykonanie wiaty z miejscami do wypoczynku** oraz **inne niezbędne prace do prawidłowego funkcjonowania obszaru**.
3. Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego - przedsięwzięcia ma na celu organizację regularnych działań społecznych, które wspierają integrację lokalnej społeczności, promują aktywny wypoczynek oraz wzmacniają postawy obywatelskie.

Projekt przyczyni się do poprawy estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni publicznej w Tylewicach i Łysinach, a także będzie sprzyjał integracji lokalnej społeczności, wzmacniając jej więzi oraz promując aktywny tryb życia.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Wschowa		
Potencjalni partnerzy		
Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, inne instytucje, sołectwa		
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja		
Przedsięwzięcie 5.1 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	Działka nr 130/2 – obręb Tylewice Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.	
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny	Działka nr 165 – obręb Łysiny Wskazana działka znajdują się na obszarze rewitalizacji.	
Przedsięwzięcie 5.3 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Działka nr 130/2 – obręb Tylewice Działka nr 165 – obręb Łysiny Wskazane działki znajdują się na obszarze rewitalizacji.	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu		
Zdiagnozowane problemy społeczne na terenach wiejskich w obszarze rewitalizacji wskazują na deficyt miejsc pełniących funkcje społeczne, integracyjne i kulturalne. Organizacja wydarzeń kulturalnych nie jest możliwa z uwagi na brak odpowiednio dostosowanej przestrzeni publicznej. Brak jest również inicjatyw społecznych, które wpływałyby na integrację mieszkańców wsi. Realizacja projektu ma na celu odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni w miejscowości Tylewice i Łysiny w taki sposób, aby zaczęły one pełnić nowe funkcje społeczne. Planuje się organizację cyklicznych działań społecznych, które ukierunkowane będą na rozwój rekreacji, integracji i budowania społeczeństwa obywatelskiego. Powstała przestrzeń będzie wykorzystywana do organizacji wiejskich wydarzeń kulturalnych, festynów, zawodów sportowych itp. Wsie zyskają miejsce, które będzie również wykorzystywane do realizacji różnorodnych zadań gminnych.		
Cel strategiczne i oddziaływanie przedsięwzięcia		
Przedsięwzięcie 5.1	Cel strategiczny 1	☒ sfera społeczna ☐ strefa gospodarcza

Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności Cel strategiczny 3 Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną	☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny		☒ strefa środowiskowa
Przedsięwzięcie 5.3 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego		☒ strefa techniczna
		☒ sfera społeczna
	☐ strefa gospodarcza	
	☒ strefa przestrzenno-funkcjonalna	
		☐ strefa środowiskowa
		☒ strefa techniczna
Zakres realizowanych zadań		
Przedsięwzięcie 5.1 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	Wykonanie parkingu – Zostanie wybudowany parking dla 6 pojazdów, z uwzględnieniem jednego miejsca przeznaczonego dla osoby z niepełnosprawnością. Parking zostanie usytuowany w dogodnej lokalizacji, umożliwiającej łatwy dostęp do wszystkich stref kompleksu. Budowa placu zabaw – Na terenie objętym projektem powstanie nowoczesny plac zabaw, wyposażony w bezpieczne urządzenia dla dzieci w różnym wieku. Plac zabaw zostanie dostosowany do współczesnych standardów bezpieczeństwa, co umożliwi aktywne i bezpieczne spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Zagospodarowanie terenów zieleni wraz z elementami małej architektury – Tereny zielone zostaną starannie zagospodarowane, co obejmie nasadzenia drzew, krzewów oraz trawników. Dodatkowo zostaną rozmieszczone elementy małej architektury, takie jak ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery i pergole, co stworzy przyjazne miejsce do wypoczynku i relaksu na świeżym powietrzu.	

	Wykonanie ścieżek spacerowych – Zostaną wybudowane ścieżki spacerowe, które połączą wszystkie części kompleksu: parking, część wypoczynkową, plac zabaw oraz przestrzeń rekreacyjno-sportową. Ścieżki będą wykonane z trwałych materiałów, zapewniając wygodny i bezpieczny dostęp do każdej strefy. Inne niezbędne prace konieczne do prawidłowego funkcjonowania obszaru – np. przykrycie rowu czy wykonanie studni wierconej
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny	Zagospodarowanie terenów zieleni – Zostaną nasadzone drzewa, krzewy oraz inne rośliny, które wprowadzą elementy przyrodnicze do przestrzeni publicznej. Wykonanie wiaty z miejscami do wypoczynku Elementy małej architektury i ciągi piesze – W ramach projektu zostaną rozmieszczone ławki i inne elementy małej architektury oraz wybudowane ciągi piesze, umożliwiające wygodne przemieszczanie się po obszarze. Inne niezbędne prace do prawidłowego funkcjonowania obszaru
Przedsięwzięcie 5.3 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	Projekt ma na celu organizację regularnych działań społecznych, które wspierają integrację lokalnej społeczności, promują aktywny wypoczynek oraz wzmacniają postawy obywatelskie. Cykliczne inicjatywy będą sprzyjać zacieśnianiu więzi między mieszkańcami, rozwijać poczucie wspólnoty i zaangażowania w sprawy lokalne. Działania obejmują organizację wydarzeń takich jak pikniki, festyny, warsztaty tematyczne (np. ekologiczne, artystyczne, kulinarne), spotkania sąsiedzkie oraz dyskusje publiczne. Ważnym elementem projektu będzie również organizowanie gier i zabaw rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz aktywności sportowych dla osób w każdym wieku, co pozwoli na promowanie zdrowego stylu życia.
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.	

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu			
Planowane rezultaty: - Stworzenie funkcjonalnej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, - Poprawa jakości życia mieszkańców, - Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej, - wykorzystanie lokalnych potencjałów, - wzrost integracji społecznej i aktywności lokalnej.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
Przedsięwzięcie 5.1 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0,3 ha	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Dokumentacja projektowa
	- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0,16 ha	Dokumentacja projektowa
Przedsięwzięcie 5.3 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i	- Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	5/rok	Dokumentacja fotograficzna

budowania społeczeństwa obywatelskiego	- Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	300 os./rok	
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Kwota	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 5.1 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	2025-2027	1 500 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania • Fundusz sołecki
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny	2025-2027	700 000,00	• Budżet gminy • FFEWL 21-27, działanie 8.1 i 8.3 • Fundusze Europejskie • Programy rządowe • Inne źródła finansowania • Fundusz sołecki
Przedsięwzięcie 5.3 Organizacja cyklicznych działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	2025-2030	100 000,00	• Budżet gminy • Fundusz sołecki • Inne źródła finansowania

Źródło: opracowanie własne

6.2 Pozostałe projekty rewitalizacyjne

Tabela 13 Pozostałe projekty rewitalizacyjne

PROJEKT: Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie – U.1
Opis projektu Projekt zakłada kompleksową przebudowę ulicy Sportowej we Wschowie, drogi gminnej nr 104044F. Ulica ta pełni kluczową rolę jako łącznik między drogą powiatową nr 4211F (ul. Mickiewicza) a drogą krajową nr 12 (ul. Moniuszki), dlatego jej modernizacja przyniesie istotne korzyści komunikacyjne i społeczne. Realizacja projektu odbędzie się zgodnie z wymogami dróg publicznych klasy L (drogi lokalne). Zakres przebudowy: Nawierzchnia drogowa – Przebudowana droga będzie miała jednojezdniową nawierzchnię z kostki betonowej. Ciąg pieszo-rowerowy – Wzdłuż drogi powstanie ciąg pieszo-rowerowy o długości około 650 metrów. Odwodnienie – W ramach projektu zostanie wykonane odwodnienie drogi, co pozwoli na sprawne odprowadzanie wód opadowych, zapobiegając degradacji nawierzchni i podniesieniu poziomu bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo pieszych – Powstaną 4 przejścia dla pieszych, z czego 2 będą wyniesione, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i lepszego skomunikowania z sąsiednimi ulicami. Miejsca parkingowe – Projekt przewiduje wykonanie co najmniej 7 miejsc parkingowych wzdłuż drogi po jednej stronie na wybranych odcinkach, co wpłynie na wygodę użytkowników i poprawi organizację przestrzeni. Oświetlenie uliczne – Na całej długości drogi zamontowane zostanie nowoczesne oświetlenie LED, co przyczyni się do poprawy widoczności oraz obniżenia zużycia energii. Infrastruktura techniczna – Projekt obejmuje modernizację infrastruktury energetycznej oraz oznakowania pionowego i poziomego, co podniesie poziom bezpieczeństwa i funkcjonalności. Cel projektu: Głównym celem przebudowy ulicy Sportowej jest poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowników drogi – zarówno kierowców, jak i pieszych oraz rowerzystów. Przebudowa usprawni komunikację między drogami głównymi oraz znacząco poprawi estetykę i funkcjonalność tej części Wschowy. Dzięki wdrożeniu nowoczesnych rozwiązań, takich jak oświetlenie LED i wyniesione przejścia dla pieszych, projekt przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa i komfortu użytkowania drogi oraz ograniczenia jej negatywnego wpływu na środowisko. Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu Stan obecnej infrastruktury drogowej na ulicy Sportowej wymaga pilnej modernizacji, aby poprawić jej funkcjonalność i bezpieczeństwo. Obecna nawierzchnia jest uszkodzona –

pełna pęknięć i ubytków. Brakuje przejść dla pieszych, miejsc parkingowych, oświetlenia oraz ciągów pieszo-rowerowych, co utrudnia korzystanie z tej przestrzeni i stwarza zagrożenie. Ulica Sportowa, zlokalizowana tuż przy kompleksie sportowym (**realizacja projektu P.4**), nie spełnia swojej roli jako odpowiednie zaplecze dla tego obiektu.

Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie rozwiąże szereg kluczowych problemów:

1. **Poprawa bezpieczeństwa** – Projekt obejmuje instalację wyniesionych przejść dla pieszych, nowoczesne oznakowanie i oświetlenie LED, co znacząco zmniejszy ryzyko wypadków, zwłaszcza wśród pieszych i rowerzystów. Dodatkowo, lepsze zagospodarowanie przestrzeni poprzez utworzenie ciągów pieszo-rowerowych i miejsc parkingowych zredukuje niebezpieczne sytuacje związane z chaotycznym parkowaniem i wymuszonym ruchem pieszych po jezdni.
2. **Usprawnienie ruchu i zwiększenie przepustowości** – Nowa nawierzchnia i bardziej przejrzysta organizacja ruchu umożliwią płynniejszy przejazd, skracając czas dojazdu i efektywnie łącząc drogę powiatową z krajową. W rezultacie zmniejszy się przeciążenie innych okolicznych dróg i zminimalizują korki.
3. **Poprawa komfortu i estetyki otoczenia** – Zmodernizowana nawierzchnia i dodatkowa infrastruktura, taka jak ścieżki pieszo-rowerowe, zwiększą wygodę codziennego użytkowania ulicy. Przebudowa wpłynie również pozytywnie na estetykę przestrzeni publicznej, co poprawi jakość życia mieszkańców i wygląd okolicy.
4. **Ochrona infrastruktury przed degradacją** – Modernizacja odwodnienia ochroni nawierzchnię przed nadmiernym zużyciem pod wpływem wód opadowych, co obniży koszty przyszłych napraw i konserwacji oraz zapewni długotrwałość inwestycji.

Projekt odpowiada zatem na potrzeby mieszkańców, poprawiając bezpieczeństwo, komfort użytkowania i trwałość infrastruktury, a także wspiera rozwój zrównoważonej mobilności, przyczyniając się do lepszego funkcjonowania całej okolicy.

Nazwa wnioskodawcy
Gmina Wschowa
Potencjalni partnerzy
-
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia
Cel strategiczny 2 Wykorzystanie potencjałów przestrzeni publicznej na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska
Zakres realizowanych zadań
Zakres przebudowy: 1. Nawierzchnia drogowa – Przebudowana droga będzie miała jednojezdniową nawierzchnię z kostki betonowej.

2. **Ciąg pieszo-rowerowy** – Wzdłuż drogi powstanie ciąg pieszo-rowerowy o długości około 650 metrów.
3. **Odwodnienie** – W ramach projektu zostanie wykonane odwodnienie drogi, co pozwoli na sprawne odprowadzanie wód opadowych, zapobiegając degradacji nawierzchni i podniesieniu poziomu bezpieczeństwa.
4. **Bezpieczeństwo pieszych** – Powstaną 4 przejścia dla pieszych, z czego 2 będą wyniesione, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i lepszego skomunikowania z sąsiednimi ulicami.
5. **Miejsca parkingowe** – Projekt przewiduje wykonanie co najmniej 7 miejsc parkingowych wzdłuż drogi po jednej stronie na wybranych odcinkach, co wpłynie na wygodę użytkowników i poprawi organizację przestrzeni.
6. **Oświetlenie uliczne** – Na całej długości drogi zamontowane zostanie nowoczesne oświetlenie LED, co przyczyni się do poprawy widoczności oraz obniżenia zużycia energii.
7. **Infrastruktura techniczna** – Projekt obejmuje modernizację infrastruktury energetycznej oraz oznakowania pionowego i poziomego, co podniesie poziom bezpieczeństwa i funkcjonalności.

Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury.

Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprzez utworzenie miejsca postojowego dla osób z niepełnosprawnością, likwidację barier architektonicznych przy przejściach dla pieszych, system naprowadzający i ostrzegawczy przed przejściami (płyty reliefowe).

Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu

Planowane rezultaty:

- Zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników drogi,
- Usprawnienie ruchu i zwiększenie przepustowości,
- Poprawa komfortu korzystania z infrastruktury,
- Poprawa estetyki przestrzeni publicznej,
- Zmniejszenie kosztów utrzymania drogi w przyszłości,
- Zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Zwiększenie funkcjonalności oraz bezpieczeństwa całej infrastruktury w okolicy ulicy Sportowej.

Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
---------	-------------------	------------------	------------------------------

Przedsięwzięcie 1 Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie	Długość przebudowanej infrastruktury	650 mb	Dokumentacja projektowa
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1 Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie	2026-2028	3 500 000,00	• Środki własne • Programy rządowe • Inne źródła finansowania

PROJEKT: Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie – U.2**Opis projektu**

Projekt zakłada kompleksową przebudowę ulicy Kopernika we Wschowie, drogi gminnej nr 104014F. Ulica ta przebiega bezpośrednio przy dawnym budynku gimnazjum, którego przebudowa stanowi jeden z głównych projektów rewitalizacyjnych Gminy Wschowa (**projekt P.3**).

Zakres przebudowy:

1. **Nawierzchnia drogowa** – wymiana nawierzchni przebudowywanej drogi
2. **Odwodnienie** – W ramach projektu zostanie wykonane odwodnienie drogi, co pozwoli na sprawne odprowadzanie wód opadowych, zapobiegając degradacji nawierzchni i podniesieniu poziomu bezpieczeństwa.
3. **Bezpieczeństwo pieszych** – Powstaną przejścia dla pieszych, z czego 1 będzie wyniesione, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i lepszego skomunikowania z sąsiednimi ulicami.
4. **Miejsca parkingowe** – Projekt przewiduje wykonanie miejsc parkingowych wzdłuż drogi po jednej stronie na wybranych odcinkach, co wpłynie na wygodę użytkowników i poprawi organizację przestrzeni.
5. **Oświetlenie uliczne** – Na całej długości drogi zamontowane zostanie nowoczesne oświetlenie LED, co przyczyni się do poprawy widoczności oraz obniżenia zużycia energii.
6. **Infrastruktura techniczna** – Projekt obejmuje modernizację infrastruktury energetycznej oraz oznakowania pionowego i poziomego, co podniesie poziom bezpieczeństwa i funkcjonalności.

Cel projektu:

Głównym celem przebudowy ulicy Kopernika jest poprawa bezpieczeństwa i komfortu

użytkowników drogi – zarówno kierowców, jak i pieszych. Przebudowa usprawni komunikację między drogami głównymi oraz znacząco poprawi estetykę i funkcjonalność tej części Wschowy. Dzięki wdrożeniu nowoczesnych rozwiązań, takich jak oświetlenie LED i wyniesione przejścia dla pieszych, projekt przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa i komfortu użytkowania drogi oraz ograniczenia jej negatywnego wpływu na środowisko.

Opis problemu, jaki ma rozwiązać realizacja projektu

Stan obecnej infrastruktury drogowej na ulicy Kopernika wymaga pilnej modernizacji, aby poprawić jej funkcjonalność i bezpieczeństwo. Obecna nawierzchnia jest uszkodzona – pełna pęknięć i ubytków. Brakuje bezpiecznych przejść dla pieszych, miejsc parkingowych czy wystarczającego oświetlenia, co utrudnia korzystanie z tej przestrzeni i stwarza zagrożenie. Ulica Kopernika, zlokalizowana bezpośrednio przy dawnym budynku gimnazjum oraz w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej, nie spełnia swojej roli jako odpowiednie zaplecze dla tego obiektu.

Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie rozwiąże szereg kluczowych problemów:

1. **Poprawa bezpieczeństwa** – Projekt obejmuje instalację wyniesionych przejść dla pieszych, nowoczesne oznakowanie i oświetlenie LED, co znacząco zmniejszy ryzyko wypadków, zwłaszcza wśród pieszych i rowerzystów. Dodatkowo, lepsze zagospodarowanie przestrzeni zredukuje niebezpieczne sytuacje związane z chaotycznym parkowaniem i wymuszonym ruchem pieszych po jezdni.
2. **Usprawnienie ruchu i zwiększenie przepustowości** – Nowa nawierzchnia i bardziej przejrzysta organizacja ruchu umożliwią płynniejszy przejazd. W rezultacie zmniejszy się przeciążenie innych okolicznych dróg i zminimalizują korki.
3. **Poprawa komfortu i estetyki otoczenia** – Zmodernizowana zwiększy wygodę codziennego użytkowania ulicy. Przebudowa wpłynie również pozytywnie na estetykę przestrzeni publicznej, co poprawi jakość życia mieszkańców i wygląd okolicy.
4. **Ochrona infrastruktury przed degradacją** – Modernizacja odwodnienia ochroni nawierzchnię przed nadmiernym zużyciem pod wpływem wód opadowych, co obniży koszty przyszłych napraw i konserwacji oraz zapewni długotrwałość inwestycji.

Projekt odpowiada zatem na potrzeby mieszkańców, poprawiając bezpieczeństwo, komfort użytkowania i trwałość infrastruktury, a także wspiera rozwój zrównoważonej mobilności, przyczyniając się do lepszego funkcjonowania całej okolicy.

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Wschowa

Potencjalni partnerzy

-

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i ich lokalizacja

Lokalizacja:

Wschowa, ul. Kopernika			
Cel i oddziaływanie przedsięwzięcia			
Cel strategiczny 2 Wykorzystanie potencjałów przestrzeni publicznej na rzecz poprawy sytuacji miasta, przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska			
Zakres realizowanych zadań			
Działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami			
Dzięki zastosowaniu standardu dostępności przedsięwzięcie zapewni równy dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na wiek, poziom sprawności lub inne ograniczenia. W ramach realizacji przedsięwzięcia nastąpi likwidacja barier utrudniających poruszanie się oraz orientację w przestrzeni, nastąpi wprowadzenie rozwiązań wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w korzystaniu z powstałej infrastruktury. Przestrzenie, na których realizowane będą działania, będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.			
Prognozowane rezultaty i wskaźniki produktu			
Planowane rezultaty: • Zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników drogi, • Usprawnienie ruchu i zwiększenie przepustowości, • Poprawa komfortu korzystania z infrastruktury, • Poprawa estetyki przestrzeni publicznej, • Zmniejszenie kosztów utrzymania drogi w przyszłości, • Zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Poprawa jakości życia mieszkańców, • Zwiększenie funkcjonalności oraz bezpieczeństwa całej infrastruktury w okolicy ulicy Kopernika.			
Zadanie	Wskaźnik produktu	Wartość produktu	Sposób oceny i źródło danych
Przedsięwzięcie 1 Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie	Długość przebudowanej infrastruktury	220 mb	Dokumentacja projektowa
Ramy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych			
Zadanie	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania
Przedsięwzięcie 1 Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie	2026-2028	2 000 000,00	• Środki własne • Programy rządowe

			Inne źródła finansowania
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

7. Mechanizmy integrowania działań oraz projektów rewitalizacyjnych

7.1 Komplementarność Programu

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Planowane projekty uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji.

W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Dlatego zaplanowane działania rewitalizacyjne (podstawowe i pozostałe/uzupełniające) uzupełniają się wzajemnie, poprzez objęcie wsparciem mieszkańców całej gminy, a przede wszystkim obszaru rewitalizacji.

7.2 Koncentracja Programu

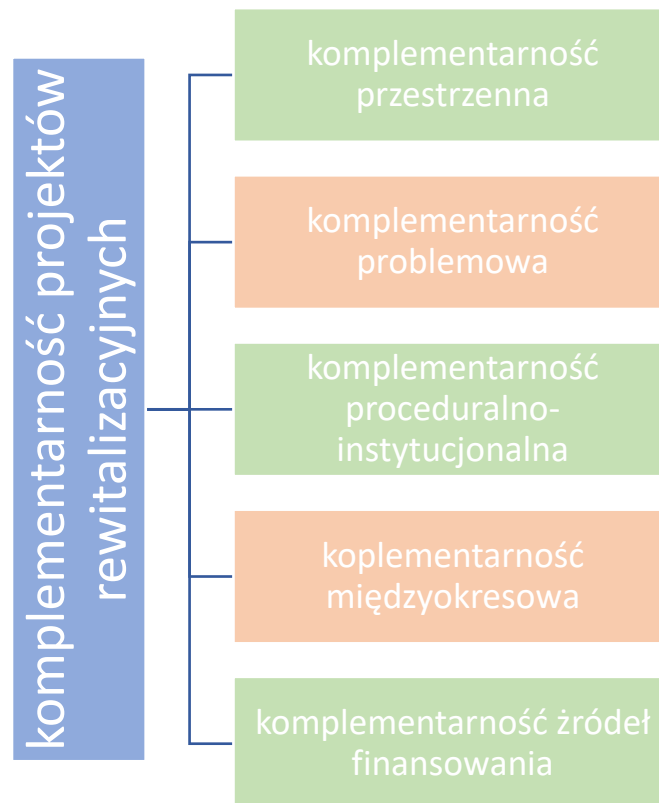
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gminy Wschowa zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wszystkie planowane podstawowe i pozostałe projekty rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

7.3 Komplementarność projektów rewitalizacyjnych

Komplementarność wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami, a celami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030. Zapewnienie komplementarności jest istotnym elementem opracowywania niniejszego dokumentu, gdyż pozwala na skuteczną realizację procesu rewitalizacji oraz efektywność wydatkowania środków finansowych na zaplanowane działania. Komplementarność rozpatrywana jest w pięciu różnych aspektach, które opisano poniżej.

Schemat 3 Schemat komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

7.3.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oparta jest na relacjach przestrzennych, a zaplanowane działania rewitalizacyjne będą uwzględniały efekt synergii, czyli oddziaływania na cały obszar gminy. Działania rewitalizacyjne będą oddziaływać na całą przestrzeń gminy i wszystkich jej mieszkańców. Zaplanowane działania dotyczą miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, z których korzystać będą wszyscy mieszkańcy gminy, nie tylko mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Podjęte działania rewitalizacyjne zostaną zorganizowane i zrealizowane w taki sposób, aby zminimalizować zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji i tym samym zniwelować możliwość ich występowania na pozostałym obszarze gminy w przyszłości.

Bardzo silne oddziaływanie	Silne oddziaływanie

Tabela 14 Oddziaływanie przestrzenne projektów rewitalizacyjnych

Nazwa projektu rewitalizacyjnego		Oddziaływanie przestrzenne	
		Obszar rewitalizacji	Obszar całej gminy
P.1	Dostosowanie przestrzeni publicznej i terenów zielonych do potrzeb mieszkańców gminy Wschowa w zakresie realizacji zadań społecznych		
P.2	Utworzenie centrum kulturalnego w zrewitalizowanym budynku Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi		
P.3	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej we Wschowie wraz z udostępnieniem przestrzeni dla organizacji społecznych		
P.4	Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie na potrzeby rozwoju sportowego i rekreacyjnego mieszkańców gminy		
P.5	Stworzenie miejsc integracji społecznej na obszarach wiejskich		
Pozostałe projekty rewitalizacyjne			
U.1	Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie		
U.2	Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie		

Źródło: opracowanie własne

7.3.2 Komplementarność problemowa

W ramach komplementarności problemowej zaplanowane projekty rewitalizacyjne powinny być odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji, jak również oddziaływać na pozostałe obszary gminy, aby minimalizować występowanie danych problemów na tym obszarze w przyszłości. Projekty rewitalizacyjne powinny bezpośrednio wpływać na rozwiązanie lub minimalizowanie zdiagnozowanych problemów społecznych w danej gminie.

W ramach niniejszego Programu projekty rewitalizacyjne podstawowe i pozostałe (uzupełniające) wpisują się w zakładane cele strategiczne oraz kierunki działań rewitalizacji. Są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji, tj. starzenie się społeczeństwa i w związku z tym większymi potrzebami osób starszych i schorowanych, a także osób z niepełnosprawnością. Proponowane projekty stanowią odpowiedź na:

- niski poziom integracji wśród mieszkańców,
- trudną sytuację osób starszych, zagrożonych marginalizacją i dyskryminacją,
- niski udział uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym,
- niewystarczającą ofertę kulturalno-rekreacyjną dla różnych grup mieszkańców.

Zaplanowane projekty rewitalizacji na obszarze rewitalizacji mają na celu minimalizowanie zdiagnozowanych problemów, przeciwdziałać występowaniu ich w przyszłości na pozostałym obszarze gminy. Mają także być odpowiedzią na problemy środowiskowe, funkcjonalno-przestrzenne, techniczne oraz po części gospodarcze.

Projekty rewitalizacyjne zostały opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. Podstawowe projektu skupiają się przede wszystkim na obszarze miejskim, który stanowi centrum życia społeczno-kulturalnego całej gminy. Zostały one zaplanowane tak, aby w jak najszerszym zakresie tworzyć miejsca, które będą wykorzystywane do budowania społeczeństwa zintegrowanego, aktywnego i obywatelskiego. Tworzenie miejsc integracji ma wpłynąć na poprawę rozwoju społecznego kapitału ludzkiego całej gminy. Z kolei projekty uzupełniające mają stanowić uzupełnienie działań projektu P.3 oraz P.4 w zakresie modernizacji dróg dojazdowych do miejsc aktywności i integracji mieszkańców. Zaplanowane projekty zintegrowane (podstawowe i uzupełniający) uzupełniają się wzajemnie, tworząc w ten sposób efekt synergii, czyli wzajemnego oddziaływania na życie społeczno-kulturalne wszystkich mieszkańców gminy Wschowa.

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy przede wszystkim społeczne. Jednak ich realizacja oddziałuje także na pozostałe zdiagnozowane problemy w pozostałych uwarunkowaniach, tj. gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych czy technicznych. Oddziaływanie na poszczególne uwarunkowania przedstawia poniższa tabela, w której oznaczono zasięg oddziaływania dla każdego projektu.

Tabela 15 Komplementarność problemowa projektów rewitalizacji

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego		Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społeczna	gospodarcza	przestrzenno-funkcjonalna	środowiskowa	techniczna
PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE						
P.1	Dostosowanie przestrzeni publicznej i terenów zielonych do potrzeb mieszkańców gminy Wschowa w zakresie realizacji zadań społecznych					
P.2	Utworzenie centrum kulturalnego w zrewitalizowanym budynku Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi					
P.3	Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej we Wschowie wraz z udostępnieniem przestrzeni dla organizacji społecznych					
P.4	Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie na potrzeby					

	rozwoju sportowego i rekreacyjnego mieszkańców gminy					
P.5	Stworzenie miejsc integracji społecznej na obszarach wiejskich					
POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE (projekt uzupełniający)						
U.1	Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie					
U.2	Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie					

Źródło: opracowanie własne

7.3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania Programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu, które zostały scharakteryzowane w pkt. 10 i 12. Organem realizacji zaplanowanych działań będzie Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa, a także pracownicy Urzędu Miasta i Gminy przy współudziale Komitetu Rewitalizacji. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy Programu. W jego efektywną i racjonalną realizację zostaną włączone także instytucje odpowiedzialne za realizację zaplanowanych projektów, aby w sposób kompleksowy dążyć do minimalizacji występujących problemów na obszarze rewitalizacji i całej gminy.

W ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zakłada się także współpracę z instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Zostaną oni włączeni w proces konsultowania i opiniowania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także, w miarę potrzeb i możliwości, również w proces realizacji poszczególnych przedsięwzięć, tj. organizacja cyklicznych działań społecznych.

7.3.4 Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, dlatego zaplanowane działania rewitalizacyjne w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 są kontynuacją działań i polityki rozwoju realizowaną w poprzednich latach w ramach **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2017-2022 przyjętego uchwałą nr XXIX/257/2021 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 9 czerwca 2021 r.**

**Lokalny Program
Rewitalizacji Gminy
Wschowa na lata
2017-2022**

**Gminny Program
Rewitalizacji Gminy
Wschowa na lata
2025-2030**

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa przypadła na lata 2017-2022. W dokumencie tym określono główne cele strategicznego rozwoju gminy oraz cel główny rewitalizacji na obszarze gminy.

Zrealizowane działania rewitalizacyjne osiągnęły cel główny Programu, którym był:

Kompleksowe realizowanie działań mających na celu odnowę potencjałów istniejących na obszarze rewitalizacji, które po odpowiednim zagospodarowaniu będą służyły eliminacji deficytów oraz aktywizacji osób długotrwale wykluczonych, przyczyniając się do wzrostu zaangażowania mieszkańców obszaru.

- **Cel szczegółowy 1.** *Przywrócenie funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zdegradowanej historycznej infrastruktury oraz zwiększenie możliwości realizacji działań w ramach aktywizacji społecznej*
- **Cel szczegółowy 2.** *Zwiększenie efektywności prowadzonej aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez wdrożenie dostępnych dla mieszkańców działań aktywizacyjnych*

Komplementarność międzyokresowa realizacji działań rewitalizacyjnych została zachowana na podstawie spójnych celów rewitalizacyjnych, który synergia została ukazana w poniższej tabeli.

Tabela 16 Komplementarność międzyokresowa celów rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2017-2022	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030
Cel szczegółowy 1. <i>Przywrócenie funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zdegradowanej historycznej infrastruktury oraz zwiększenie możliwości realizacji działań w ramach aktywizacji społecznej</i>	Cel strategiczny 1 Włączenie społeczne w wyniku świadczenia wysokiej jakości usług publicznych na rzecz lokalnej społeczności Cel strategiczny 3 Wysoki standard życia zapewniony szeroką ofertą społeczną i rekreacyjną
Cel szczegółowy 2. <i>Zwiększenie efektywności prowadzonej aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez wdrożenie</i>	Cel strategiczny 2 Wykorzystanie potencjałów przestrzeni publicznej na rzecz poprawy sytuacji miasta,

<i>dostępnych dla mieszkańców działań aktywizacyjnych</i>	przy zrównoważonym wykorzystaniu zasobów środowiska
---	---

Źródło: opracowanie własne

Również w kontekście źródeł finansowania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych widoczna jest kontynuacja polityki pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań zaplanowanych w ramach Programów rewitalizacji. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2017-2022 zaplanowano działania, które zostały zrealizowane przy współudziale środków zewnętrznych. Najważniejsze zrealizowane projekty przy współudziale środków zewnętrznych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17 Najważniejsze projekty realizowane ze środków zewnętrznych w gminie Wschowa w latach poprzednich

Lp.	Nazwa projektu	Źródło finansowania	Kwota otrzymanej dotacji
1.	Rewitalizacja terenów zieleni w przestrzeni publicznej miasta Wschowa – Park Wolsztyński	Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020	3 992 125,54 zł
2.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Wschowa	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	6 183 205,37 zł
3.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowościach Osowa Sień i Przyczyna Dolna	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007-2013	1 176 643,3 zł
4.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w ramach strefy aktywności gospodarczej II we Wschowie – etap I	Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013	1 080 183,69 zł
5.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowości Przyczyna Górna	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007-2013	684 981,71 zł
6.	Aktywny Senior	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	467 234,75 zł
7.	Przebudowa kompleksu sportowego zlokalizowanego na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 we Wschowie	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Sportowa Polska	463 800,00 zł
8.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowościach Osowa Sień i Przyczyna Dolna – roboty uzupełniające	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007-2013	327 813,51 zł
9.	Rewitalizacja Starego Miasta we Wschowie	Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013	4 893 195,61
10.	Budowa drogi gminnej nr 104037F - ulicy 17-go Pułku Ułanów - wraz z łącznikiem z drogą powiatową nr 4118F i drogą wewnętrzną we Wschowie	Fundusz Dróg Samorządowych	1 682 245,00

11.	Budowa trzech odcinków drogi gminnej nr 104029F zlokalizowanej w rejonie ulicy Nowy Rynek we Wschowie	Fundusz Dróg Samorządowych	419 446,00
	Przebudowa drogi gminnej nr 006806F Wschowa – Buczyzna (Papiernia) łączącej ulicę Wolsztyńską we Wschowie z drogą powiatową 102F – etap II	Fundusz Dróg Samorządowych	882 379,00
12.	Utworzenie Dziennego Domu Senior+	Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025 Edycja 2021	400 000,00
13.	Multimedialna Ścieżka Turystyczna – na tropie wschowskich zabytków	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	279 485,00
14.	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania Szkoły Podstawowej na Środowiskowy Dom Samopomocy w miejscowości Siedlnica	Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	2 332 061,00
15.	Utworzenie „Strefy relaksu” przy plaży w miejscowości Lgiń	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	103 013,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Wschowa

7.3.5 Komplementarność źródeł finansowania

Finansowanie zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 odbywać się będzie z różnych źródeł, w tym ze źródeł krajowych i europejskich. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Zasadniczo zakłada się, że głównym źródłem finansowania będą środki Unii Europejskiej w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027 (Działanie FELD.05.03) a także Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Założone działania rewitalizacyjne przewidują możliwość pozyskiwania środków z innych źródeł finansowania, w tym także ze źródeł krajowych, tj.:

- Fundusze Europejskie dla nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z finansowania przedsięwzięć w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowania do działań organizacji pozarządowych. Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółową charakterystykę ram finansowych z podziałem na źródła finansowania przedstawiono w tabeli 19.

8. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w gminie Wschowa, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 18 Spójność celów rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dla rozwoju gminy

Poziom krajowy - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – (SOR)
Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Do realizacji celu głównego wyznaczono trzy cele szczegółowe, które kompleksowo ujmują problematykę z zakresu różnych obszarów: 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną: 1.1. Reindustrializacja; 1.2. Rozwój innowacyjnych firm; 1.3. Małe i średnie przedsiębiorstwa; 1.4. Kapitał dla rozwoju; 1.5. Ekspansja zagraniczna. 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: 2.1. Spójność społeczna; 2.2. Rozwój zrównoważony terytorialnie. 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu: 3.1. Prawo w służbie obywatelom i gospodarce; 3.2. Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem; 3.3. E-państwo; 3.4. Finanse publiczne; 3.5. Efektywność wykorzystania środków UE. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 zakłada przede wszystkim aktywizację społeczną poprzez zaplanowane wszystkie projekty rewitalizacyjne na obszarze rewitalizacji, dlatego wpisuje się w założenia SOR.
Poziom krajowy - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)
Głównym celem Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju

kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny realizowany jest poprzez następujące cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 zakłada wykorzystanie istniejących potencjałów gminy do aktywizacji społecznej jej mieszkańców i rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji.

Poziom krajowy - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19. W celu odbudowy kraju dokument zakłada realizację sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 zakłada działania ukierunkowane na rozwój kapitału społecznego, poprzez efektywne wykorzystanie istniejących potencjałów obszaru rewitalizacji i wykorzystanie racjonalnych rozwiązań ochrony środowiska i ekologicznych rozwiązań modernizacyjnych.

Poziom regionalny - Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030)

Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 wyznacza 4 główne cele strategicznego działania, do których należą:

Cel 1 – Inteligentna, zielona gospodarka regionalna:

- 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji,
- 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku,
- 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy,
- 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu,
- 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji,
- 1.6 Rozwój potencjału turystycznego,
- 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych.

Cel 2 - Region silny w wymiarze społecznym i bliski obywatelowi:

- 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi,
- 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów,
- 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia,

- 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa Kulturowego,
- 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu,
- 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej.

Cel 3 – Integracja przestrzenna regionu:

- 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego,
- 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej,
- 3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego,
- 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu,
- 3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi,
- 3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich,
- 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Cel 4 – Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę:

- 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna,
- 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa,
- 4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu,
- 4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym,
- 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństw.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 wpisuje się kompleksowo w działania rozwoju społeczno-gospodarczego regionu województw lubuskiego głównie w obszarze realizacji zadań Celu 2 Region silny w wymiarze społecznym i bliski obywatelowi.

Poziom regionalny - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego zakłada realizację następujących celów:

Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna

- 1.1. Zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne;
- 1.2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich;
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych;
- 1.4. Rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny;
- 1.5. Rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom.

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny

- 2.1. Wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej;
- 2.2. Rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy;

- 2.3. Wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej;
- 2.4. Wspieranie włączenia zawodowego i społecznego;
- 2.5. Dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych;
- 2.6. Rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego;
- 2.7. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej;
- 2.8. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;

Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

- 3.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego;
- 3.2. Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej;
- 3.3. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej;
- 3.4. Rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych;
- 3.5. Wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji;
- 3.6. Rozwój gospodarki niskoemisyjnej;
- 3.7. Rozwój sieci transportowej;
- 3.8. Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin;
- 3.9. Rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska;
- 3.10. Poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 3.11. Kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie;
- 3.12. Rozwój potencjału turystycznego województwa;
- 3.13. Efektywne zarządzanie regionem.

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami PZPWL dla gminy Wschowa sformułowano następujące wnioski i rekomendacje, których to realizacja zachowuje spójność z zadaniami zaplanowanymi w **Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030**.

SFERA SPOŁECZNA

1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych, w tym usług specjalistycznych;
2. Zwiększenie dostępności do usług sportu i rekreacji;
3. Zapewnienie dostępności do placówek edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i szkolnym;
4. Prowadzenie działań mających na celu wspieranie kształcenia zawodowego w oparciu o współpracę z sektorem gospodarki;
5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
6. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych;
7. Rozwój budownictwa mieszkaniowego o odpowiednim standardzie;
8. Rozwój spójnej struktury osadniczej w oparciu o powiązania funkcjonalno-przestrzenne;
9. Rozwój ośrodków usługowych;

SFERA KULTURALNA

1. Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych;
2. Sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami;
3. Objęcie obiektów zabytkowych właściwą ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
4. Wspieranie tworzenia parków kulturowych, ustanawiania pomników historii;
5. Zachowanie historycznie ukształtowanych układów urbanistycznych, ruralistycznych i przestrzennych;

- park pałacowy w Sławie

6. Odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych i walorów krajobrazowych, z zachowaniem cech

tradycyjnego budownictwa;

7. Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego w celach turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem szlaków

kulturowych;

8. Zwiększenie dostępności wysokiej jakości oferty kulturalnej.

Poziom regionalny – Strategia Rozwoju Powiatu Wschowskiego na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Powiatu Wschowskiego na lata 2021-2030 zawiera cele strategicznego rozwoju, które zostały pogrupowane według następujących obszarów strategicznego działania:

1. Kapitał ludzki i społeczny

Cel strategiczny 1.

Zapewnienie komfortu życia oraz dostępności wysokiej jakości usług publicznych, wzmacniających kapitał ludzki i społeczny.

Cel operacyjny 1.1. Atrakcyjny, skuteczny oraz dopasowany do współczesnych potrzeb i wymagań rynku pracy system kształcenia.

Cel operacyjny 1.2. Kompleksowa polityka społeczna i ochrona zdrowia, odpowiadające na wyzwania demograficzne i cywilizacyjne.

Cel operacyjny 1.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu.

Cel operacyjny 1.4. Sport i kultura jako instrumenty aktywizacji i integracji mieszkańców.

2. Oferta czasu wolnego

Cel strategiczny 2.

Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu, w oparciu o lokalne zasoby środowiskowe i kulturowe.

Cel operacyjny 2.1. Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów wiejskich.

Cel operacyjny 2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury i oferty turystycznej.

Cel operacyjny 2.3. Zdrowe i chronione środowisko przyrodnicze.

3. Gospodarka lokalna

Cel strategiczny 3.

Trwały wzrost gospodarczy, gwarantujący możliwości rozwojowe powiatu oraz dobrobyt mieszkańców.

Cel operacyjny 3.1. Budowa potencjału inwestycyjnego powiatu.

Cel operacyjny 3.2. Wzmocnienie i sieciowanie lokalnego rynku pracy.

Cel operacyjny 3.3. Rolnictwo i potencjał gospodarczy terenów wiejskich.

4. Zarządzanie rozwojem

Cel strategiczny 4.

Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwoju powiatu w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel operacyjny 4.1. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej.

Cel operacyjny 4.2. Sprawność administracyjna.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 wpisuje się kompleksowo przyjęte kierunki działań obszaru „Kapitał ludzki i społeczny” oraz „Oferta czasu wolnego”, a także po części w obszar „Gospodarki lokalnej”.

Poziom regionalny – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2018-2024

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2018-2024 zakłada realizację celów strategicznych, do których należą:

1. Sprawny system opieki nad dzieckiem i rodziną.
2. Sprawny system rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
3. Wzmocnienie służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 wpisuje się kompleksowo w działania strategii społecznej powiatu, poprzez realizację działań ukierunkowanych na wsparcie społeczne mieszkańców gminy oraz minimalizowanie zdiagnozowanych problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne zakładają rozwój aktywności społecznej oraz działania prozdrowotne i rozwijające integrację społeczną.

Poziom gminny – Strategia Miasta i Gminy Wschowa oraz Urzędu Miasta i Gminy Wschowa na lata 2020-2027

Strategia Miasta i Gminy Wschowa oraz Urzędu Miasta i Gminy Wschowa na lata 2020-2027 to nadrzędny dokument rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Określa priorytety oraz cele strategicznego rozwoju, do których należą:

1. E-Urząd

Cele strategiczne:

1. Rozwój kompetencji pracowników.
2. Wdrożenie systemów informatycznych.
3. Dostosowanie budynku ratusza dla wszystkich Interesantów.

2. Biznes

Cele strategiczne:

1. Wzrost satysfakcji przedsiębiorców.
2. Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy Wschowa.

3. Turystyka i kultura

Cele strategiczne:

1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości Lgiń.
2. Zielone Płuca Wschowy.
3. Budowa ścieżek rowerowych łączących Wschowę z gminami ościennymi wraz z małą architekturą i osprzętem.
4. Podniesienie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej miasta Wschowy.

4. Smart City

Cele strategiczne:

1. Rozwój infrastruktury drogowej na terenie gminy Wschowa.
2. Rozwój sieci kanalizacji wodociągowej, sanitarnej i deszczowej na terenie gmin Wschowa.
3. Wschowa miastem przyjaznym dla mieszkańców.
4. Wschowa otwarta na potrzeby zarówno młodych jak i seniorów.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 zachowuje kompatybilność z założeniami Strategii Miasta i Gminy Wschowa oraz Urzędu Miasta i Gminy Wschowa na lata 2020-2027 poprzez zapewnienie sprawnego i efektywnego systemu usług publicznych wysokiej jakości, warunkujących rozwój infrastruktury służącej celom społecznym jak również realizację działań na rzecz wzrostu atrakcyjności turystycznej regionu.

Poziom gminny - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2023-2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wschowa na lata 2023-2030 zakłada realizację działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów strategicznych i operacyjnych:

1. Integracja rodzin oraz wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów.
2. Aktywna i włączająca polityka senioralna, wobec osób z niepełnosprawnościami i dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.
3. Kompleksowe wsparcie osób dotkniętych uzależnieniami w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej i wzmocnienie oddziaływań profilaktycznych w tym obszarze.
4. Redukcja skali problemu przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań.
5. Integracja społeczno-zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia i zagrożonych wykluczeniem.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 zakłada realizację działań ukierunkowanych na aktywizację i wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób starszych i z niepełnosprawnością, a także wszechstronną aktywizację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji, dzięki czemu wpisuje się w realizację celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Wschowa.

Źródło: opracowanie własne

9. Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych

Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Finansowanie działań rewitalizacyjnych zakłada wykorzystanie środków gminnych oraz środków zewnętrznych, w tym środków przewidzianych w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027 oraz Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FENIKS), Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC), Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE), Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ), programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Projekty te będą komplementarne z projektami realizowanymi ze wsparcia Funduszy Europejskich Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami, jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany etap zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć. W poniższej

tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 19 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Szacunkowe środki finansowe			Źródła finansowania
		Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					
P.1 Dostosowanie przestrzeni publicznej i terenów zielonych do potrzeb mieszkańców gminy Wschowa w zakresie realizacji zadań społecznych	24 100 000 zł	3 615 000 zł	20 485 000 zł	0,00 zł	- budżet gminy - środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie w szczególności FEWL 21-27, KPO, PROW, dotacje krajowe,
P.2 Utworzenie centrum kulturalnego w zrewitalizowanym budynku Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi	50 300 000 zł	7 545 000 zł	42 755 000 zł	0,00 zł	
P.3 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej we Wschowie wraz z udostępnieniem przestrzeni dla organizacji społecznych	17 000 000 zł	2 550 000 zł	14 450 000 zł	0,00 zł	
P.4 Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie na potrzeby rozwoju sportowego i rekreacyjnego mieszkańców gminy	40 000 000 zł	6 000 000 zł	34 000 000 zł	0,00 zł	
P.5 Stworzenie miejsc integracji społecznej na obszarach wiejskich	2 300 000 zł	345 000 zł	1 955 000 zł	0,00	
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE					
U.1 Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie	3 500 000 zł	25 000 zł	2 975 000 zł	0,00 zł	- środki własne

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Szacunkowe środki finansowe			Źródła finansowania
		Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
U.2 Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie	2 000 000 zł	300 000 zł	1 700 000 zł	0,00 zł	- fundusze krajowe

Źródło: opracowanie własne

10. Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

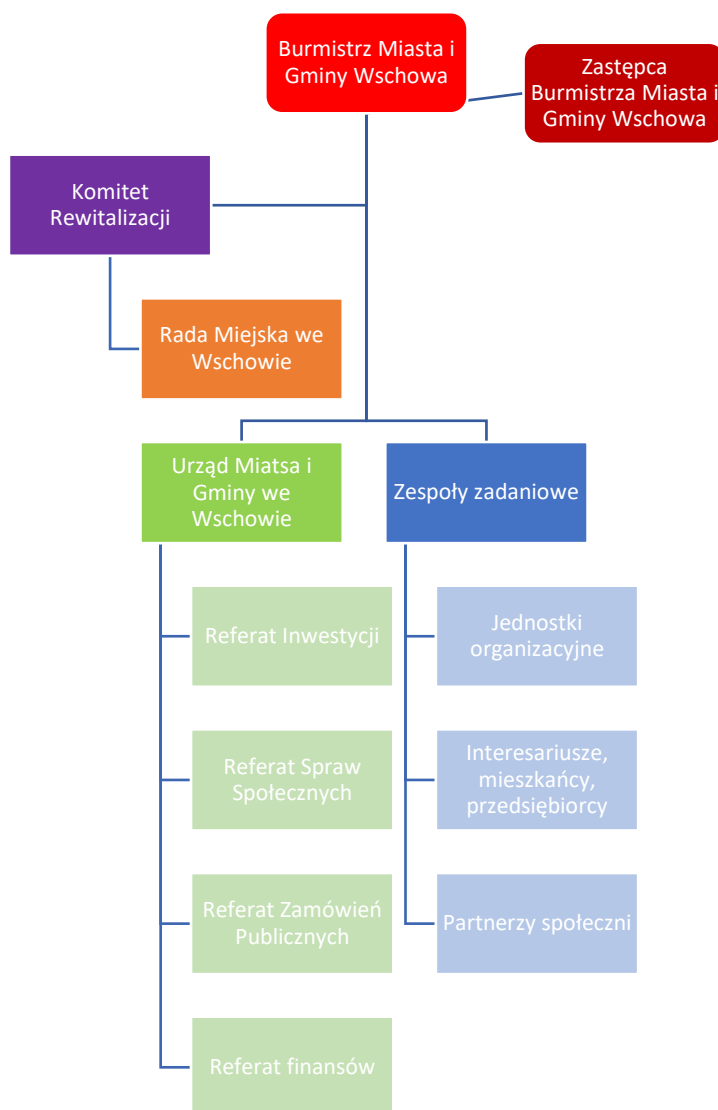
10.1 Wdrożenie i zarządzanie realizacją programu

Prowadzenie procesu rewitalizacji – wraz z jego przygotowaniem, koordynowaniem oraz tworzeniem warunków do jego przeprowadzenia – należy do zadań własnych gminy zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Z tego względu głównymi stronami realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 będą: Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa, Komitet Rewitalizacyjny, Urząd Miasta i Gminy Wschowa oraz Rada Miejska we Wschowie.

Za wdrożenie i zarządzanie Programem odpowiedzialny będzie **Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa, który corocznie przedkładać będzie Radzie Miejskiej we Wschowie sprawozdanie monitorujące z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji według stanu na koniec grudnia roku poprzedniego**. Zadania związane z bieżącym wdrożeniem Programu będą realizowane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy we Wschowie, którzy wspólnie z członkami Komitetu Rewitalizacji będą prowadzili monitoring stopnia realizacji celów Programu.

Schemat 4 Schemat zarządzania Programem

Źródło: opracowanie własne

W celu sprawniejszego zarządzania zaplanowanymi projektami rewitalizacyjnymi Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa może powołać Zespoły zadaniowe, w skład których wejdą przedstawiciele komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy Wschowa, jednostek organizacyjnych, interesariuszy oraz partnerzy społeczni. Ich rolą będzie przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć inwestycyjnych pod kątem merytorycznym, finansowym, technicznym i organizacyjnym. Odpowiedzialni będą za przygotowanie dokumentacji technicznej, postępowanie przetargowe, a także nadzór nad poprawną, racjonalną i właściwą realizacją zadania. W tym celu pożądane jest wsparcie odpowiednich specjalistów i ekspertów, którzy zostaną zaproszeni do udziału w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przewiduje się, że w miarę potrzeb organizacyjnych, tworzone będą także partnerstwa projektowe, które na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podczas realizacji zadań gminnych programów rewitalizacji, można tworzyć. Będą one odpowiedzialne za realizację wspólnych celów strategicznego rozwoju. Warunki

partnerstwa zostaną określone w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

W ramach procesu zarządzania Programem Burmistrzowi Miasta i Gminy Wschowa podlegać będzie **Komitet Rewitalizacji powołany na podstawie zarządzenia nr z dnia** w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Wschowa. W skład komitetu weszli przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy we Wschowie oraz jednostek organizacyjnych z terenu gminy, a także przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, w tym kultury i oświaty oraz przedsiębiorcy działający w obszarze rewitalizacji, **łącznie osób.** Kadencja Komitetu trwa 6 lat, od czasu pierwszego posiedzenia, które zwołuje Burmistrz. Praca Komitetu będzie świadczona społecznie, członkowie nie będą pobierać wynagrodzenia ani diet wynikających ze świadczonej pracy w ramach realizacji działań rewitalizacyjnych. Na pierwszym posiedzeniu Komitetu wybrany zostanie przewodniczący i zastępca. Z posiedzeń Komitetu będą opracowywane protokoły oraz inne niezbędne dokumenty.

Szerokie spektrum składu Komitetu ma na celu obiektywną ocenę realizowanych działań rewitalizacyjnych. Ma także przyczyniać się do eliminacji występujących zagrożeń społecznych w opinii różnych osób najbardziej zainteresowanych i zaangażowanych w podejmowane działania rewitalizacyjne. Dobór członków Komitetu został poprzedzony rozmowami przedstawicieli Urzędu Miasta i Gminy z potencjalnymi członkami w celu zaangażowania ich wiedzy i doświadczenia w ramach podejmowanych działań na rzecz gminy. W ten sposób został powołany odpowiedzialny i zaangażowany zespół ds. rewitalizacji, który wraz z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy będzie konsultował realizację zadań rewitalizacyjnych na każdym kroku ich wdrażania.

Komitet Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza w obszarze działań związanych z rewitalizacją w gminie, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniotwórczo-doradcze w sprawach, związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrażaniem rewitalizacji oraz oceną przebiegu tego procesu na obszarze gminy Wschowa. Do zadań członków Komitetu należy w szczególności:

- a) koordynacja działań, włączających lokalną społeczność w konsultacje społeczne dotyczące wdrażania, monitorowania i oceny rewitalizacji na obszarze gminy Wschowa;
- b) informowanie lokalnej społeczności o wdrażaniu, aktualizacji, wynikach monitorowania i ocenie podejmowanych przez gminę działań w zakresie rewitalizacji;
- c) promocja działań rewitalizacyjnych,
- d) d) zapewnienie współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w procesie rewitalizacji na obszarze gminy Wschowa.

Planuje się spotkania Komitetu Rewitalizacji co najmniej raz w roku. Zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie także pomoc techniczna dla beneficjentów Programu przy aplikowaniu o środki zewnętrzne (uczestnictwo w szkoleniach, seminariach czy warsztatach). Na etapie

wdrożenia Programu Komitet Rewitalizacyjny, z inicjatywy własnej lub na wniosek podmiotu realizującego przedsięwzięcie będzie mógł przeprowadzić spotkanie – naradę w celu omówienia występującego problemu. Ponadto Komitet będzie mógł wystąpić o włączenie poszczególnych interesariuszy w pracę monitoringową. Realizowane działania przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy będą promowane za pośrednictwem strony internetowej gminy oraz poprzez bezpośrednie kolportowanie informacji do mieszkańców i interesariuszy. Celem głównym działań promocyjnych i komunikacyjnych będzie zachęcenie interesariuszy do aktywnego udziału we wdrożeniu i realizacji Programu.

Ewentualna zmiana uchwały w sprawie określania zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

10.2 Koszty zarządzania

Osoby zaangażowane w proces zarządzania Programem to głównie pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Wschowa. Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w gminie uwzględnione zostały w ogólnych kosztach funkcjonowania urzędu i ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania gminy. Stanowiąc będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Osobami najbardziej zaangażowanymi w proces zarządzania Programem będą członkowie Komitetu Rewitalizacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania dotyczące rewitalizacji będą wykonywane przez członków Komitetu w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji nie wpłynie na konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów.

10.3 Ramowy harmonogram realizacji programu

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030, z kolei okresy realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały podane w tabeli 12 i 13 przy charakterystyce podstawowych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 20 Harmonogram realizacji Programu

Lp.	Zadania	Okres realizacji
1	Prace nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji	październik 2023 r. – grudzień 2024 r.
2	Podjęcie Uchwały nr VI/35/2024 Rady Miejskiej we Wschowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	19.09.2024 r.
3	Podjęcie Uchwały nr VII/46/2024 Rady Miejskiej we Wschowie w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030	29.10.2024 r.

4	Powołanie Komitetu Rewitalizacji	
5	Uchwalenie Programu	styczeń 2025
6	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	2025-2030
7	Opracowanie rocznych raportów monitorujących przez Komitet Rewitalizacyjny	do końca marca każdego roku
8	Opracowanie oceny skuteczności podjętych działań rewitalizacyjnych w latach 2025-2030 (ewaluacja ex-post)	marzec 2031

Źródło: opracowanie własne

11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania ich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 opracowany został przy udziale partycypacji społecznej zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy aktywny udział interesariuszy pozwolił na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- spotkania,
- wywiady pogłębione.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom gminy Wschowa,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie gminy,

- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wschowa. Konsultacje zostały przeprowadzone w oparciu o ogłoszenie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Konsultacje przeprowadzone zostały od dnia **14.08.2024 r.** do dnia **18.09.2024 r.** w formie:

1. spotkań z interesariuszami rewitalizacji, na których został omówiony wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa oraz przedstawione zostały propozycje działań rewitalizacyjnych, a także była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji oraz składanie ich do protokołu. W trakcie spotkań scharakteryzowano procedury sporządzania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji z uwzględnieniem etapu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Omówiono obszary, które zostały wyznaczone jako obszary zdegradowane oraz rewitalizacji, w szczególności wskazano obiektywne kryteria, które stanowiły podstawę wyznaczenia obszarów oraz omówiono potencjały, a także deficyty obszarów. W trakcie rozmów analizowano również możliwości względem wstępnie planowanych projektów rewitalizacyjnych, na których realizację gmina będzie ubiegać się o pomoc ze środków zewnętrznych. Spotkania powiązane z wykorzystaniem metod warsztatowych (spotkanie online pod adresem <https://szkolenia4cs.clickmeeting.com/konsultacjewschowa>) odbyły się zgodnie z terminami zaplanowanymi w ogłoszeniu, czyli: 27.08.2024 r. o godz. 14.00 oraz 6.09.2024 r. o godz. 14.00.
2. warsztatu z interesariuszami, podczas którego omówiono deficyty obszaru rewitalizacji, kluczowe potrzeby obszaru rewitalizacji oraz propozycje działań rewitalizacyjnych. Warsztat odbył się dnia 5.09.2024 r. w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa o godz. 12.00.
3. spaceru studyjne – to możliwość bezpośredniego zapoznania się z szansami oraz potencjałami i deficytami obszarów stanowiła ważny element potwierdzenia możliwości wyprowadzenia ze stanu kryzysowego poniższych obszarów. Osoby biorące udział w spacerach upewniły się odnośnie możliwości podjęcia działań, które wpłyną na wsparcie obszarów rewitalizacji.
4. ankiety - w trakcie prowadzonych działań konsultacyjnych zbierano informacje w formie badań ilościowych opartych na kwestionariuszach ankietowych. Osobom biorącym udział w wywiadzie zapewniono możliwość oceny zasadności ujętych w uchwale obszarów zdegradowanych oraz rewitalizacji. W trakcie prowadzonych działań wskazano główne problemy analizowanego obszaru rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 98 osób.

5. zbieranie uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu, prowadzącego konsultacje, które odbyły się w okresie trwania konsultacji w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Wschowa. Mieszkańcy mieli możliwość składania uwag w formie elektronicznej, pisemnej oraz osobistej. Uwagi w formie pisemnej lub elektronicznej można było składać w terminie od dnia **14.08.2024 r.** do dnia **18.09.2024 r.** dostarczając je:
- a) elektronicznie na adres: boi@wschowa.pl
 - b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta i Gminy Wschowa, ul. Rynek 1, 67-400 Wschowa;
 - c) bezpośrednio do Urzędu Miasta i Gminy Wschowa w godzinach pracy urzędu.
- Do Urzędu Miasta i Gminy Wschowa nie wpłynęły formularze uwag odnoszących się do kwestii obszaru rewitalizacji, uchwały oraz diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

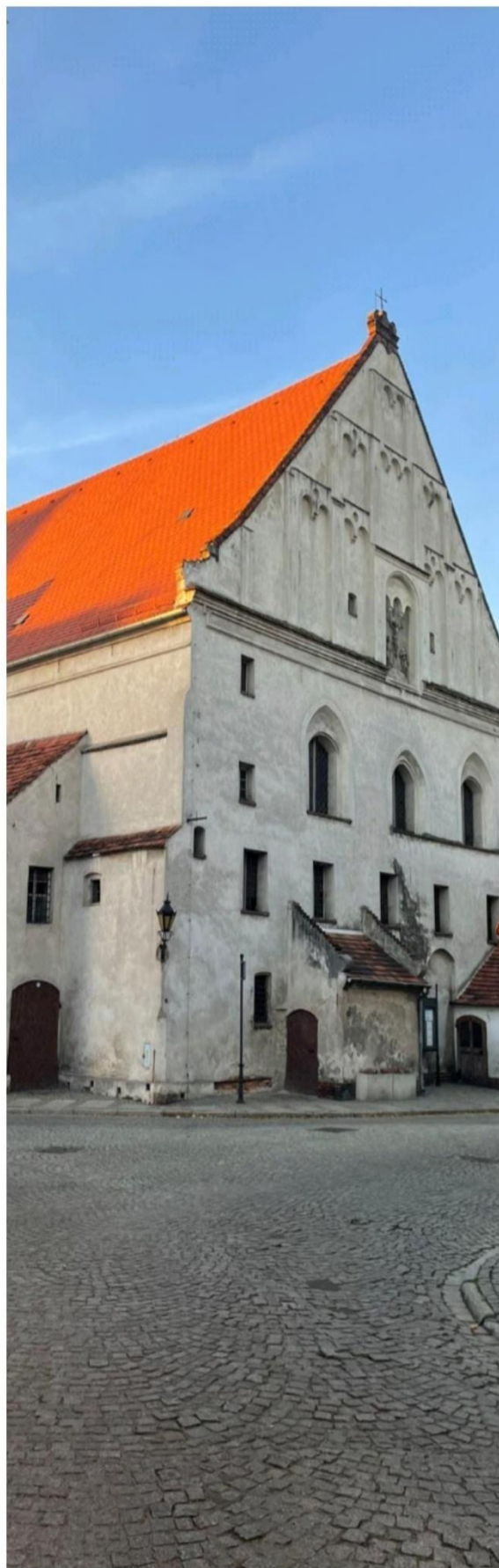
Dokumentacja dotycząca przedmiotu konsultacji była dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta i Gminy Wschowa, na stronie internetowej pod adresem <https://bip.gminawschowa.pl/> oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Wschowa. Informacja podsumowująca każdą z form konsultacji społecznych została opracowana zgodnie z art. 6 ust 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie <https://bip.gminawschowa.pl/>

Konsultacje miały na celu zebranie uwag i opinii odnośnie:

- projektu uchwały Rady Miejskiej we Wschowie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- map obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji,
- diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Zdjęcie 12 Wschowa – obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji objęty działaniami projektowymi

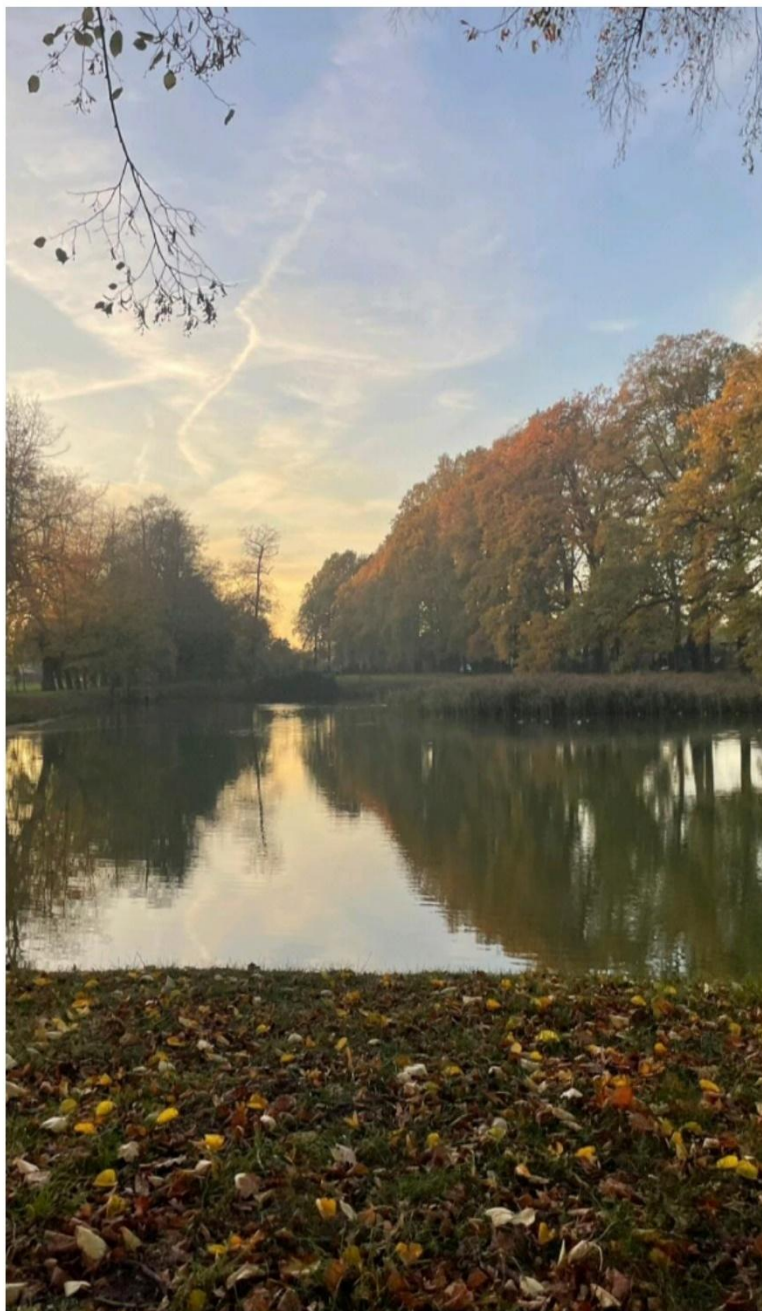

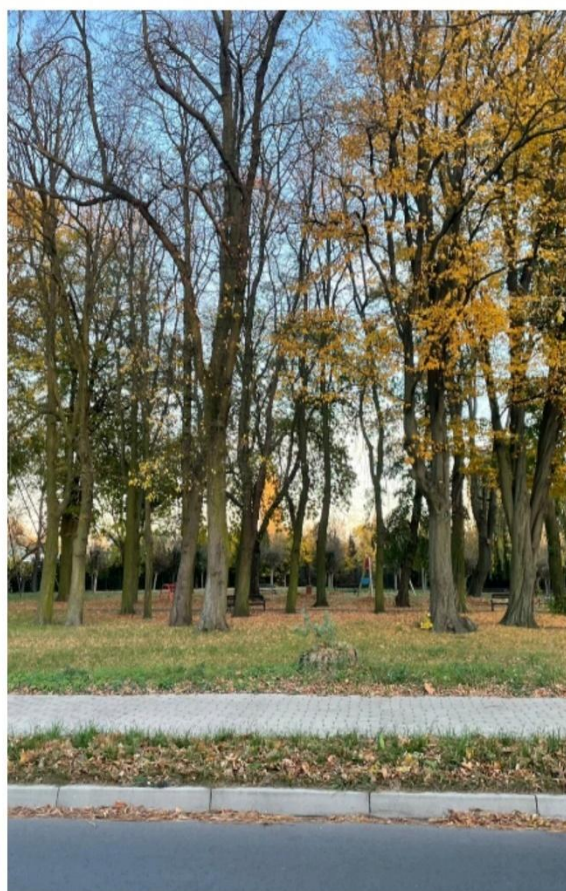

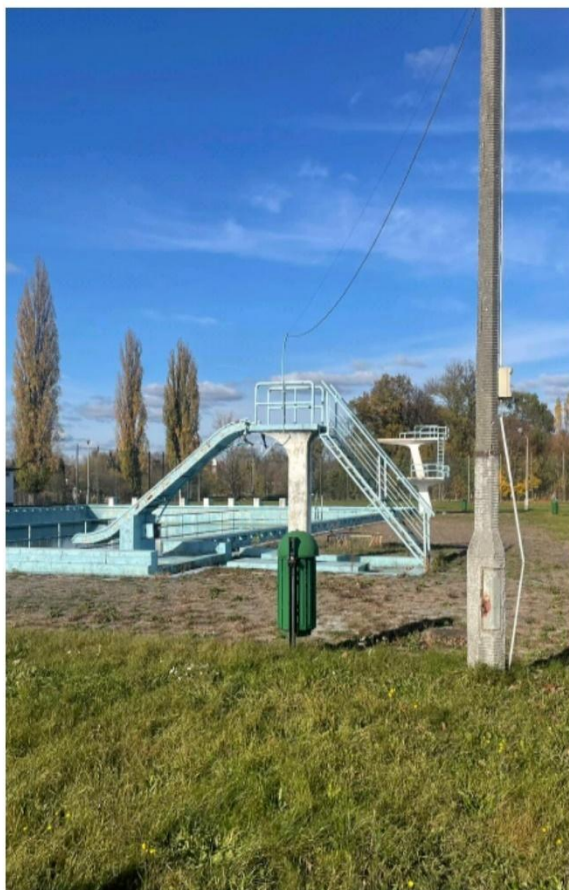

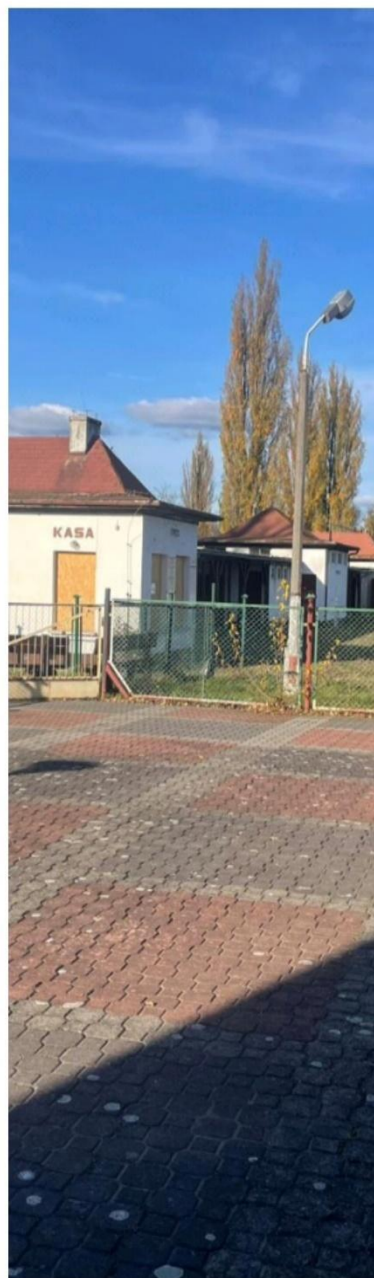

Źródło: fotografia własna

Z kolei na etapie opiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030. Konsultacje przeprowadzono od dnia **5.03.2025** do dnia **9.04.2025 r.** w formie:

1. złożenia przez interesariuszy opinii i uwag w sprawie projektu uchwały Rady Miejskiej we Wschowie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030, złożonego za pośrednictwem:
 - a) wiadomości mailowej, skierowanej na adres e-mail: rewitalizacja@wschowa.pl
 - b) pisma skierowanego na adres: Urząd Miasta i Gminy Wschowa, ul. Rynek 1, 67-400 Wschowa, z dopiskiem „Projekt uchwały Rady Miejskiej we Wschowie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030,
 - c) osobiście - poprzez złożenie pisma w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa.
2. spotkania realizowanego za pomocą środków porozumienia się na odległość z interesariuszami rewitalizacji, na których zostały omówione założenia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030, podczas których była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji. Spotkania takie odbyły się w dniu 14 marca 2025 r. o godzinie 14.00 oraz w dniu 21 marca 2025 r. o godzinie 14.00.
3. warsztatu z interesariuszami rewitalizacji, na którym zostały przeanalizowane założenia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030, podczas których była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji. Warsztat odbył się w dniu 24 marca 2025 r. o godz. 11.00 w Urzędzie Miasta i Gminy Wschowa.
4. ankiet realizowanych za pomocą elektronicznego formularza;
5. zbierania uwag ustnych przez przedstawicieli podmiotu, prowadzącego konsultacje, które odbyły się w okresie trwania konsultacji w formie osobistej w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Wschowa.
Uwagi w formie pisemnej lub elektronicznej można było składać w terminie od dnia **5.03.2025** do dnia **9.04.2025 r.**, dostarczając je:
 - a) elektronicznie na adres: rewitalizacja@wschowa.pl
 - b) drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta i Gminy Wschowa, ul. Rynek 1, 67-400 Wschowa,
 - c) bezpośrednio do Urzędu Miasta i Gminy Wschowa w godzinach pracy urzędu.

W drodze konsultacji społecznych w sprawie opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 nie wpłynęła żadna uwaga.

12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

12.1 Opiniowanie Programu rewitalizacji przez właściwe podmioty

Projekty i przedsięwzięcia zawarte w Programie rewitalizacji nie określają ram i założeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Projekty nie wpływają na aktualne zagospodarowanie istniejących na obszarze gminy terenów górniczych. Program nie określa szczegółowych ram i założeń w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności państwa. Dokument nie ogranicza ani nie rozszerza zakresu obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i obronności państwa. Formy ochrony zabytków leżących w obszarze rewitalizacji zostały określone na mocy przepisów odrębnych. Wszelkie inwestycje prowadzone w obrębie obszaru rewitalizacji dotyczące obiektów objętych prawną ochroną należy konsultować z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Obszar rewitalizacji i realizacja poszczególnych przedsięwzięć i projektów zawartych w Programie nie obejmują swym zasięgiem gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, których zagospodarowanie powinno się odbywać na zasadach zawartych w przepisach odrębnych.

Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji, wystąpił do właściwych podmiotów o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został przesłany do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Delegatura Agencji Bezpieczeństwa w Poznaniu (listownie)
2. Agencja Wywiadu (ePUAP)
3. ENEA Operator (listownie)
4. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (ePUAP)
5. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (ePUAP)
6. Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie (listownie)
7. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Zielonej Górze (ePUAP)
8. Krajowy Zasób Nieruchomości (ePUAP)
9. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych (listownie)
10. Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wielkopolskim (ePUAP)
11. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (ePUAP)
12. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy (listownie)
13. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. (ePUAP)
14. Nadodrzański Oddział Straży Granicznej (ePUAP)
15. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Państwowe Gospodarstwo Wodne we Wrocławiu (ePUAP)
16. Wojewoda Lubuski (ePUAP)
17. Wojewódzki Sztab Wojskowy (listownie)
18. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze (ePUAP)
19. Zarząd Powiatu Wschowskiego (ePUAP)
20. Zarząd Województwa Lubuskiego (ePUAP)

21. Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna we Wschowie (listownie)
22. Kaka Komputer (listownie)
23. Vectra S.A. (listownie)
24. Orange Polska S.A. (listownie)

W toku uzgodnień pozyskano stanowiska od następujących organów:

1. ENEA Operator – [pismo z dnia 31.03.2025 r.] – podmiot w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności nie wnosi żadnych uwag w sprawie zaopiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030.
2. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział e Wrocławiu – [pismo z dnia 07.04.2025 r.] – przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 12 i podczas planowania działań rewitalizacyjnych w pasie drogowym drogi krajowej będą uzgadniane z GDDKiA i realizowane zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami. Również przebudowa ulicy Sportowej (grogi gminnej nr 104044F) zostanie zrealizowana po uzyskaniu stosownych pozwoleń i uzgodnień.
3. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków – [pismo z dnia 1.04.2025 r.] – uzyskana opinia pozytywna. Zaplanowane działania rewitalizacyjne nie budzą zastrzeżeń konserwatorskich pod warunkiem ich przeprowadzenia zgodnie z zasadami ochrony zabytków.
4. Vectra S.A. – [pismo z dnia 8.04.2025 r.] – opiniuje pozytywnie projekt Strategii, z uwzględnieniem, że na podanym obszarze i zakresie projektowanych prac – firma Multimedia Polska Sp. z o.o. (MMP) / VECTRA posiada kable telekomunikacyjne:
 - kabel światłowodowy A-DQ(ZN)2Y 24J, czynny, ułożony w kanalizacji Orange Polska. Kabel przebiega wzdłuż ul. Kazimierza Wielkiego, Głogowskiej, Ratuszowej, Jana Kilińskiego i Boh. Westerplatte.
Dotyczy dz. nr 1470/2 i 1468 – Przedsięwzięcie 1.5
 - kabel koncentryczny QR540, czynny, ułożony w kanalizacji Orange Polska. Kabel przebiega wzdłuż ul. Konopnickiej i Bocznej.
Dotyczy dz. nr 1358/2 i 1403 – Przedsięwzięcie 1.1
 - kabel światłowodowy A-DQ(ZN)2Y 48J, czynny, ułożony w kanalizacji Orange Polska. Kabel przebiega wzdłuż ul. Kopernika i Placu Kosynierów
Dotyczy – Przedsięwzięcie P.3
 - kabel światłowodowy A-DQ(ZN)2Y 12J, czynny, ułożony w kanalizacji Orange Polska. Kabel przebiega wzdłuż ul. Kopernika i Ks. Andrzeja Kostki
Dotyczy – Przedsięwzięcie P.3

Tym samym w trakcie prac wykonawczych całą infrastrukturę należy odpowiednio zabezpieczyć przed uszkodzeniem. Budowę należy wykonać przy zachowaniu następujących warunków: prace w obszarach skrzyżowań i zbliżeń należy prowadzić ręcznie w celu zminimalizowania ryzyka uszkodzenia istniejącej infrastruktury – sieć światłowodowa.

5. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy – [pismo z dnia 1.04.2025 r.] – w ramach realizacji zaplanowanych działań inwestycyjnych na terenie gminy, na którym znajduje się sieć gazownicza będąca własnością PSG, będzie się uwzględniało przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny powiadamiać sieci gazowe i ich usytuowania oraz dokona uzgodnień lokalizacyjnych w Dziale Zarządzania Majątkiem Sieciowym Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o. o Oddział Zielona Góra w Gorzowie Wlkp.
6. Zarząd Województwa Lubuskiego – [pismo z dnia 4.04.2025 r.] – pozytywna opinia niniejszej Strategii w zakresie zgodności dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego województwa.

12.2 Monitoring programu

Monitoring realizacji Programu będzie prowadzony poprzez porównanie stopnia realizacji przedsięwzięć oraz poszczególnych projektów rewitalizacyjnych do założonych wskaźników monitorowania poszczególnych celów Programu Rewitalizacji. Monitoring będzie prowadzony corocznie, tak aby możliwe było zaprezentowanie sprawozdania członkom Rady Gminy. Realizacja monitoringu będzie prowadzona na podstawie karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, którego przykład zamieszczono poniżej.

Tabela 21 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	(wpisać nazwę przedsięwzięcia)
Podmiot odpowiedzialny	
Partnerzy	
Miejsce realizacji (nr działki)	
Stan realizacji przedsięwzięcia	
Termin realizacji	
Opis zrealizowanych działań w ramach przedsięwzięcia	
Rezultaty wraz ze wskaźnikiem osiągniętego rezultatu	

Całkowita wartość przedsięwzięcia	
Wskaźnik poniesionych kosztów	
Źródła finansowania	
Wskaźnik dofinansowania przedsięwzięcia	

Źródło: opracowani własne

Zakres **corocznego sprawozdania monitorującego z wdrażania** Gminnego Programu Rewitalizacji Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa (do końca marca każdego roku) będzie obejmować, co najmniej informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchylen od harmonogramu. W sprawozdaniu przedstawione zostaną również problemy, bariery, trudności, które zostały zidentyfikowane przez Komitet Rewitalizacji na etapie programowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

System monitorowania i oceny Programu dotyczyć będzie czterech płaszczyzn dotyczących wdrożenia Programu. Monitoring obejmować będzie cztery poniższe płaszczyzny:

- monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w Programie rewitalizacji,
- monitorowanie skutków Programu poprzez analizę aktualnego poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów rewitalizacji,
- bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Programu rewitalizacji,
- monitorowanie podstawowych parametrów Programu rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu.

Wskaźniki monitoringu (produktu oraz rezultatu) zostały wskazane przy poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych (w tabeli nr 12 i 13). Poniżej uwzględniono ewaluację badanych wskaźników w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WSCHOWA NA LATA 2025-2030

Tabela 22 Wskaźniki monitoringu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2025 r.	Wartość wskaźnika w 2030 r.	Źródło danych
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
P.1 Dostosowanie przestrzeni publicznej i terenów zielonych do potrzeb mieszkańców gminy Wschowa w zakresie realizacji zadań społecznych	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0 szt.	4,8122 ha	sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa
	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu	0 ha	1,5055 ha	
	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	0 os.	500 os.	
	Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	0 ha	0,11 ha	
	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	0 os.	5 000 osób	
	Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	0 szt./rok	5 szt./rok	
	Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	0 os.	300 os./rok	
P.2 Utworzenie centrum kulturalnego w zrewitalizowanym budynku Zboru Poewangelickiego Kripplein Christi	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	0 szt.	1 szt.	sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa
	Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	0 szt./rok	5 szt./rok	
	Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	0 os.	300 os./rok	
	Działania ukierunkowane na rozwój kultury i integracji wśród mieszkańców	0	Wzrost	
P.3 Utworzenie Centrum Aktywności Społecznej we Wschowie wraz z	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0 szt.	1 szt.	sprawozdanie Burmistrza
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0 ha	0,2 ha	

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2025 r.	Wartość wskaźnika w 2030 r.	Źródło danych
udostępnieniem przestrzeni dla organizacji społecznych				Miasta i Gminy Wschowa
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury społecznej	0 os.	300 os./rok	
	Liczba działań integracyjnych organizowanych w nowym obiekcie	0/rok	5/rok	
	Liczba organizacji społecznych korzystających z nowej przestrzeni	0 szt.	7 szt.	
P.4 Modernizacja kompleksu sportowego przy ul. Sportowej we Wschowie na potrzeby rozwoju sportowego i rekreacyjnego mieszkańców gminy	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0 szt.	4 szt.	sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa
	Długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej	0 m	50 m	
	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	0 os.	5 000 os./rok	
	Liczba działań sportowych organizowanych na nowym obiekcie sportowym	2/rok	5/rok	
	Poprawa jakości życia i spędzania czasu wolnego oraz dostępności do obiektów sportowo-rekreacyjnych	-	Wzrost	
P.5 Stworzenie miejsc integracji społecznej na obszarach wiejskich	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0 szt.	2 szt.	sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0 ha	0,46 ha	
	Liczba działań społecznych ukierunkowanych na rozwój integracji, rekreacji i budowania społeczeństwa obywatelskiego	0 szt.	5 szt./rok	
	Liczba osób biorących udział w działaniach społecznych	0 os.	300 os./rok	
	Poprawa jakości życia i spędzania czasu wolnego oraz dostępności do obiektów sportowo-rekreacyjnych	-	Wzrost	
POZOSTAŁE PROJEKTY REWITALIZACYJNE				
	Długość przebudowanej infrastruktury drogowej	0 m	650 m	

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wskaźniki monitorujące	Wartość wskaźnika w 2025 r.	Wartość wskaźnika w 2030 r.	Źródło danych
U.1 Przebudowa ulicy Sportowej we Wschowie	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa komunikacyjnego	-	Wzrost	sprawozdanie Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa
U.2 Przebudowa ulicy Kopernika we Wschowie	Długość przebudowanej infrastruktury drogowej	0 m	220 m	
	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa komunikacyjnego	-	Wzrost	

Źródło: opracowani własne

12.3 Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Z uwagi na monitoring bieżący (coroczny) wdrożenia Programu nie planuje się opracowywania raportu z badania ewaluacyjnego mid-term. Z pomiaru stanu realizacji Programu opracowane zostaną raporty oceniające realizację ex-post. Raport z badania ewaluacyjnego będzie przedmiotem opinii Komitetu Rewitalizacji i zostanie przekazany Burmistrzowi Miasta i Gminy i Radzie Miejskiej we Wschowie, a także podany do publicznej wiadomości, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Wschowie. Ewaluacja ex-post zaplanowana została na I kwartał 2031 roku. Celami szczegółowymi planowanej ewaluacji ex-post będą:

- Ocena stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji,
- Wskazanie stopnia zaspokojenia potrzeb w poszczególnych projektach rewitalizacyjnych,
- Wskazanie potrzeb, które nadal wymagają wsparcia na obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji. Przy planowaniu sposobu realizacji badań ewaluacyjnych i analizie wyników szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktualność identyfikacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Badania wpływu prowadzonych działań będą oceniane zgodnie z kryteriami ewaluacyjnymi tj. trafność, efektywność, użyteczność, trwałość, ale przede wszystkim skuteczność.

12.4 System wprowadzania modyfikacji do programu

W przypadku konieczności dokonania aktualizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji zorganizowane zostaną spotkania Komitetu Rewitalizacji, a pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Wschowa będą odpowiedzialni za włączenie interesariuszy rewitalizacji w proces aktualizacji dokumentu, poprzez dotarcie z informacją do jak największej liczby osób, wykorzystując odpowiednio przygotowane materiały informacyjne (m.in. materiały informacyjne na stronie urzędu, plakaty, reklamę w gazecie, listy kierowane bezpośrednio do interesariuszy). Interesariusze, którzy odpowiedzą na kierowane informacje oraz wysyłane zaproszenia oraz zgłoszą się samodzielnie do wskazanych pracowników Urzędu Miasta i Gminy Wschowa będą mogli składać propozycje oraz uwagi dotyczące rewitalizacji, a także brać czynny udział w pracach Komitetu Rewitalizacji, po poinformowaniu o takiej chęci niniejszych pracowników.

W odróżnieniu do systemu rocznego dwa razy w okresie programowania Programu powinno zostać wykonane badanie ewaluacyjne pozwalające pozyskać dodatkowo dane jakościowe z realizacji wskaźników. Pozwoli to na skuteczny monitoring realizacji wdrażania Programu, a w przypadku wystąpienia trudności lub barier w realizacji przedsięwzięć do podjęcia decyzji o dokonaniu aktualizacji zapisów Programu.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zaproponowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 przedsięwzięcia projektowe nie wymagają wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego. Natomiast przeznaczone do realizacji działania dotyczące zasobu mieszkaniowego gminy będą realizowane z godnie z przyjętymi uchwałami o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy²⁴ i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. **Komitet Rewitalizacji powołany został na podstawie uchwały nr z Rady Miejskiej we Wschowie dnia 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w gminie Wschowa.** Komitet Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza w obszarze działań związanych z rewitalizacją w gminie, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniotawczo-doradcze w sprawach, związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrażaniem rewitalizacji oraz oceną przebiegu tego procesu na obszarze gminy Wschowa. Do zadań członków Komitetu należy w szczególności:

- a) koordynacja działań, włączających lokalną społeczność w konsultacje społeczne dotyczące wdrażania, monitorowania i oceny rewitalizacji na obszarze gminy Wschowa;
- b) informowanie lokalnej społeczności o wdrażaniu, aktualizacji, wynikach monitorowania i ocenie podejmowanych przez gminę działań w zakresie rewitalizacji;
- c) promocja działań rewitalizacyjnych,
- d) zapewnienie współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy w procesie rewitalizacji na obszarze gminy Wschowa.

Ewentualna zmiana uchwały w sprawie określania zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji nastąpi w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może

zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne gminy **nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na terenach gminy Wschowa** objętych obszarem rewitalizacji.

16. Realizacja gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy

W gminie Wschowa nie został uchwalony plan ogólny, dlatego w momencie uchwalania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 nie można wskazać zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy.

16.2 Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W zakresie projektów P.1, P.2, P.3 oraz P.4 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025-2030 **nie jest wymagane uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp).**

Na chwilę obecną nie ma uchwalonych mpzp dla obszarów objętych niektórymi projektami rewitalizacyjnymi, należą do nich projekt P.5 oraz przedsięwzięcia 5.1 i 5.2. Dlatego należy opracować mpzp, według proponowanych/sugerowanych opisów funkcji według określonych charakterów projektów zgodnych z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 23 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego do uchwalenia w ramach realizacji Programu

Nazwa przedsięwzięcia	Nr działki	Funkcja	Opis funkcji
Przedsięwzięcie 5.1 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Tylewice	Działka nr 130/2 – obręb Tylewice	US/ZP	usługi sportu i rekreacji/ tereny zieleni urządzonej
Przedsięwzięcie 5.2 Zagospodarowanie terenu w miejscowości Łysiny	Działka nr 165 – obręb Łysiny	US/ZP	usługi sportu i rekreacji/ tereny zieleni urządzonej

Źródło: opracowanie własne

17. Spis tabel, wykresów, map i schematów

Spis map

Mapa 1 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa	15
Mapa 2 Arkusze map prezentujących obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa	16
Mapa 3 Położenie Miasta i Gminy Wschowa	17
Mapa 4 Mapa „Wschowa na Drodze św. Jakuba”	38
Mapa 5 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa	143
Mapa 6 Obszar rewitalizacji Łysiny	144
Mapa 7 Obszar rewitalizacji Łysiny	145
Mapa 8 Obszar rewitalizacji Łysiny	146
Mapa 9 Obszar rewitalizacji Tylewice	147
Mapa 10 Obszar rewitalizacji Tylewice	148
Mapa 11 Obszar rewitalizacji Tylewice	149
Mapa 12 Obszar rewitalizacji Tylewice	150
Mapa 13 Obszar rewitalizacji Tylewice	151
Mapa 14 Obszar rewitalizacji Tylewice	152
Mapa 15 Obszar rewitalizacji Wschowa	153
Mapa 16 Obszar rewitalizacji Wschowa	154
Mapa 17 Obszar rewitalizacji Wschowa	155
Mapa 18 Obszar rewitalizacji Wschowa	156
Mapa 19 Obszar rewitalizacji Wschowa	157
Mapa 20 Obszar rewitalizacji Wschowa	158
Mapa 21 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.5 (5.2, 5.3)	159
Mapa 22 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.5 (5.1, 5.3)	160
Mapa 23 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.1 (1.1, 1.2, 1.5)	161
Mapa 24 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.1 (1.1, 1.2, 1.4, 1.5) oraz P2 (2.1-2.2)	162
Mapa 25 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.4 (4.1-4.4).....	163

Spis schematów

Schemat 1 Wizja rozwoju gminy po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych.....	47
Schemat 2 Cele strategiczne.....	50
Schemat 4 Schemat komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych	95
Schemat 5 Schemat zarządzania Programem	111

Spis tabel

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Wschowa – obszar wiejski.....	6
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie gminy Wschowa – obszar miejski	7
Tabela 3 Wskaźniki służące analizie do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	10

Tabela 4 Powierzchnia i liczba ludności wyznaczonego obszaru rewitalizacyjnego na terenie gminy Wschowa.....	13
Tabela 5 Analiza wskaźników uwarunkowań społecznych	20
Tabela 6 Analiza wskaźników uwarunkowań gospodarczych	25
Tabela 7 Analiza wskaźników uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych	27
Tabela 8 Analiza wskaźników uwarunkowań środowiskowych	30
Tabela 9 Analiza wskaźników uwarunkowań technicznych	32
Tabela 10 Potrzeby rewitalizacyjne zdiagnozowane na podstawie istniejących problemów i deficytów obszaru rewitalizacji	45
Tabela 11 Kierunki działań	51
Tabela 12 Podstawowe projekty rewitalizacyjne.....	53
Tabela 13 Pozostałe projekty rewitalizacyjne	88
Tabela 14 Oddziaływanie przestrzenne projektów rewitalizacyjnych	96
Tabela 15 Komplementarność problemowa projektów rewitalizacji	97
Tabela 16 Komplementarność międzyokresowa celów rewitalizacji	99
Tabela 17 Najważniejsze projekty realizowane ze środków zewnętrznych w gminie Wschowa w latach poprzednich	100
Tabela 18 Spójność celów rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dla rozwoju gminy ..	102
Tabela 19 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	109
Tabela 20 Harmonogram realizacji Programu	113
Tabela 21 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	132
Tabela 22 Wskaźniki monitoringu.....	134
Tabela 23 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego do uchwalenia w ramach realizacji Programu	139

Spis wykresów

Wykres 1 Aspekty poddane ocenie w ramach uwarunkowań społecznych	23
Wykres 2 Główne problemy społeczne na obszarze rewitalizacji	24
Wykres 3 Aspekty poddane ocenie w ramach uwarunkowań gospodarczych.....	26
Wykres 4 Główne problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji	27
Wykres 5 Główne problemy społeczno-funkcjonalne na obszarze rewitalizacji	29
Wykres 6 Główne problemy środowiskowe na obszarze rewitalizacji	31
Wykres 7 Główne problemy techniczne na obszarze rewitalizacji	33

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Zamek we Wschowie.....	34
Zdjęcie 2 Ratusz we Wschowie.....	35
Zdjęcie 3 Mury obronne we Wschowie	36

Zdjęcie 4 Wieża ciśnień we Wschowie	37
Zdjęcie 5 Lapidarium we Wschowie	39
Zdjęcie 6 Park Wolsztyński we Wschowie	40
Zdjęcie 7 Przemęcki Park Krajobrazowy	41
Zdjęcie 8 „Strefa relaksu” nad jeziorem Lgińsko	42
Zdjęcie 9 Pałac w Dębowej Łęce	43
Zdjęcie 10 Pałac w Osowej Sieni	44
Zdjęcie 11 Kościół filialny pw. św. Jerzego w Przyczynie Górnej	44
Zdjęcie 12 Wschowa – obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji objęty działaniami projektowymi	117

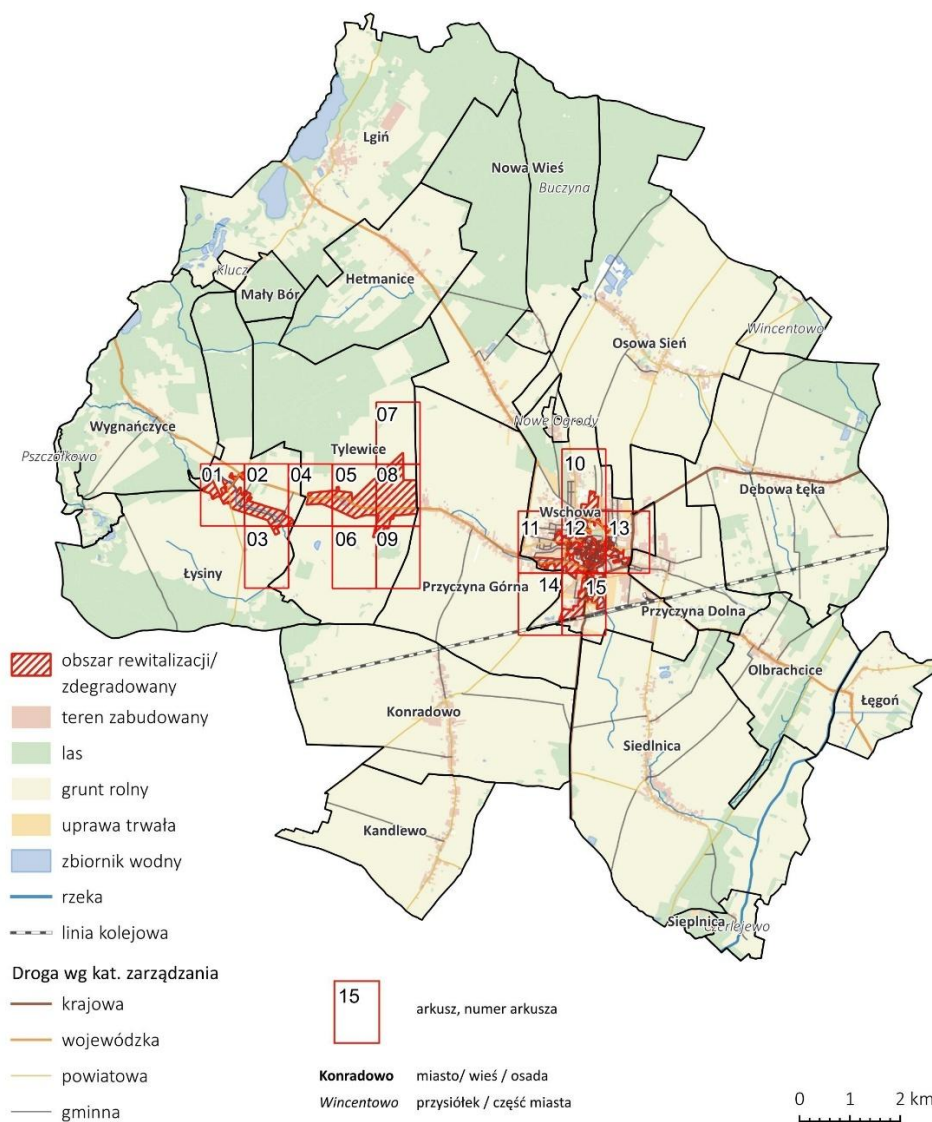
18. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000

Poniżej zaprezentowano załączniki graficzne – mapy od 01-15 - przedstawiające obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa, jak również załączniki graficzne przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne obszaru rewitalizacji – mapy nr 01, 05, 11, 12, 15. Załączniki graficzne sporządzono na mapach w skali 1:5000 z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacyjnym zostały w sposób graficzny przedstawione na 5 arkuszach map.

WYZNACZONY OBSZAR REWITALIZACJI

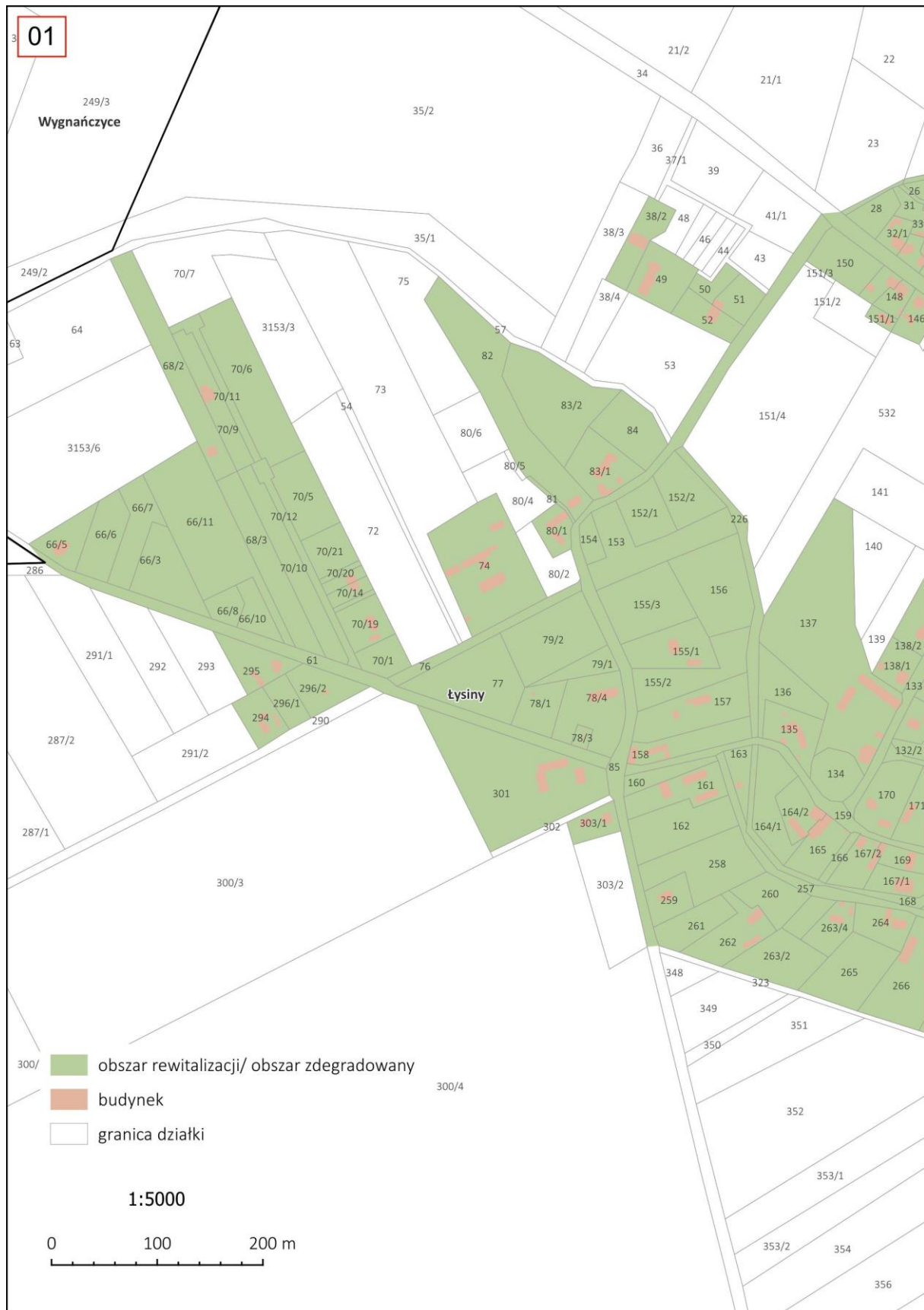
Mapa 5 Obszar rewitalizacji na terenie gminy Wschowa

Źródło: opracowanie własne

Mapa 6 Obszar rewitalizacji Łysiny

Źródło: opracowanie własne

Mapa 7 Obszar rewitalizacji Łysiny

Źródło: opracowanie własne

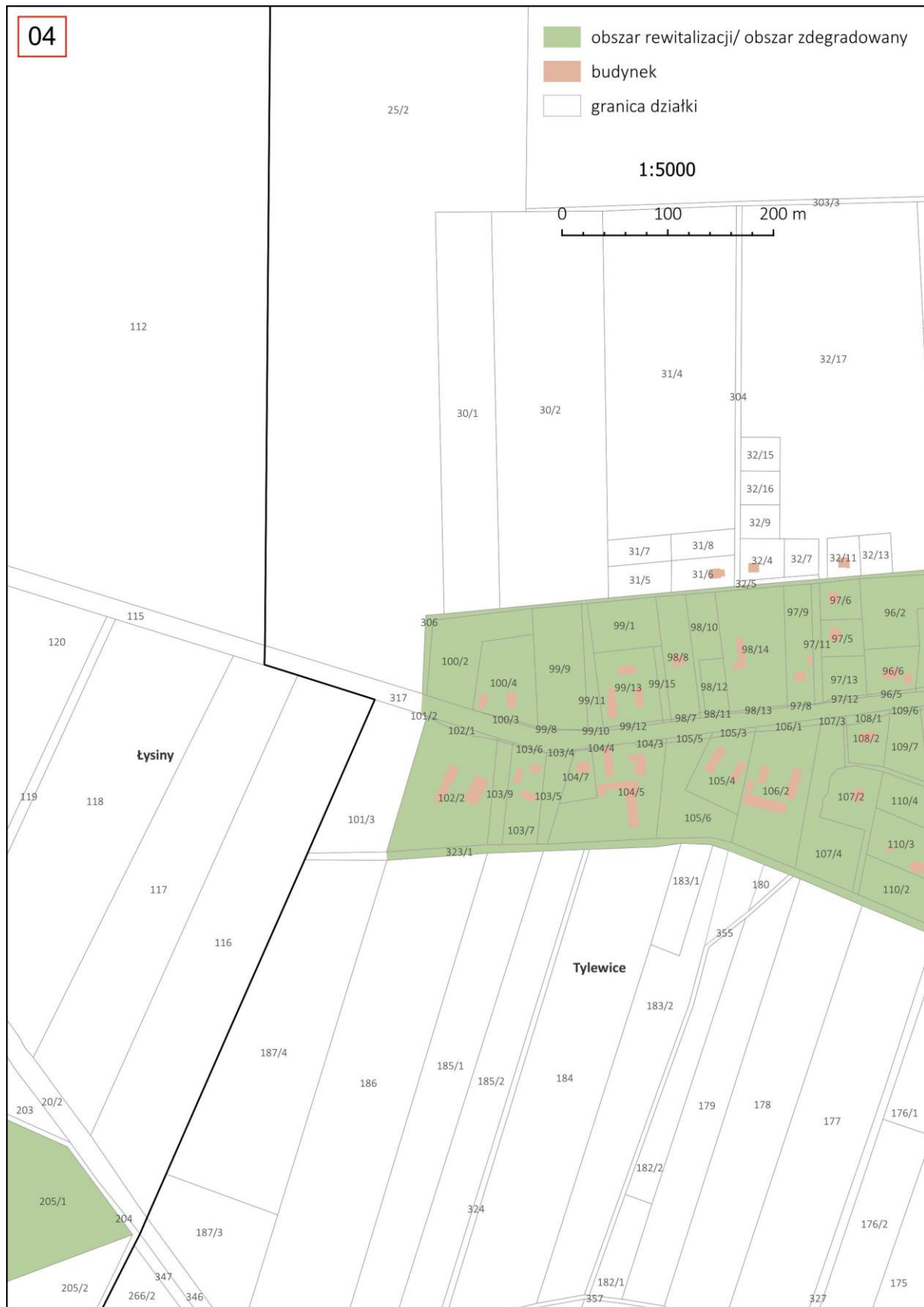

Mapa 8 Obszar rewitalizacji Łysiny

Źródło: opracowanie własne

Mapa 9 Obszar rewitalizacji Tylewice

Źródło: opracowanie własne

05

obszar rewitalizacji/ obszar zdegradowany

budynek

granica działki

1:5000

0 100 200 m

Tylewice

Strona | 148

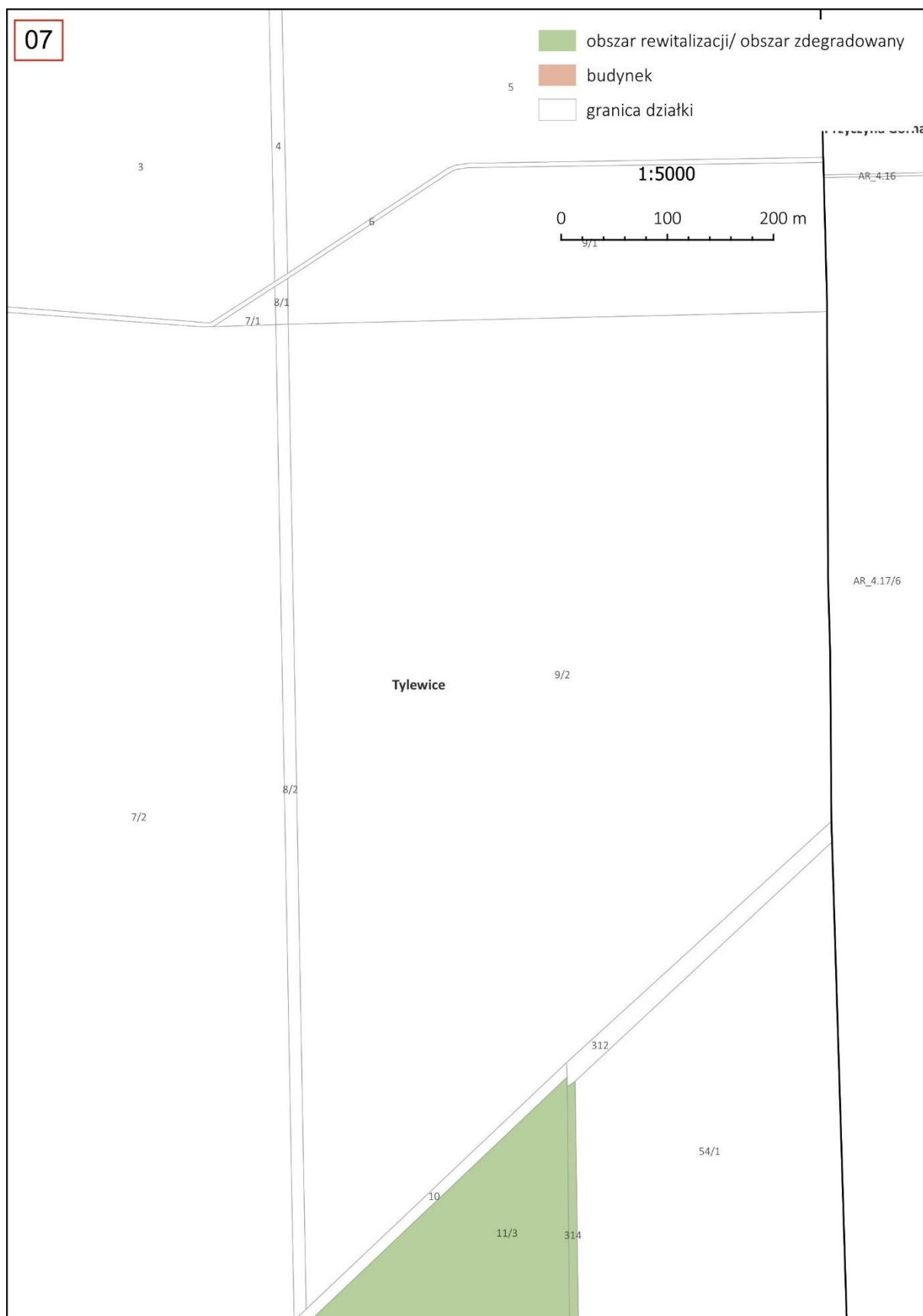
Mapa 11 Obszar rewitalizacji Tylewice

Źródło: opracowanie własne

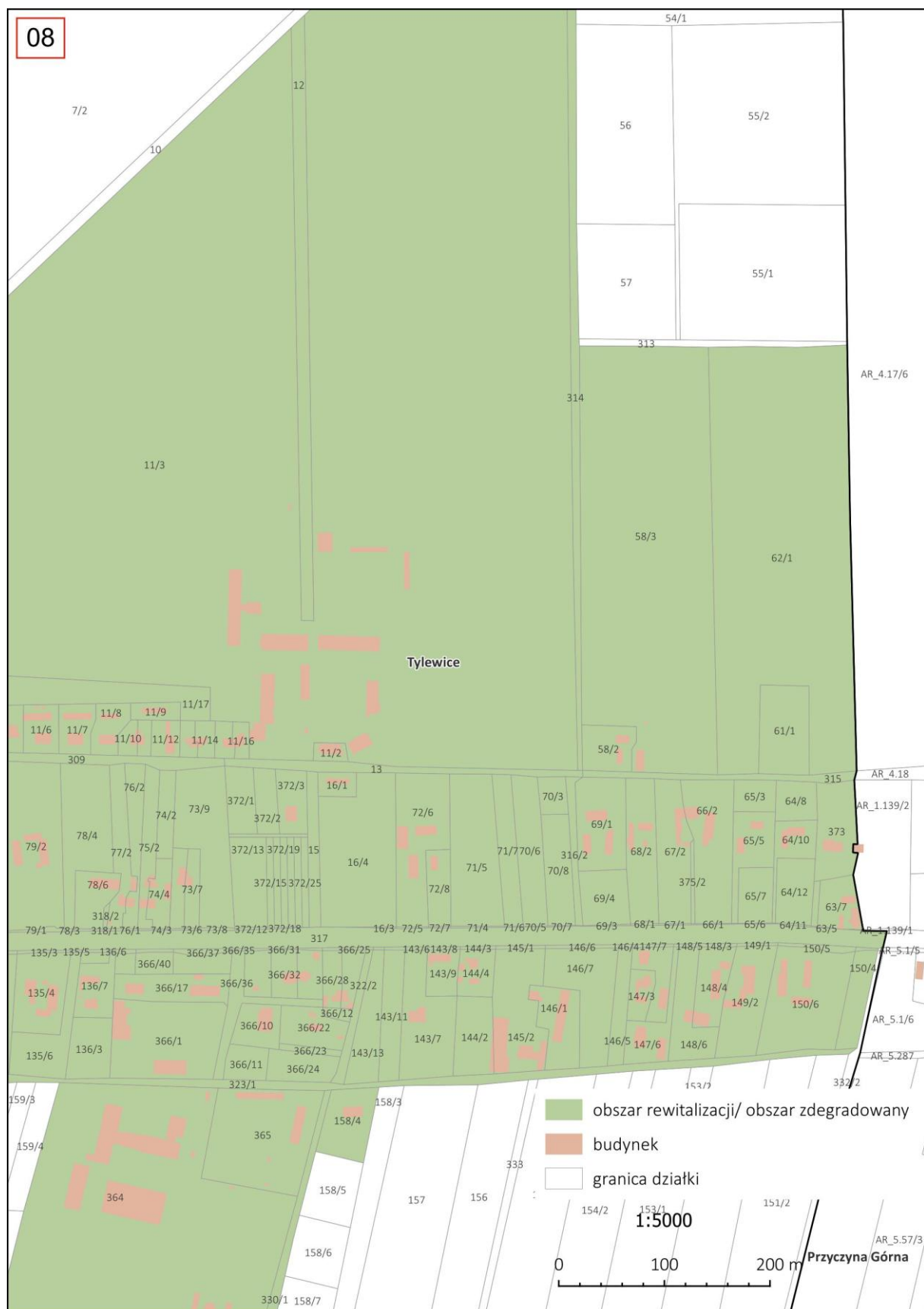
Mapa 12 Obszar rewitalizacji Tylewice

Źródło: opracowanie własne

Mapa 13 Obszar rewitalizacji Tylewice

Źródło: opracowanie własne

Strona | 152

Mapa 15 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

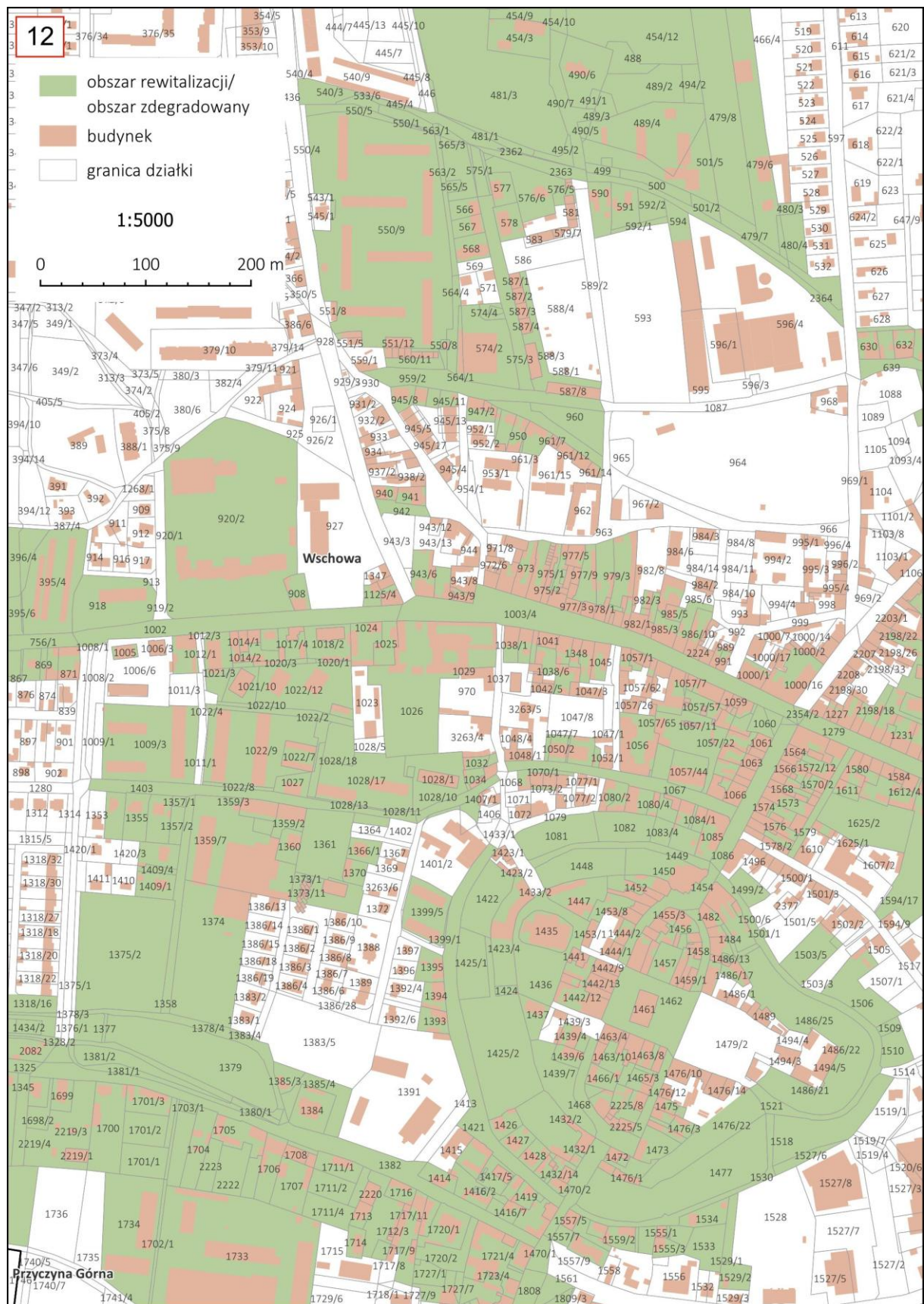
Mapa 16 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

Mapa 17 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

Mapa 18 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

Mapa 19 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

Mapa 20 Obszar rewitalizacji Wschowa

Źródło: opracowanie własne

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE OBSZARU REWITALIZACJI

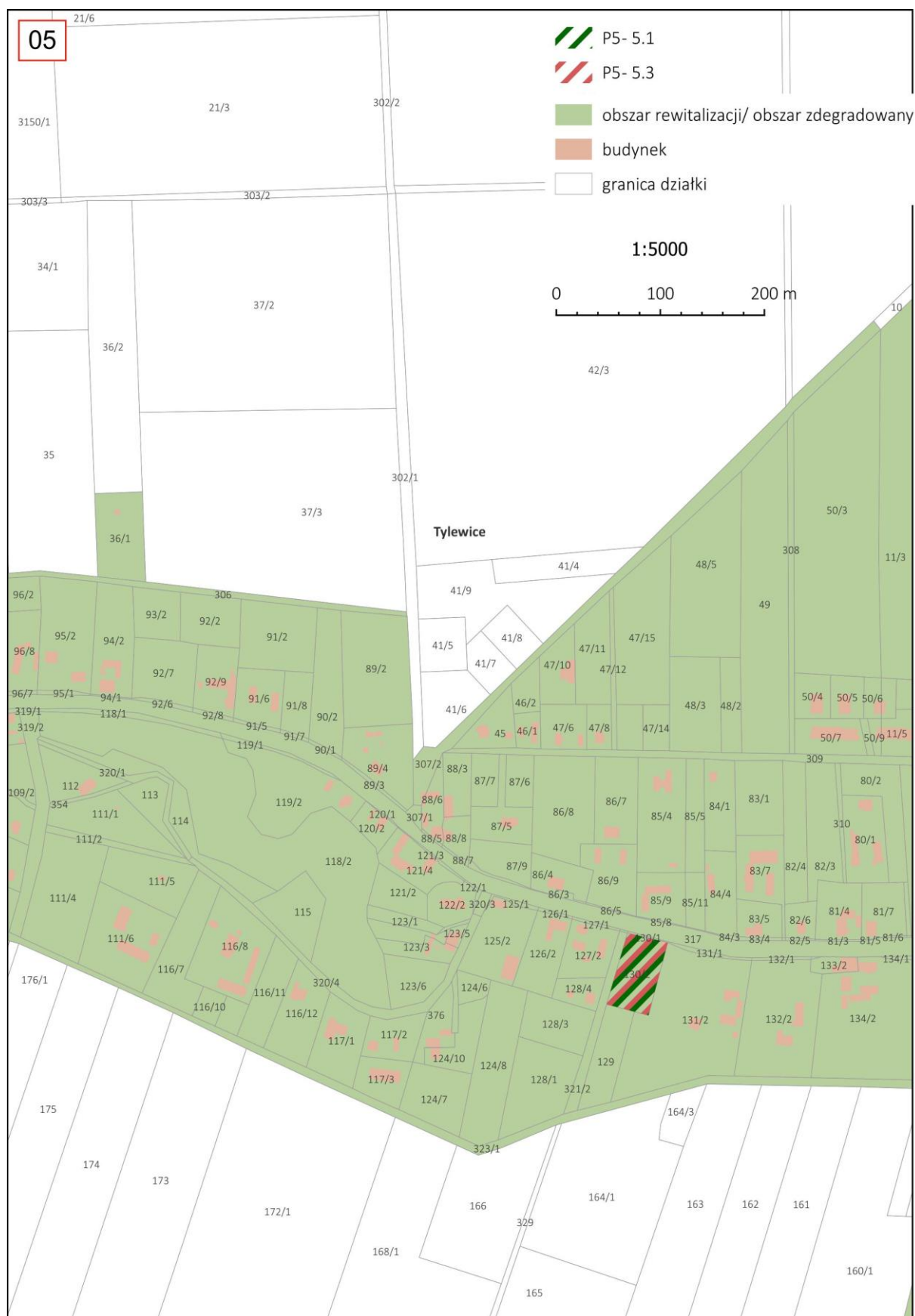
Mapa 21 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.5 (5.2, 5.3)

Źródło: opracowanie własne

Mapa 22 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.5 (5.1, 5.3)

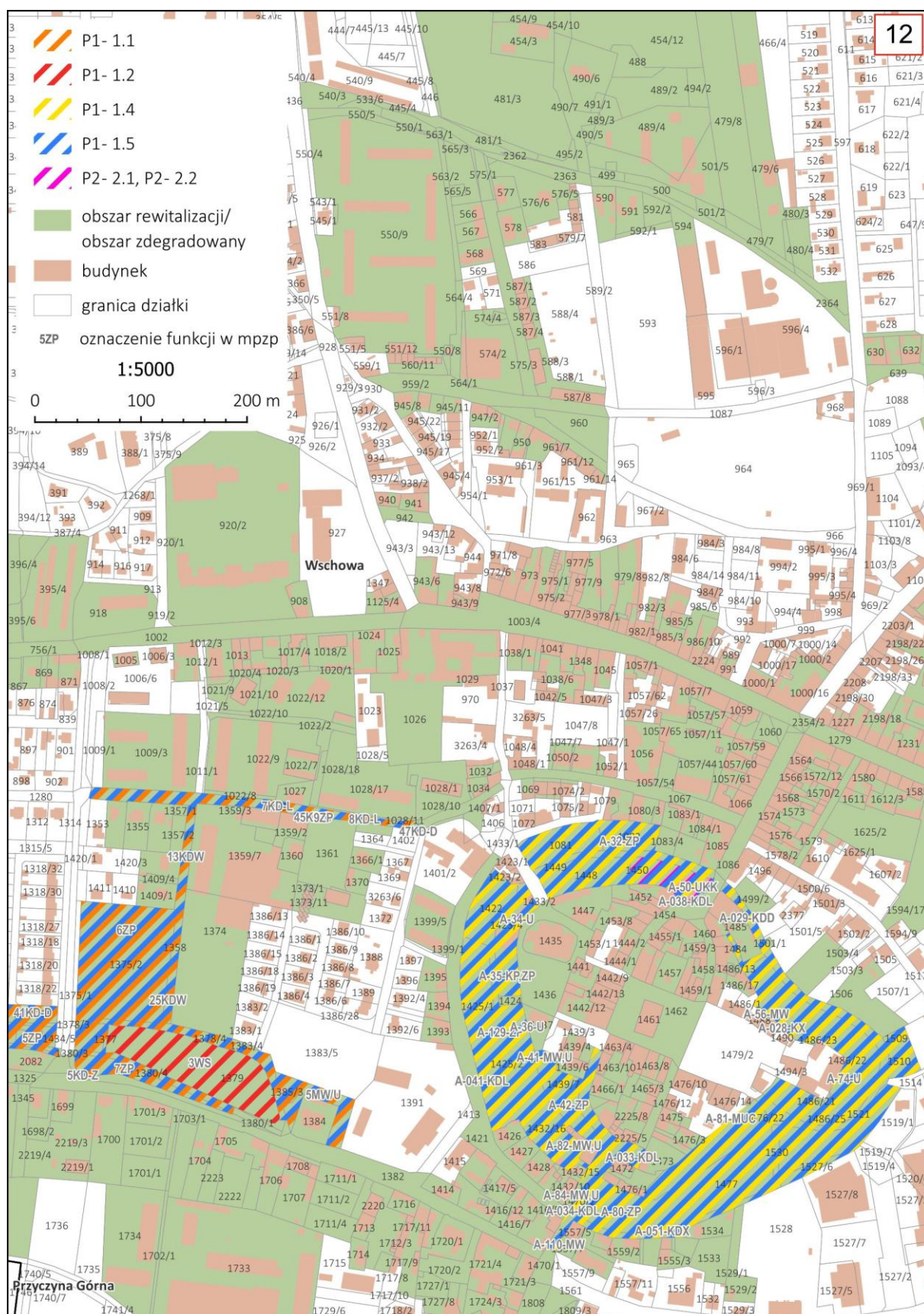

Map of the urban planning area of Przyczyna Górna, showing property boundaries, buildings, and designated zones. The map includes a legend with symbols for P1-1.1, P1-1.2, P1-1.5, areas of revitalization/degradation, buildings, and plot boundaries. A scale bar indicates 1:5000. The map is labeled with various plot numbers and street names like 'Przyczyna Górna' and 'Wschowa'.

Strona | 161

Mapa 24 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.1 (1.1, 1.2, 1.4, 1.5) oraz P2 (2.1-2.2)

Źródło: opracowanie własne

Mapa 25 Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzenne – P.4 (4.1-4.4)

Źródło: opracowanie własne

Uzasadnienie

Celem niniejszej uchwały jest przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025 - 2030, który został opracowany w celu realizowania działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji Gminy Wschowa.

Podejmowana rewitalizacja polegać ma na kompleksowym wyprowadzaniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, znajdujących się w Gminie Wschowa poprzez podejmowanie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych w oparciu o założenia w/w Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025 – 2030.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do przeprowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy zostało uznane za zadanie własne, które Gmina Wschowa realizować ma w sposób jawny i przejrzysty, zapewniający udział interesariuszy rewitalizacji jako podmiotów zarówno z sektora publicznego, jak i spoza niego, które bezpośrednio lub pośrednio uzyskują korzyści lub ponoszą koszty związane z rewitalizacją, a także zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego oraz uwzględniający zasady uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018r. poz. 1217 z późn. zm.).

W przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania własne polegające na przygotowaniu, koordynowaniu i tworzeniu warunków do prowadzenia rewitalizacji, niezbędne jest przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa na lata 2025 - 2030.

W związku z powyższym, należało przyjąć, jak w uchwale.